

Tornion kaupungin

Talousarvio ja -suunnitelma

2018-2020

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	1
2. Yleinen taloudellinen tilanne	3
3. Suomen kuntatalouden lähtökohdat	3
4. Toimintaympäristön lähtökohdat	12
5. Alue-, seutu- ja rajayhteistyö.....	23
6. Tornion kaupungin organisaatio ja henkilöstö	24
7. Tornion kaupungin strateginen ohjaus ja strategiat.....	27
8. Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	33
9. Talousarvion muuttaminen.....	34
Käyttötaloulosa palvelualueittain.....	35-83
Tarkastustoimi.....	35-36
Keskushallintopalvelut	37-43
Hyvinvointipalvelut	44-51
Sivistyspalvelut	52-73
* Sivistyslautakunta	53-61
* Elämänlaatulautakunta.....	62-68
* Aineen taidemuseon johtokunta.....	69-73
Teknisen palvelut.....	74-83
* Teknisten palvelujen lautakunta.....	75-78
* Perämeren jätelautakunta	79-80
* Seudullinen ympäristölautakunta.....	81-83
Investointiosa palvelualueittain	84-91
Tuloslaskelmaosa	92-96
Rahoitusosa	97-99
Lautakuntien tuloslaskelmat	100-110
Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu ja talousarviotiedot TA 2018-TS 2019-2020....	111-130

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Muutokset ovat tämän päivän arkeamme, ne koettelevat niin talouden rakenteita kuin lainsäädännön vaatimuksia heijastuen kunnan ja kuntalaisten elämään. Tornion tavoitetilana on ”Perämerenkaaren rajattomien mahdollisuuksien kansainvälinen kaksoiskaupunki”. Tämä päivä ja näköpiirissä oleva tulevaisuus haastaa meidät toimimaan lupauksemme mukaisesti ja näkemään muutokset mahdollisuutena ja uuden alkuna.

Meidän on kyettävä vaikuttamaan kaikkiin ketjun osasiin; elinvoimaan ja yritysten toimintaedellytyksiin, työttömyyden ja sen haittavaikutusten vähentämiseen sekä kaupungin vastuulla olevien palveluiden mahdollisimman vaikuttavaan järjestämiseen.

Meidän on etsittävä kasvun mahdollisuuksia laajemmin pohjoisen Skandinavian alueelta. Kaupunkina voimme olla avaamassa ovia yrityksille Ruotsin ja Norjan voimakkaasti kasvaville markkinoille. Pohjoisen mahdollisuuksien hyödyntäminen voi tuoda piristysruiskeen pohjoissuomalaisille yrityksille ja synnyttää merkittävän määrän työpaikkoja. Laurila-Tornio välin junaraiteen sähköistämiseen on tehty paljon työtä ja päätöstä TEN-T verkkoon kuuluvan pullonkaula korjausinvestoinnista odotetaan valtiovalalta alkuvuodesta.

Kaksoiskaupunkimme Tornio-Haaparanta antaa meille vahvan pohjan tulevaisuuden kaupungin rakentamiseen. Edellisenä kymmenenä vuonna on kaupunkiamme onnistuneesti rakennettu infrastruktuuriltaan yhteen. Tapojärvi Oy:n pääkonttorin valmistuminen viimeistelee Rajalla – Pää Gränsen hankkeen Tornion osalta. Nyt meidän on tullut aika yhdessä miettiä toiminnallisia sisältöjä ja rakentaa yhteinen visio 2030. Talousarvio esitys sisältää varautumisen Suensaaren eteläkärjen suunnittelun käynnistämisen seuraavaksi vuosikymmeneksi Europan 14 arkkitehtikilpailun tulosten pohjalta.

Matkailun edistäminen luo pohjaa uudelle talouskasvulle ja uusille työpaikoille. Uuden valtuuston strategiaprosessissa on noussut voimakas tahtotila Tornion matkailun ”Masterplanin” valmistelusta, jolle on talousarvioon varattu rahoitus. Keskeistä valmistelussa on saada kaikki keskeiset matkailutoimijat tiiviiseen yhteistyöhön, josta hyötyvät kaikki. Markkinointi ja viestintä tekevät Tornio-Haaparannan erinomaisuudet näkyväksi matkailijoille ja kotipaikkaa etsiville yrityksille. Elinvoimainen kasvattaa kaupungin vetovoimaa, mahdollistaa talouden kasvun laajemminkin.

Kaupunkilaisten palveluiden turvaaminen niukenevassa taloustilanteessa on edellyttänyt uudistumista, mitä kaupunki-organisaatio on määrätietoisesti vienyt eteenpäin. Palveluverkkoa ja -rakenteita on viritetty palvelutarpeista lähtien. Palvelusetelien käyttöönotto varhaiskasvatuspalveluissa on vastannut hyvin palvelutarpeen kasvuun. Talousarvio pitää sisällään varhaiskasvatuksen palvelusetelillä tuotettavan palveluosuuden nostamisen 20 %:in.

Sähköisten palveluiden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi on laadittu ”Digiagenda” jonka, toteuttamiseksi on lisätty ICT-rahoitusta. Torniossa on laadittu uudet nettisivut, jotka toimivat kaupungin pääviestintä alustana ja uusien nettisivujen käyttöä tullaan edistämään vuonna 2018.

Kuntien vastuu työllisyyden hoidosta on lisääntynyt sekä palveluiden tuottamisen että kustannusten näkökulmasta. Torniossa on meneillään kuntakokeilu, jossa yli 300 päivää työttömän olleet ovat kaupungin vastuulla. Jo valmisteluvaiheen aikana ja kokeilun käynnistyttyä elokuussa 2017 on työttömyys laskenut 11,7 %:in. Kokeilulle on varattu rahoitusta ja tavoitteena on sen pohjalta saada työttömyyden hoito kaupungin tehtäväksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen mullistaa nykyiset rakenteet paitsi sosiaali- ja terveyshuollossa myös tukipalveluissa. Tornion kaupunki on ollut aktiivisessa roolissa sekä Lapin sote- ja maakuntauudistuksessa sekä sen osassa Meri-Lapin palvelualueen valmistelussa. Merilapin sote -palvelualueen valmistelussa on valtuustojen päätöksillä 13.11.2017 päädytty yhteisyrityksen perustamiseen Mehiläisen kanssa. Toteutuessa yhteisyrityksen perustaminen ja toimintojen haltuunotto tapahtuu kevään 2018 aikana ja palvelujen tuottamisvastuu siirtyy yhteisyritykselle aikaisintaan kesäkuussa 2018. Vaikutuksia ei ole huomioitu tässä talousarviossa, mutta laskennallisesti terveydenhuollon menoihin olisi tällöin tulossa säästöjä.

Talousarvio esitys sisältää uimahallin korjausinvestoinnin jatkamisen. Investointi on jaettu kahdelle vuodelle ja on kokonaisuudessaan 7,9 miljoonaa euroa. Elokuussa 2018 avattavalla uudistuneella uimahallilla Tornion kaupunki vahvistaa kaupunkilaisten mahdollisuutta ennaltaehkäisevään hyvinvointiin.

Tornion kaupunginvaltuusto hyväksyy osana talousarviota taloustyöryhmän laatimat linjaukset, jotka sisältävät taloudelliset reunaehdot kaupungin talouden tasapainottamiseksi vuoteen 2018 mennessä. Kaupungin kestävyysvaje oli 2015 noin 5 miljoonaa euroa. Kahden vuoden aikana talouden tasapainoa on saatu vahvistettua kirjanpidolliseen tasapainoon eli nollatulokseen ja talousarvio esitys laadittu 0,51 miljoonaa euroa positiiviseksi. Arvioitu kestävyysvaje on runsaista investoinneista johtuen noin 1 - 1,5 miljoonan euron luokkaa. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää, että tulevan vuoden aikana valmistellaan edelleen uusia palvelutuotannon tuottavuutta vahvistavia rakenteellisia uudistuksia, kuten kielikoulun jatkosuunnitelma.

Talousarviossa asetetut talouskehykset edellyttävät henkilöstöön kohdistuvina toimenpiteinä eläköitymisen hyödyntämistä ja tehtävien ja toimintatapojen uudelleenjärjestelyjä sekä tilapäisen henkilökunnan määrän vähentämistä.

Lähivuosien näkymät jatkuvat kuntakentällä edelleen haasteellisina. Tornion kaupungin osaavan, motivoituneen ja työhönsä sitoutuvan henkilöstön työpanoksella pystymme kuitenkin yhdessä kehittämään ja ylläpitämään kaupunkimme palveluita hyvällä tasolla myös tulevaisuudessa.

2. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Valtionvarainministeriö, taloudellinen katsaus, syksy 2017:

Suomen talous on nopeassa kasvuvaiheessa. Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa vuonna 2017 selvästi nopeammin kuin viime vuonna, minkä jälkeen kasvuvauhti hidastuu kahden prosentin tuntumaan.

Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa vuonna 2018 edelleen vahvasti aiempiin vuosiin verrattuna, tosin hieman hidastuen kuluvaan vuoden kasvusta. Hidastuva kasvu johtuu pitkälti yksityisestä kulutuskysynnästä, sillä ostovoiman kasvu jää tätä vuotta hitaammaksi. Inflaation nopeutuminen heikentää palkansaajien ostovoimaa, vaikka samalla työllisyyden paraneminen tukeekin sitä.

Kotimainen inflaatio kiihtyy ensi vuonna ja laajemmin eri hyödykeryhmissä kuin v. 2017. Eniten hinnat tulevat noustamaan palveluissa. Hintojen nousua kiihdyttää myös alhaisen korkotason nouseminen. Hintatason nousua hidastavat vahvistuva Yhdysvaltain dollari ja maltillisena pysyvä öljyn hinta.

Bruttokansantuotteen kohtuullinen kasvu parantaa työllisyyttä, tosin työttömien määrä laskee silti hitaasti. Vuonna 2018 työllisyysaste nousee noin 70 prosenttiin ja työttömyysaste puolestaan laskee noin 8 prosenttiin. Työllisyyden suotuisamman kehityksen esteinä ovat erilaiset alueelliset ja ammatilliset yhteensopivuusongelmat.

Viennin kasvuvauhti jatkuu hyvänä ennustejakson loppuun asti. Markkinaosuuksien menetys lakkaa ja vienti kasvaa tasaisesti maailmankaupan kasvun vetämänä. Viennin kasvu tulee jatkossakin pääosin tavaraviennistä, mikä kasvattaa myös tuotantopanosten tuontia. Uusien tilauksien määrät ja korkea luottamus kertovat hyvistä vientinäköymistä.

Maailmantalouden ja -kaupan kasvunäkymät ovat parantuneet viimeaikoina. Kehittyneiden talouksien sekä Yhdysvaltojen myönteinen kehitys jatkuvat ja euroalueen merkitys tulee korostumaan jatkossa. Euroalueen talouskasvu kiihtyy reiluun pariin prosenttiin ensi vuonna.

Suomen julkista taloutta ovat vahvistaneet hallituksen päättämät sopeutustoimet ja viime vuonna virinnyt talouskasvu. Myönteisestä kehityksestä huolimatta julkinen talous jää edelleen alijäämäiseksi vuosikymmenen loppuun saakka. Väestön ikääntymisestä johtuen rahoitusaseman tulisi olla ensi vuosikymmenen alussa selvästi ylijäämäinen.

3. SUOMEN KUNTATALOUDEN LÄHTÖKOHDAT

Viime vuonna kuntatalouden vuosikate kokonaisuudessaan vahvistui ja tilikauden tulos nousi 1,1 miljardiin euroon. Suotuisasta kehityksestä huolimatta 98 kunnalla tilikauden tulos oli negatiivinen.

Positiivinen kehitys johtui pääosin kuntasektorin toimintamenojen maltillisesta kasvusta. Menojen kasvua hillitsivät muun muassa kuntien omat sopeuttamistoimenpiteet, kilpailukyky sopimukseen liittyvien alentuneiden lomapalkkavausten kirjautuminen vuodelle 2016 sekä muut sopeutustoimet. Myös verorahoitus kehittyi hivenen edellisvuotta paremmin.

Kuntatalouden investointimenot pysyivät korkeina. Tästä huolimatta velkaantumisen kasvu hidastui ja investointien omarahoitusosuus nousi jo yli 70 prosentin.

Tänä vuonna odotettua myönteisempi talouskehitys on nostanut erityisesti kuntien yhteisöveroennusteita. Lähivuosien kuntien tuloennuste on kuitenkin vaimea, sillä kiky-sopimus heikentää kuntien veropohjaa noin 500 milj. eurolla vuoden 2018 tasossa. Tulopohjan kehitystä hidastavat myös useat valtionosuuksiin kohdistetut leikkaukset.

Vuonna 2018 kuntien talousnäköymien ennakkoidaankin heikkenevän ja palautuvan vuoden 2016 tasolle.

Kuntatalous on nykyisellä urallaan saavuttamassa hallituksen sille julkisen talouden suunnitelmassa asettaman rahoitusasematavoitteen, paikallishallinnon nettoluotonanto korkeintaan -0,5 % suhteessa BKT:hen vuonna 2019.

Hallituksen tavoitteena on luoda kunnille osana julkisen talouden sopeuttamista edellytyksiä menosäästöihin tai tulojen lisäykseen noin 700 milj. euron edestä vuoden 2019 tasolla. Kuntaliiton kesäkuun 2017 kyselyn mukaan hallituksen mahdollistamat säästöt eivät ole kuitenkaan toteutuneet kunnissa toivotulla tavalla, vaan säästöjä tai tulojen lisäyksiä on kuntataloudessa koossa vasta noin 220 milj. euroa.

Kuntaliiton mukaan toteutuneisiin säästöihin liittyvästä epävarmuudesta huolimatta hallitus on kohdistamassa kunnille jälleen uusia valtionosuusleikkauksia vuonna 2018. Osa leikkauksista on hyvin ongelmallisia, sillä ne pohjautuvat vain laskennallisiin arvioihin kuntien menosäästöistä. Tällaisia ovat kiky-sopimukseen liittyvien oletusten lisäksi erikoissairaanhoidon keskittämisestä, omaishoidon kehittämisestä ja vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistamisesta sekä varhaiskasvatuksesta ja päivähoidon velvoitemuutoksista ennakoitujen kuntien säästöt.

Kuntaliiton mukaan kilpailukyky-sopimukseen liittyvä lomarahojen leikkaus tuo kuntatalouteen huomattavia menosäästöjä. Hallituksen päätöksen mukaisesti ne kuitenkin leikataan kuntataloudesta. Kokonaisuudessaan kilpailukyky-sopimus heikentää kuntataloutta vuosina 2017 ja 2018.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus vuonna 2018 on noin 130 miljoonaa euroa kuntataloutta heikentävä.

Leikkaukset ja kilpailukyky-sopimuksen muut tulopohjan heikennykset asettavat taloudellisesti heikommin toimeentulevat kunnat vaikeaan asemaan. Talouskasvun voimistuminen saattaa jopa lisätä eroja kuntakentän sisällä.

Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio kirjoittaa blogissaan:

Syksyllä 2017 julkaistiin kuntatalousohjelma, jonka valmistelussa Kuntaliitto on ollut mukana. Syksyn ohjelma eli KTO kuvaa hallituksen kuntiin kohdistuvia päätöksiä ja niiden taloudellisia vaikutuksia erityisen vuoden 2018 osalta. Sen lisäksi ohjelmassa päivitetään kuntatalouden kehitysarvio seuraavalle neljälle vuodelle.

Hallitus on asettanut kuntasektorin kehitykselle kaksi tavoitetta. Ensimmäisen tavoitteen mukaan valtion tulee toimiltaan pienentää kuntien toimintamenoja vuoteen 2019 mennessä. Toisen ns. rahoitusasemataavoitteen mukaan kuntasektorin kokonaistulojen ja -menojen erotus saa olla vuonna 2019 miinuksella vain 0,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Päivitetyn KTO:n mukaan kuntatalouden tilanne ja näkymät ovat selvästi alkuvuoden odotuksia positiivisemmat. Rahoitusasemataavoite ylittyi reippaan talouskasvun vuoksi jo viime vuonna. Myös kuntatalouden tila vahvistuu kuluvana vuonna paremmaksi kuin koskaan aikaisemmin kuntien nykyisenkaltaisen kirjanpidon aikana.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate ylittää 4 miljardia euroa, tilikauden tulos lähentelee kahta miljardia euroa ja investoinnit kattava rahoitusjäämäkin nousee tänä vuonna plussalle. Tällaiset lukemat ovat kuntataloudessa poikkeuksellisen hyviä.

Hyvien lukemien siivittämänä kuntatalouden velkaantuminen kääntyy laskuun. Lainankannan ennustetaan pienenevän kuluvana vuonna absoluuttisesti noin 0,5 miljardilla eurolla, mikä on reilut kaksi prosenttia kuntatalouden velkamäärästä.

Kunnittaiset vaihtelut taloustilanteessa ja talousnäkymissä ovat suuret. Keskimääräisen talousennusteen perustella kuntatalous on kuitenkin yhä ”veitsenterällä”.

Tästä vuodesta eteenpäin talouskasvu tulee hiipumaan. Siitä ja osittain kikystä johtuen kuntien tulopohjan kehitys on lähivuosina matala.

Menopuolella ennusteessa huomio kiinnittyy toimintamenojen maltilliseen kehitysuriaan. Viime vuosina kuntatalouden menoja onkin pienennetty kikyillä, eläkeuudistuksella ja perustoimeentulotuen Kela-siirrolla poikkeuksellisen paljon. Kehityksen oletetaan jatkuvan maltillisena myös tästä eteenpäin. Erona aikaisempaan on kuitenkin se, että maltillista kehitystä ei ole jatkossa avittamassa uusia kikyjä tai vastaavia uudistuksia. Menokehityksen maltillisuus on siis löydettävä kuntien omasta toiminnasta.

Sote-uudistus on yksi kaikkein suurimmista kysymyksistä ennustettaessa kuntataloutta. Soten sanotaan helpottavan kuntatalouden menopaineita pidemmällä aikavälillä, mutta ainakin lyhyellä aikavälillä sote tuo kunnille lisätyötä ja valmistelukustannuksia. Lisäksi jo ensi vuonna kuntatalouden kustannuksia hämmentää soteen liittyvä muutosrajotus. Kaiken kaikkiaan uudistuksen taloudelliset vaikutukset ovat hyvin epäselvät.

Kuntien verotilitykset kasvoivat viime vuonna 1,5 %. Kuntaliiton arvion mukaan kuluvana vuonna verotilitysten kasvu on 1,8 %. Ensi vuodelle verotilitysten arvioidaan alenevan 0,6 %. Kunnallisveron tuottoa alentaa matalampi arvio palkkasumman kasvusta, joka on seurausta Kilpailukyky-sopimukseen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nollakotouksista, julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista sekä työajan vastikkeettomasta pidentämisestä.

3.1. Riskienhallinta

Tornion hallintosäännön § 24 kohta 13 kaupunginhallitus vastaa kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Tornion kaupungilla toteutettiin riskienarviointikierros kevään 2016 aikana. Toimialat ovat raportoineet avainriskeistä ja toimenpiteistä omalta osaltaan vuoden 2016 tilinpäätöksen yhteydessä sekä vuoden 2017 kesäkuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

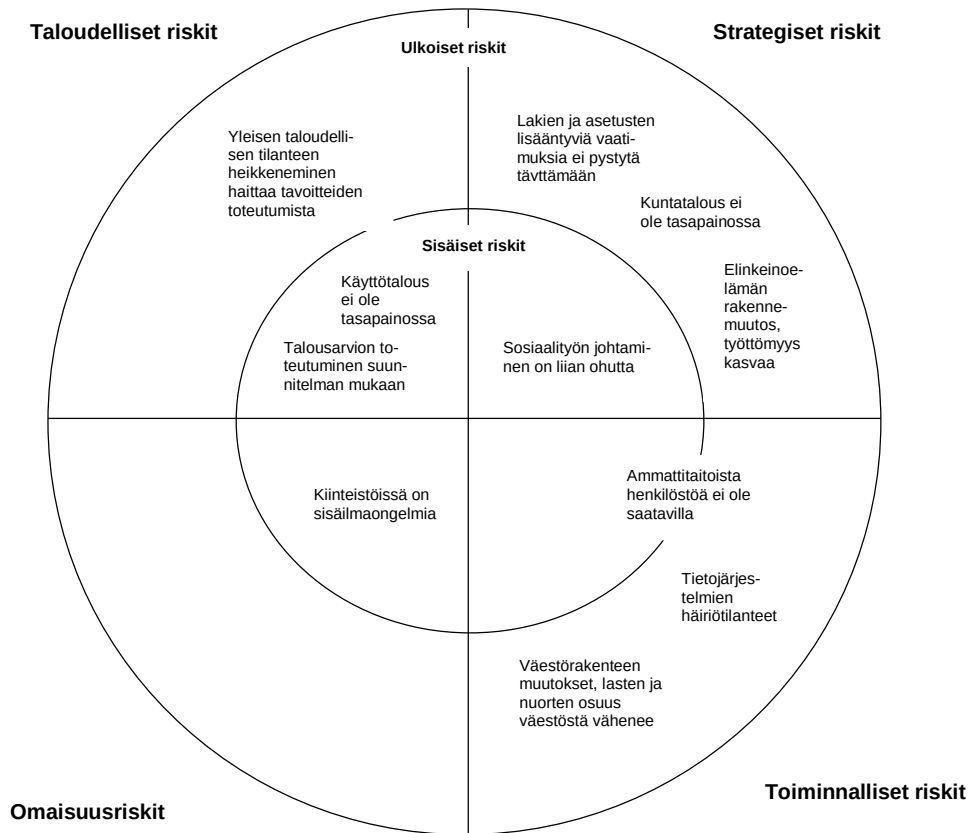
Riskille on annettu nimi ja se on kuvattu. Riskille on asetettu omistaja joka vastaa riskistä. Riskin vaikutusta arvioidaan asteikolla 1-6. Riskille asetetaan toimenpiteet, joilla riskin vaikutus saadaan minimoitua. Riskin todennäköisyyttä arvioitiin asteikolla 1-6 ja sille asetetaan aikataulu, milloin riskin toimenpide on valmis sekä vastuuhenkilö, joka vastaa toimenpiteestä.

Riskien arviointi perustui Kuntaliiton riskienarviointilomakkeeseen, jota muokattiin kunkin palvelualueen tarpeita vastaavaksi.

Riskien arvioinnissa riskit tunnistettiin ja kuvattiin palvelualueittain. Niiden toteutumisen vaikutuksia (merkittävyyttä) sekä toteutumisen todennäköisyyttä arvioitiin. Riskien vaikutuksia arvioitiin asteikolla 1-6: Mitä suurempi vaikutus tavoitteisiin tai toimintoihin taikka taloudellisesti, sitä suurempi arvo annettiin. Riskien todennäköisyyttä arvioitiin asteikolla 1-6: Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys, sitä suurempi arvo annettiin. Riskin kokonaisarviointi vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella (kerrottiin annetut luvut keskenään): Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys ja vaikutus, sitä vakavampi ja merkityksellisempi riski oli. Esimerkki kokonaisarviosta: 1-2 mitätön riski, 3-4 pieni riski, 5-8 kohtalainen riski, 9-16 tuntuva riski, 18-25 merkittävä riski, 26-36 sietämätön riski.

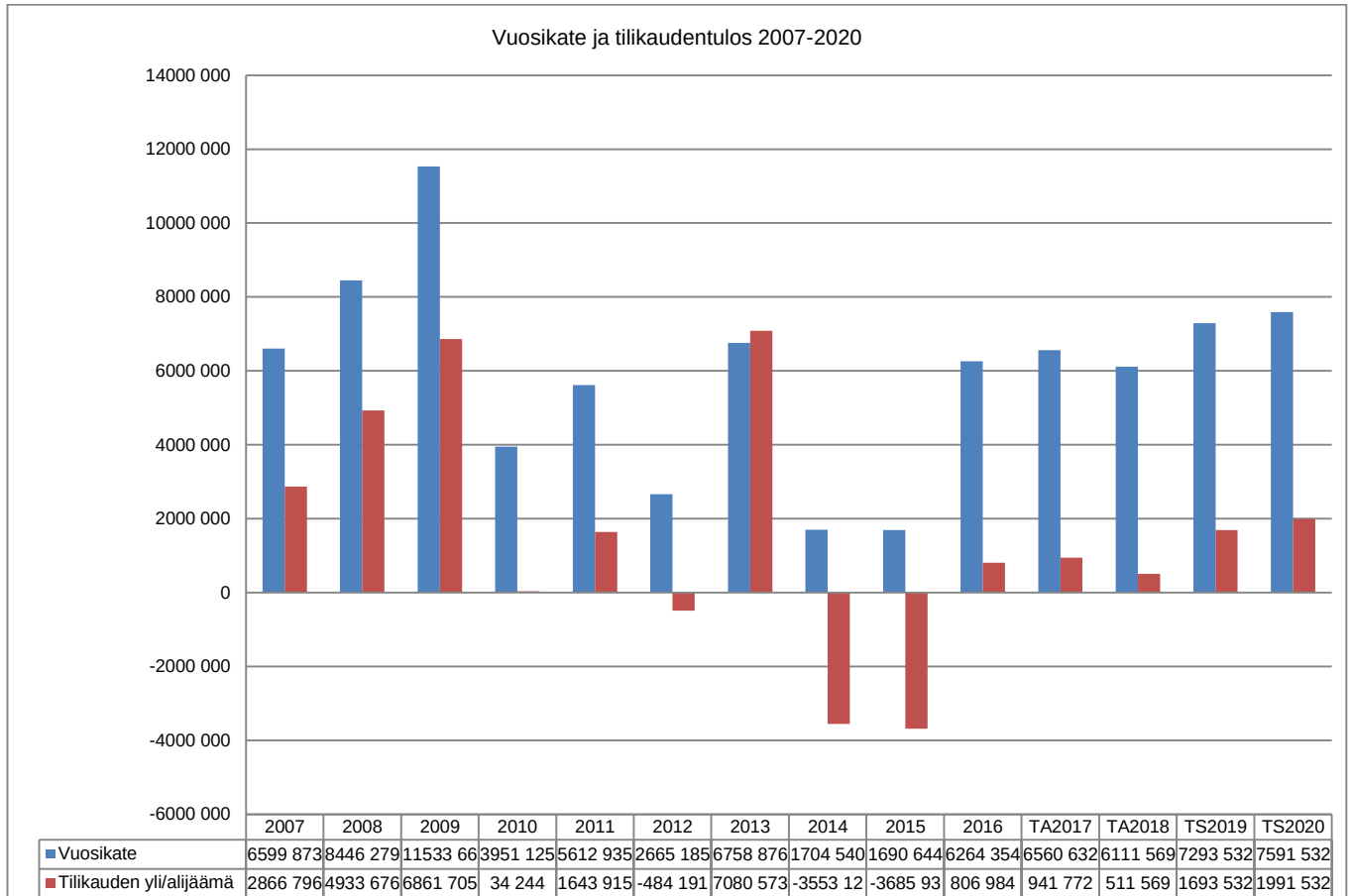
Riskien arvioinnissa sovittiin, että riskit, jotka saavat numeerisen arvon 18-26 nostetaan avainriskeiksi. Avainriskeille nimettiin vastuuhenkilöt, jotka laativat riskeille toimenpidesuunnitelmat. Riskit jaoteltiin sisäisiin ja ulkoisiin riskeihin sekä strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja omaisuus riskeihin. Riskien arviointi / raportointi tapahtuu tammi-kuussa ja kesäkuussa toimenpidesuunnitelmien pohjalta osana palvelualueiden sekä kaupungin johtoryhmää. Riskeistä raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle maaliskuussa tilinpäätöksen sekä elokuussa osavuositarkastuksen yhteydessä.

Tornion kaupungin riskiympyrä 2016

3.2. Tornion kaupungin kuntatalouden piirteitä

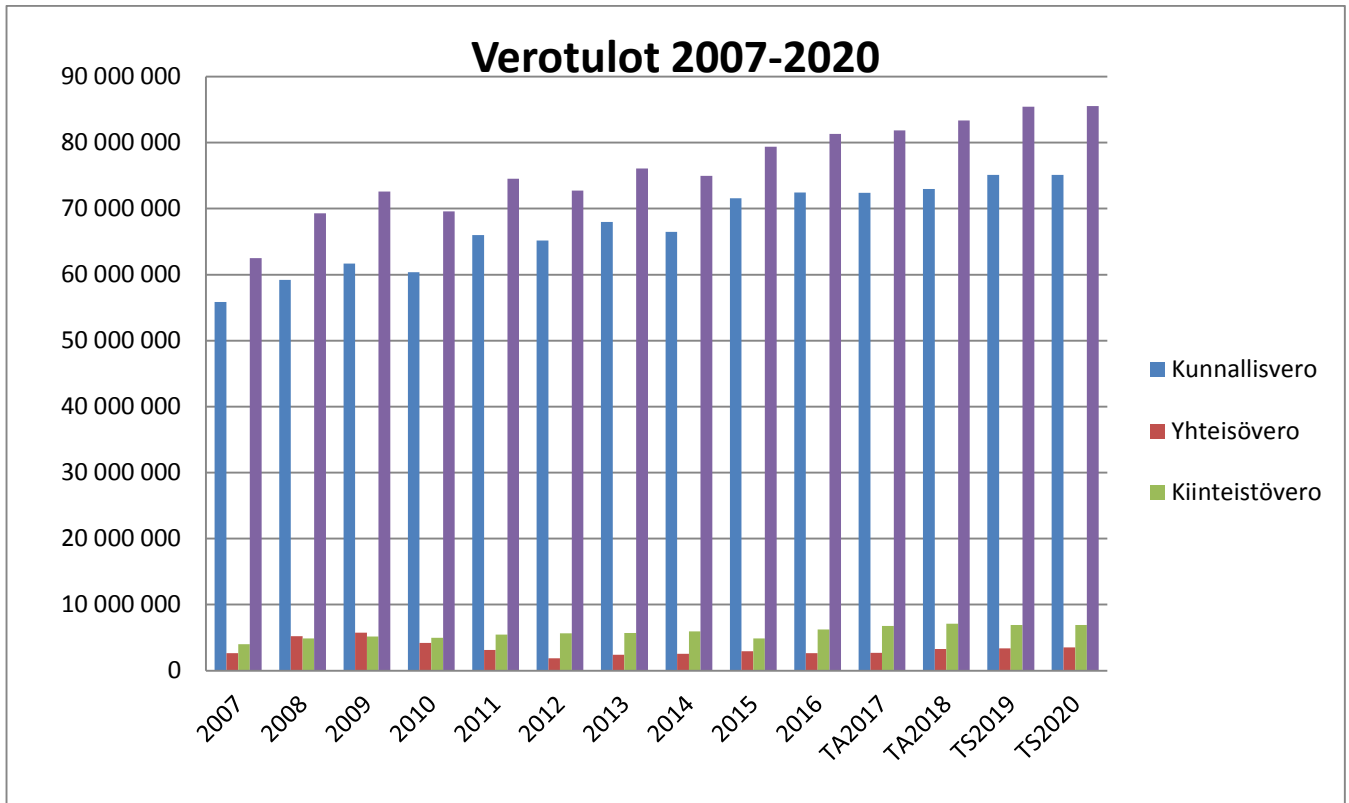
Tornion kaupungin taseessa oli vuoden 2016 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 12,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 talousarvio on rakennettu siten, että tilikauden tulos on 511 569 euroa ylijäämäinen.

Kuva 1. Tornion vuosikate ja tilikauden yli/alijäämä 2007-2020.

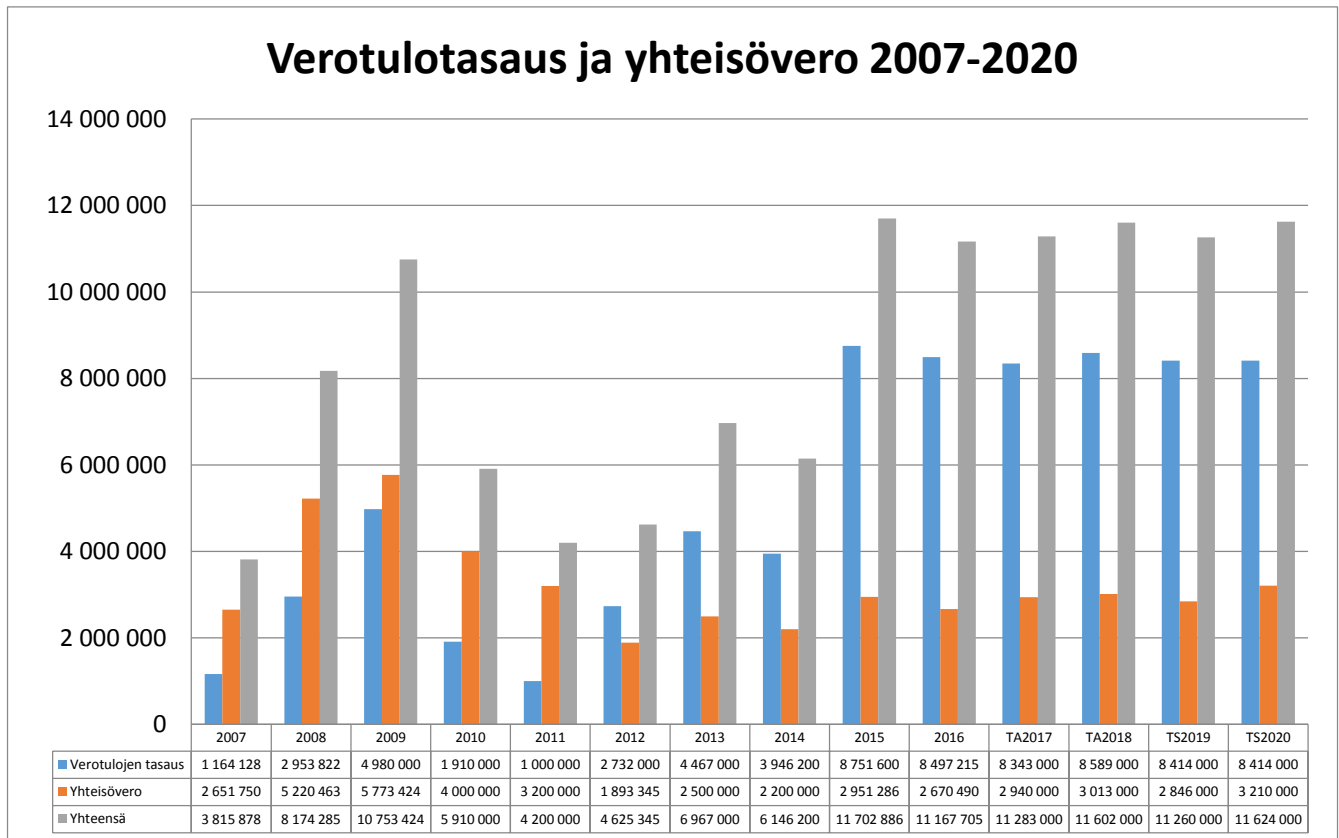
Taulukko 1. Tornion kaupungin vero-% ja kunnallisveron kasvu 2012-2016.

Kunnallisverotulot verovuosina 2012-2016	Vero- prosentti	Kasvu % ed. v	Kasvu -% kunnat yht.	Ero Tornio- kunnat yht.
Verovuosi 2012	20,00 %	3,09 %	3,60 %	-0,5 %
Verovuosi 2013	20,00 %	2,15 %	3,90 %	-1,8 %
Verovuosi 2014	20,50 %	2,23 %	1,30 %	0,9 %
Verovuosi 2015	20,50 %	3,06 %	1,60 %	1,5 %
Verovuosi 2016	20,50 %	1,17 %	2,00 %	-0,8 %

Kuva 2. Tornion verotulot 2007-2020

Verotuloissa yhteisöveron määrä vaihtelee vuosittain. Myös verotulontasauksen määrä on vaihdellut vuosina 2007-2020 välillä 1,1 - + 8,4 milj. euroa.

Kuva 3. Verotulojen taseus ja yhteisöverotulot 2007-2020

3.3. Talousarvio 2018 ja -suunnitelmavuodet 2019-2020

Kaupunginhallitus on antanut käyttötalouden raamin 21.6.2017 § 213 vuodelle 2018. Raamin mukaan tilikauden tuloksen tuli olla 1 433 077 euroa ylijäämäinen. Talousarvio 2018 tilikauden tulos on 511 569 euroa ylijäämäinen.

Toimintatulojen talousarviotavoite on vuonna 2018 (ulkoiset tulot) 16 901 937 euroa, mikä on 1,4 % vähemmän kuin vuoden 2017 talousarviossa. Toimintamenoihin varataan vuoden 2018 talousarviossa 132 557 278 euroa (ulkoiset menot) mikä on 1,7 % vuoden 2017 talousarviota enemmän. Taloussuunnitelmavuodelle 2019 varataan 1,0 % toimintamenojen kasvuun ja taloussuunnitelmavuoden 2020 toimintamenot pidetään vuoden 2019 tasolla.

Kilpailukyky sopimus astui voimaan vuoden 2017 kesäkuussa. Sopimuksen mukaan kunta-alan lomarahoja leikattiin 30 % ja kunta-alan työntekijöiden työaika lisättiin 24 tuntia vastikkeettomasti.

Erikoissairaanhoidon menoihin (palvelujen osto) varataan 29,0 milj. euroa, joka 1,9 milj. euroa vuoden 2017 talousarviota enemmän. Palvelujen ostoihin varataan yhteensä 54,0 milj. euroa, mikä on 3,9 milj. euroa kuluvan vuoden talousarviota enemmän.

Toimintakate on vuoden 2018 talousarviossa -115 655 341 euroa.

Verotulot

Valtuusto päätti 13.11.2017 pitämässään kokouksessa, että kunnan tuloveroprosentti pidetään vuoden 2017 tasossa, eli 21,00 %:ssa Kiinteistöveroprosentit kaupunginvaltuusto päätti pitää vuoden 2017 tasolla. Yleinen kiinteistövero 1,12 %, vakituinen asuinrakennus 0,50 %, muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,00 %, voimalaitos 2,50 % yleishyödyllinen yhteisö 0,00% ja rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2017 yhteensä 81,8 milj. euroa. Vuodelle 2018 verotuloja on arvioitu kertyvän yhteensä 83,3 milj. euroa. Yhteisövero arvioidaan vuonna 2018 kertyvän 3,26 milj. euroa.

Taulukko 2. Tornion verotulot TA2017-TS2020

1000 euroa	TA2017	TA2018	Muutos %	TS2019	Muutos %	TS2020	Muutos %
Kunnan tulovero	72 382	73 000	0,9	75 124	2,9	75 124	0,0
Yhteisövero	2 683	3 262	21,6	3 366	3,2	3 505	4,1
Kiinteistövero	6 770	7 098	4,8	6 935	-2,3	6 935	0,0
Verotulot yhteensä	81 835	83 360	1,9	85 425	2,5	85 564	0,2

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Valtion talousarvioesityksessä kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomentille (29.90.30.) esitetään 8 458 milj. euroa vuonna 2018. Tämä on noin 150 milj. euroa (2 %) vähemmän kuin vuonna 2017. Suurimmat muutokset valtionosuusrahoituksessa johtuvat kilpailukyky sopimuksesta (-119 milj. euroa) ja valtionosuuslain mukaisesta kustannustenjaon tarkistuksesta (-177 milj. euroa). Kuntien veromenetysten kompensatio puolestaan lisää valtionosuutta talousarvioesityksen mukaan 131 milj. euroa vuonna 2018.

Kilpailukyky sopimuksen johdosta kuntien valtionosuutta leikattiin 356 milj. euroa (-64 e/as) vuonna 2017. Sopimukseen sisältyvän työajan pidentämisen arvioidaan tuottavan kunnissa lisää säästöjä vuonna 2018, mistä johtuen valtionosuudesta leikattava euromäärä kasvaa vuonna 2018 yhteensä 468 milj. euroon (-85 e/as). Uutta kilpailukyky sopimuksesta johtuvaa leikkausta tulee siis 21 euroa asukasta kohden (yht. 119 milj. euroa) vuonna 2018.

Vuodesta 2015 alkaen valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus on tehty joka vuosi. Kustannustenjaon tarkistuksessa valtionosuuden perusteena käytettävät kustannukset tasataan koko maan tasolla yhtä suuriksi kuin kuntien yhteenlasketut todelliset kustannukset samana vuonna ovat olleet. Vuodelle 2018 tehtävän kustannustenjaon tarkistuksen pohjana ovat kuntien todelliset kustannukset valtionosuuteen oikeuttavissa tehtävissä vuonna 2015. Koska vuonna 2015 kuntien yhteenlasketut todelliset kustannukset olivat pienemmät kuin valtionosuuden laskennallinen kustannus, laskennallista kustannusta alennetaan perushintoja pienentämällä. Tästä johtuen myös valtionosuus vuonna 2018 alenee yhteensä noin 177 miljoonaa euroa. Vaikutus on jokaisessa kunnassa eri suuruinen, sillä laskennalliset kustannukset vaihtelevat kunnittain kunnan palvelutarpeen eroista ja erilaisista ominaisuuksista johtuen.

Kilpailukykysojimuksen ja kustannustenjaon tarkistuksen lisäksi syyskuussa julkaistussa valtionosuuden ennakkolaskelmassa on otettu huomioon mm. veromenetyksen kompensatio (+131 milj. euroa), varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointi valtionosuusjärjestelmän kautta (+25 milj. euroa) ja tehtävien ja velvoitteiden muutokset (mm. erikoissairaanhoidon tehostaminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen tarkistaminen). Tasauksen laskennassa on käytetty verohallinnon 11.9.2017 julkaisemia vuoden 2016 ennakkollisia verotietoja.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjälle myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Talousarviossa 2018 on valtionosuudet määritelty Kuntaliiton ennakkolaskelmien mukaan seuraavasti:

Taulukko 3. Tornion valtionosuudet TA2017-TS2020

euroa	TA2017	TA2018	Muutos %	TS2019	Muutos %	TS2020	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	31 055 601	30 577 035	-1,5	31 055 601	1,6	31 055 601	0
Verotulojen tasaus	8 328 228	8 793 945	5,6	8 414 000	-4,3	8 667 000	3
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-907 932	-686 070	-24,4	-686 070	0	-686 070	0
Järjestelmä muutos ja lisäosat	0	0		0		0	0
Yhteensä	38 475 897	38 684 910	0,5	38 783 531	0,3	39 036 531	0

Vuoden 2018 talousarvion ja -suunnitelman 2019-2020 vuosikate ja tilikauden yli/alijäämä ovat seuraavat:

Taulukko 4. Tornion vuosikate ja yli/alijäämä TA2017-TS2020

euroa	TA2017	TA2018	TS2019	TS2020
Vuosikate	6 560 632	6 111 569	7 293 532	7 591 532
Yli/alijäämä	941 772	511 569	1 693 532	1 991 532

3.4. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunnan arviointimenettely, Kuntalaki 118 §

Arviointimenettely käynnistyy, jos

1. kunta ei ole kattanut alijäämää (peruskunnan taseessa) säädetyssä määräajassa tai
2. kriisikuntakriteerien perusteella (konsernitiedot vuodesta 2017 lukien)
 - asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai
 - Kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot:
 - kuntakonsernin vuosikate ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta on negatiivinen
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimääräinen
 - asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
 - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Taulukko 5. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvot

Kriisikuntakriteerit	Raja-arvo	2011	2012	2013	2014	2015	2016	TA2017	TA2018
Vuosikate e/as	negat.	249	118	302	76	76	283	296	276
Tulovero-%	ka+1 % *)	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,50 %	20,50 %	20,50 %	21,00 %	21,00 %
Lainakanta e/as	ka+50 % **)	1 610	1758	2 483	2 217	2538	2367	2650	2070
Kert. yli/alijäämä e/as	alij.	517	497	816	658	460	581	372	645
Omavar. aste	alle 50 %	51,6 %	47,9 %	44,6 %	45,2 %	40,5 %	43,6 %	39,5 %	43,0 %
Suht. velkaant.	väh. 50 %	41,2 %	43,8 %	54,4 %	49,8 %	54,2 %	48,2 %	54,5 %	50,0 %

Tulovero-%:n raja-arvo 19,66 % 19,81 % 19,88 % 20,24 % 20,33 % 20,36 % 20,91 % 20,85 %

Kuntien keskimääräinen lainakanta e/asukas TP 2016 2 933 euroa.

Vuosien 2015 ja 2016 tilinpäätöksissä sekä 2017 ja 2018 talousarvioissa Tornion kriisikuntakriteereistä toteutuvat tuloveroprosentti, omavaraisuusaste sekä suhteellinen velkaantuminen.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kuntakonsernin raja-arvot

Kriisikuntakriteerit	Raja-arvo	2013	2014	2015	2016	TA2017	TA2018
Vuosikate e/as	negat.	755	650	590	823	676	654
Tulovero-%	ka+1 % *)	20,00 %	20,50 %	20,50 %	20,50 %	21,00 %	21,00 %
Lainakanta e/as	ka+50 % **)	5 196	4 739	4245	5000	4749	4926
Kert. yli/alijäämä e/as	alij.	1072	1444	1531	1780	1909	2028
Omavar. aste	alle 50 %	28,9 %	33,9 %	33,5 %	36,1 %	36,8 %	37,1 %
Suht. velkaant.	väh. 50 %	70,8 %	70,3 %	73,6 %	68,1 %	68,7 %	69,9 %

Kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta e/asukas TP2016 oli 6 148 euroa.

4. TOIMINTAYMPÄRISTÖN LÄHTÖKOHDAT

4.1. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteitä käytetään usein rinnakkain. Tällä halutaan painottaa toiminnan laaja-alaisuutta, kunnan kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttamista. Se on tietoista vaikuttamista terveyden ja hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten elintapoihin ja elämänhallintaan, elinoloihin ja elinympäristöön sekä palvelujen toimivuuteen ja saatavuuteen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu säilyy kunnissa tulevan maakunta- ja sote -rakenneuudistuksen jälkeenkin ja jakaantuu kunnan kaikkien hallinnonalojen kesken. Kullakin hallinnonalalla on omaan tehtäväkenttäänsä liittyvät mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, minkä lisäksi tarvitaan yhteistyötä sekä hallinnonalojen välillä että suhteessa tuleva sote-organisaation, maakunnan, järjestöjen, seurakunnan, yksityisten toimijoiden ja valtion paikallisviranomaisten kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollolla on merkittävä rooli asiantuntijana, tiedon tuottajana ja ihmisiin kohdistuvan vaikutusten (IVA) arvioinnin aktiivisena osapuolena.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten tarvitaan pysyvät, toiminnan edellytyksiä mahdollistavat rakenteet. Rakenteilla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hyvinvointitietoa tuottavasta seuranta- ja raportointijärjestelmästä, poikkihallinnollista toimintaa vahvistavasta johtamisjärjestelmästä ja johtamisen työvälineistä, osaavasta henkilökunnasta, hyvistä toimintakäytännöistä sekä kaikki hallinnonalat kattavasta toimeenpano-organisaatiosta.

Tornion vahvuudet hyvinvoinnin edistämässä ja palvelujärjestelmissä ovat:

- Elinvoimaisuus; elinkeinoelämän piristyminen ja työpaikkojen lisääntyminen
- Palvelukylät ja kylätoiminta;
 - kyläyhdistysten, järjestöjen ja hankkeiden organisoima toiminta kylillä aktivoitunut
 - neuvolapalvelut (ml. aikuisvastaanotot), varhaiskasvatus- ja koulupalvelut palvelukylillä
- Ikärakenne edelleen useimpiin vertailukuntiin nähden tasapainoisempi
- Yhteistyö kolmannen sektorin, seurakunnan ja kaupungin kesken tiivistynyt
 - Perheiden Talo -yhteistoiminta, toimijatreffit, kylien neuvosto ja kylien yhteinen ulkoilureitti
- Tiivis rajayhteistyö
 - TornioHaparanda
- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden kehittämistyö ennaltaehkäisyä ja verkostomaista työskentelyä painottavaan suuntaan, esimerkkeinä koulunuorisotyö, neuvola-varhaiskasvatus -yhteistyö, lapsiperheiden perhetyö, monialaisen asiantuntijuuden kehittäminen perheiden tueksi.

Kehittämiskohteet torniolaisten hyvinvoinnin edistämässä ja palvelujärjestelmissä ovat:

- Koko väestö
 - kuntalaisten osallisuus hyvinvoinnin edistämässä
 - ennaltaehkäisy: Mielenterveysongelmat, sepselvaltimotauti, liikkumattomuus
- Lapset nuoret ja lapsiperheet
 - ennaltaehkäisy painotteisten ja perheiden voimavaroja tukevien palveluiden edelleen kehittäminen; palvelujen sisällöt, osaaminen ja verkostomainen työskentely
- Työikäiset
 - työllisyyden hoito, työttömien työllistymisen edellytysten tuki
- Ikääntyneet
 - osallisuus (yksinäisten ja syrjäytymisriskissä olevien ikääntyneiden löytäminen)
- Yli sektori- ja organisaatorajojen tapahtuvan verkostotyön koordinaatio ja johtaminen
- Hyvinvointityön johtaminen ja koordinaatio tulevassa kunnassa
- Sähköisten palvelujen ja sähköisen asioinnin mahdollistavien ratkaisujen luominen ja kehittäminen

Osallisuudella ymmärretään tässä yhteydessä kaikkien kuntalaisten

- Riittävää toimeentuloa ja hyvinvointia
- Toiminnallista osallisuutta; osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia
- Yhteisöihin kuulumista ja jäsenyyttä

Ennaltaehkäisevän toiminnan painotus tarkoittaa kuntalaisten omaehtoista toimintaa ja vastuunottoa omasta ja läheistensä hyvinvoinnista, voimavarojen vahvistamista palveluilla sekä oikea-aikaista, mahdollisimman matalan kynnyksen tukea palveluissa tuen tarpeen ilmetessä.

Edeltävällä valtuustokaudella painopistealueena Torniossa olivat lapset, nuoret ja lapsiperheet, joiden palvelujen kehittämisessä edettiin tavoitteiden suuntaisesti, mutta kehittämissyö on vielä kesken. Tavoitteiden; asiakaslähtöisyys, oikea-aikaisuus ja verkostomainen toiminta, toteutumiseksi tämän kohderyhmän parissa tehtävää kehittämissyötä tulee jatkaa. Tässä vaiheessa kehittämisessä on keskeistä palvelujen sisältöjen ja osaamisen vastaavuus asiakastarpeisiin sekä verkostojen aktiivinen mukaanotto voimavaroja vahvistavaan toimintaan.

Työikäisten kohdalla keskeinen hyvinvointitekijä on työllisyys. Torniossa työttömyys on laskenut edellisvuodesta n. 2 % ollen syyskuussa 11,5 %. Työllisyyden edistämiseksi Tornio on mukana Lapin alueellisessa työllisyyskokeilussa, jonka kohderyhmänä ovat yli vuoden työttömänä olleet pitkäaikaistyöttömät, jotka eivät ole osallistuneet työllistymistä edistäviin aktivointipalveluihin. Kokeilussa pyritään kehittämään asiakaspalveluprosesseja ja edistämään työttömien sijoittumista yrityksiin. Lisäksi Tornio osallistuu sosiaali- ja terveysministeriön ja terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen osallistavan sosiaaliturvan tutkimushankkeeseen v. 2018. Hankeen kohderyhmänä ovat Kelan kuntaan ohjaamat vaikeasti työllistyvät toimeentulotukiasiakkaat, joille lain mukaan on tehtävä sosiaalityön tarvearviointi. Tavoitteena on tuottaa tietoa osallistavan sosiaaliturvan vaikuttavuudesta. Osallistavan sosiaaliturvan mallilla tarkoitetaan työmenetelmien ja toimintojen kokonaisuutta, jossa sosiaalityön ammattilainen räätälöi yhdessä asiakkaan ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa asiakkaan tarpeita vastaavan toimintojen kokonaisuuden, joka tähtää asiakkaan hyvinvoinnin, terveydentilan, toimintakyvyn ja sosiaalisen osallisuuden kannalta parhaisiin mahdollisiin toimenpiteisiin ja osallisuuden tavoitteisiin.

Ikääntyneistä tällä hetkellä kerättävä hyvinvointitieto liittyy pääasiassa sairastavuuteen ja sote -palvelujen käyttöön. Jatkossa tarvitaan paikallista tietoa myös ikääntyneiden toimintakykyä ylläpitävistä, voimavaroja vahvistavista tekeijöistä, joihin panostamalla voidaan ennaltaehkäistä korjaavien palvelujen tarvetta. Kuntalaisten ja yhteistyötahojen osallisuus on sekä tiedon keruussa että palvelujen suunnittelussa keskeistä.

Hyvinvointityön rakenne ja vastuunjako kunnassa ja suhteessa tulevaan maakuntaan sekä muihin yhteistyötahoihin tulee kuvata ja järjestää niin, että hyvinvointityön johtaminen ja koordinaatio edistävät kuntalaisten hyvinvointityön toteutumista voimavara- ja palvelu- ja laajan verkoston yhteistyönä. Tämä tarkoittaa toimivaa hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuustyöryhmytyöskentelyä, nimettyä vastuuhenkilöä toiminnan koordinaatioon sekä sovittuja käytänteitä järjestöjen ja muiden toimijoiden toiminnan tuessa ja yhteistyössä.

4.2. Väestönkehitys

Koko maan väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2017 syyskuun lopussa 5 509 984. Tammi-syyskuussa väkiluku kasvoi 6 687 henkilöllä, mikä on 6 538 henkilöä vähemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuosi sitten. Väestönlisäys perustuu maahanmuuttoon (nettomaahanmuutto 8 200), sillä luonnollinen väestönlisäys oli negatiivinen (-1 513 henkilöä).

Lapin maakunnan kuntien (21 kpl) yhteenlaskettu väkiluku oli syyskuun lopussa 178 896 henkilöä (-0,7%). Tammi-syyskuussa maakunnan väkiluku väheni kokonaisuudessaan 1 311 henkilöllä. Väestö kasvoi ainoastaan Enontekiöllä (+32, +1,7%) ja Utsjoella (+11, +1,2%). Suhteessa väkiluku väheni eniten Posiolla (-2%). Lapin kolmesta suurimmasta kaupungista väestön väheneminen oli pienintä Rovaniemellä (-165 henkilöä, -0,7%) ja suurinta Kemissä (-319 henkilöä, -1,5%).

Meri-Lapin kaupunkiseudun viiden kunnan (Tornio, Kemi, Kemijärvi, Tervola, Simo) yhteenlaskettu väestömäärä oli syyskuun lopussa 57 697 henkilöä. Väkiluku pienentyi tammi-syyskuussa kaikkiaan 607 henkilöllä eli hieman yli prosentilla.

Tornion kaupungin väkiluku on ollut vähenevä vuodesta 2012 lähtien. Tammi-syyskuussa 2017 Tornion väkiluku on laskenut 217 henkilöllä (-1,0%). Väestön väheneminen on johtunut jo vuosien ajan pääasiassa maan sisäisistä muuttotappioista. Vuonna 2017 myös syntyvyys on vähentynyt edelleen ja luonnollinen väestönkasvu on kääntynyt negatiiviseksi, sillä myös kuolleisuus on kasvanut väestön ikääntymisen johdosta. Nettomaahanmuutto on ollut Torniossa edelleen Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan positiivista.

Taulukko 6. Tornion kaupungin väestökehitys 2012-2017.

TORNIO Väestönmuutos	Tammi-joulukuu 12 kk					9 kk	Tammi-syyskuu 9kk					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Elävänä syntyneet	256	260	218	231	217	148	206	194	167	186	166	148
Kuolleet	202	188	203	190	190	175	152	142	146	149	132	175
Luonnollinen väestönlisäys	54	72	15	41	27	-27	54	52	21	37	34	-27
Kuntien välinen tulomuutto	909	831	895	887	856	626	720	679	689	682	683	626
Kuntien välinen lähtömuutto	1 079	1 092	995	1 106	1 066	843	863	918	779	859	847	843
Kuntien välinen nettomuutto	-170	-261	-100	-219	-210	-217	-143	-239	-90	-177	-164	-217
Nettosiirtolaisuus	62	78	46	47	107	27	21	59	1	30	40	27
Kokonaisnettomuutto	-108	-183	-54	-172	-103	-190	-122	-180	-89	-147	-124	-190
Kunnan sisäinen muutto	2 545	2 475	2 325	2 721	2 316	1 901	1 943	1 858	1 690	1 915	1 710	1 901
Kokonaismuutos	-56	-118	-49	-123	-82	-217	-68	-128	-68	-110	-90	-217
Kokonaismuutos %	-0,2	-0,5	-0,2	-0,6	-0,4	-1,0	-0,3	-0,6	-0,3	-0,5	-0,4	-1,0
Väkiluku	22 489	22 371	22 322	22 199	22 117	21 900	22 477	22 361	22 303	22 212	22 109	21 900
Väkilukutavoite, Tornion TA	22 600	22 500	22 500	22 400	22 330	22 203						
Tilastokeskus, väestöennuste	22 609	22 666	22 721	22 772	22 263	22 203						

Tilastokeskuksen uusi väestöennuste julkistettiin 2015. Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, joka perustuu aiempien vuosien toteutuneeseen väestönkehitykseen. Lisäksi tilastokeskus laskee kunnittain omavaraisennusteen, jossa ei huomioida muuttoliikkeen vaikutusta väestönkehitykseen.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Tornion väkiluku laskee hienoisesti vuoteen 2040 saakka ulottuvassa laskelmassa. Ikäryhmittäin tarkasteltuna keskeisin muutostekijä on väestön ikääntyminen. Vuonna 2015 yli 65-vuotiaiden osuus kaupungin väkiluvusta oli 20,6%, kun se vuonna 2020 on jo 23,6% ja 2030 lähes 28%. Eläkeikäisten (yli 65 v.) lisäksi ainoastaan 7-15 v. koululaisten ikäryhmän ennustetaan hieman kasvavan vuoteen 2020 mennessä.

Väestön ikääntyminen näkyy Torniossa myös väestöllisen huoltosuhteen (alle 15-v osuus ja 65-v. täyttäneitä 100 työikäistä kohti) heikkenemisenä. Väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2016 Torniossa 63,2 ja koko maassa 59,1. Torniolaisten keski-ikä oli vuonna 2016 42,2 vuotta, kun se oli koko maassa 42,5 vuotta.

Taulukko 7. Tornion kaupungin toteutunut ja ennustettu väestönkehitys ikäryhmittäin 1980-2040.

Lähtökohde 1: Porin kaupungin toteutunut ja ennustettu väestönkehitys ikäryhmittäin 1980-2040:														
Ikäryhmä hlöä	Toteutunut väestönkehitys						TK väestöennuste (trendiennuste, 2015)							
	1980	1990	2000	2010	2015	2016	2015e	2016e	2017e	2018e	2019e	2020e	2030e	2040e
0-6 v.	2 532	2 286	1 921	1 898	1 811	1 759	1 828	1 797	1 752	1 711	1 696	1 672	1 574	1 548
7-15 v.	3 085	3 371	2 936	2 516	2 480	2 457	2 503	2 485	2 518	2 536	2 508	2 499	2 248	2 137
16-24 v.	3 337	2 972	2 981	2 737	2 478	2 393	2 495	2 445	2 392	2 355	2 341	2 323	2 319	2 162
25-64 v.	10 294	11 735	11 839	11 870	10 977	10 888	11 007	10 911	10 764	10 623	10 518	10 406	9 659	9 585
65-74 v.	1 194	1 637	1 633	1 836	2 646	2 728	2 633	2 709	2 882	3 025	3 146	3 206	2 706	2 278
75-84 v.	536	721	1 072	1 197	1 246	1 319	1 242	1 327	1 333	1 362	1 359	1 429	2 586	2 300
Yli 85 v.	98	157	235	459	561	573	555	556	562	565	582	592	800	1 513
Yhteensä	21 076	22 879	22 617	22 513	22 199	22 117	22 263	22 230	22 203	22 177	22 150	22 127	21 892	21 523

Tornion väestöstä lähes 74% asuu keskeisellä kaupunkialueella käsittäen ydinkeskustan sekä sen läheiset kaupunginosat ja kylät. Vuonna 2016 väestö ei kasvanut yhdelläkään kaupungin suuralueista. Vuodesta 2011 väestö on kasvanut ainoastaan Vojakkalassa (+8 henkilöä).

Taulukko 8. Tornion kaupungin väestö suuralueittain 2010-2016.

Tornion väestö suuralueittain 2011-2016 (Lähde: Tilastokeskus)

IKÄLUOKKA	VUOSI 31.12.	KESKEINEN KAUP. ALUE	KAAKAMO	VOJAKKALA	ARPELA	KARUNKI	TUNTEMATO	YHTEENSÄ Henkilöä
0-6 <i>Alle kouluikäiset lapset</i>	2011	1 380	204	120	75	119	2	1 900
	2012	1 359	184	134	71	129	4	1 881
	2013	1 340	184	137	62	134	7	1 864
	2014	1 331	188	141	59	122	12	1 853
	2015	1 298	188	138	50	118	19	1 811
	2016	1 260	180	141	47	109	22	1 759
7-15 <i>Kouluikäiset lapset ja nuoret</i>	2011	1 725	264	222	110	163	28	2 512
	2012	1 725	266	204	110	155	27	2 487
	2013	1 718	253	210	108	161	26	2 476
	2014	1 730	257	210	108	166	25	2 496
	2015	1 716	258	201	101	177	27	2 480
	2016	1 724	253	180	89	178	33	2 457
16-24 <i>Nuoret opiskelijat ja työkäiset</i>	2011	2 122	170	131	107	133	28	2 691
	2012	2 156	170	137	90	128	29	2 710
	2013	2 138	153	119	81	122	35	2 648
	2014	2 091	159	119	70	113	14	2 566
	2015	2 017	143	129	69	96	24	2 478
	2016	1 880	146	137	76	99	55	2 393
25-64 <i>Työkäiset</i>	2011	8 646	1 038	801	514	684	62	11 745
	2012	8 464	1 021	792	497	669	65	11 508
	2013	8 301	1 008	779	475	641	69	11 273
	2014	8 251	972	795	466	634	17	11 135
	2015	8 061	954	777	451	643	91	10 977
	2016	8 007	955	766	429	608	123	10 888
65-74 <i>Seniorit</i>	2011	1 429	187	123	89	154	2	1 984
	2012	1 594	209	133	94	162	1	2 193
	2013	1 712	215	149	107	170	2	2 355
	2014	1 835	216	164	110	166	0	2 491
	2015	1 961	222	177	118	166	2	2 646
	2016	2 014	223	174	132	177	8	2 728
75-84 <i>Ikääntyneet</i>	2011	829	119	81	68	138	0	1 235
	2012	855	115	84	63	109	0	1 226
	2013	877	119	81	64	116	0	1 257
	2014	874	118	75	65	125	0	1 257
	2015	877	110	73	61	125	0	1 246
	2016	940	119	70	68	120	2	1 319
85- <i>Vanhukset</i>	2011	357	30	17	25	49	0	478
	2012	365	34	21	22	42	0	484
	2013	364	40	29	20	45	0	498
	2014	387	37	31	22	47	0	524
	2015	412	49	32	19	49	0	561
	2016	420	45	35	21	51	1	573
Yhteensä henkilöä	2011	16 488	2 012	1 495	988	1 440	122	22 545
	2012	16 518	1 999	1 505	947	1 394	126	22 489
	2013	16 450	1 972	1 504	917	1 389	139	22 371
	2014	16 499	1 947	1 535	900	1 373	68	22 322
	2015	16 342	1 924	1 527	869	1 374	163	22 199
	2016	16 245	1 921	1 503	862	1 342	244	22 117
Abs. muutos henkilöä	2011	-10	18	-8	8	12	12	32
	2012	30	-13	10	-41	-46	4	-56
	2013	-68	-27	-1	-30	-5	13	-118
	2014	49	-25	31	-17	-16	-71	-49
	2015	-157	-23	-8	-31	1	95	-123
	2016	-97	-3	-24	-7	-32	81	-82
Osuus (%) koko kunnan väkiluvusta	2011	73,1 %	8,9 %	6,6 %	4,4 %	6,4 %	0,5 %	100,0 %
	2012	73,4 %	8,9 %	6,7 %	4,2 %	6,2 %	0,6 %	100,0 %
	2013	73,5 %	8,8 %	6,7 %	4,1 %	6,2 %	0,6 %	100,0 %
	2014	73,9 %	8,7 %	6,9 %	4,0 %	6,2 %	0,3 %	100,0 %
	2015	73,6 %	8,7 %	6,9 %	3,9 %	6,2 %	0,7 %	100,0 %
	2016	73,5 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	6,1 %	1,1 %	100,0 %

4.3. Elinkeinoelämä

Torniossa on uusimpien saatavilla olevien tilastojen mukaan (2015) 8 603 työpaikkaa. Tornion työpaikoista 55,7 % on palvelualan työpaikkoja, jalostuksen 38,4 % ja alkutuotannon 2,9 %. Tornion työpaikkarakenteessa korostuvat teollisuuden työpaikat (mm. teräs- ja metalliteollisuus), mutta palvelualan suhteellinen osuus on ollut koko ajan kasvussa.

Työpaikkojen kokonaismäärä on laskenut Torniossa vuosina 2012-2015. Vuonna 2015 työpaikkamäärä väheni 56:lla työpaikalla ja vuosina 2008-2015 kaikkiaan 748 työpaikalla. Työpaikat ovat vähentyneet erityisesti yksityisillä sektorilla. Tilastoissa ei näy Nanson Tornion sukkahousutehtaan lakkauttaminen vuonna 2016 (yli 100 työpaikkaa).

Taulukko 9. Tornion työpaikkamäärän kehitys työnantajasektorin mukaan vuosina 2008-2015.

TORNIO	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos 14-15	Muutos 08-15
Yhteensä	9 351	9 061	9 202	9 327	9 000	8 717	8 659	8 603	-56	-748
Yksityinen sektori	6 048	5 743	5 899	5 995	5 693	5 414	5 365	5 382	17	-666
Valtio	249	235	251	201	210	225	211	178	-33	-71
Kunta	1 889	1 931	1 899	1 939	1 910	1 938	1 939	1 916	-23	27
Valtioenemmistöinen Oy	106	92	78	62	60	48	42	38	-4	-68
Yrittäjät	920	920	927	990	982	955	920	907	-13	-13
Tuntematon	139	140	148	140	145	137	182	182	0	43

Toimialoittain tarkasteltuna Tornion työpaikkamäärä on vähentynyt viime vuosina (2008-2015) erityisesti teollisuudesta (-569), tukku- ja vähittäiskaupasta (-100) sekä kuljetuksesta ja varastoinnista (-140). Myös koulutusalan työpaikat ovat vähentyneet merkittävästi (-83).

Taulukossa 10 on merkitty kunkin toimialan huippuvuosi työpaikkamäärällä mitattuna ajanjaksolla 2008-2015.

Taulukko 10. Tornion työpaikkamäärän kehitys toimialan mukaan vuosina 2008-2015.

TORNIO	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos 14-15	Muutos 08-15
Yhteensä	9 351	9 061	9 202	9 327	9 000	8 717	8 659	8 603	-56	-748
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	250	238	256	267	260	255	246	252	6	2
B Kaivostoiminta ja louhinta	19	22	21	26	21	19	21	21	0	2
C Teollisuus	3 163	2 933	2 973	3 056	2 852	2 695	2 641	2 594	-47	-569
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytys	34	37	38	58	58	44	55	62	7	28
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	54	59	57	81	73	72	49	50	1	-4
F Rakentaminen	604	589	661	689	657	575	617	575	-42	-29
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvot	911	866	892	884	870	836	810	811	1	-100
H Kuljetus ja varastointi	549	504	502	451	447	426	407	409	2	-140
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	209	193	179	203	176	202	191	232	41	23
J Informaatio ja viestintä	64	47	57	55	52	51	49	56	7	-8
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	111	102	104	100	94	85	85	83	-2	-28
L Kiinteistöalan toiminta	76	77	63	65	58	59	62	60	-2	-16
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	257	270	274	274	253	297	253	257	4	0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	380	398	400	434	445	437	445	513	68	133
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; palvelus	325	314	324	283	291	315	312	282	-30	-43
P Koulutus	721	760	733	743	727	696	706	638	-68	-83
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 103	1 120	1 107	1 119	1 107	1 109	1 114	1 109	-5	6
R Taiteet, viihde ja virkistys	124	121	119	114	112	104	104	102	-2	-22
S Muu palvelutoiminta	205	196	193	172	192	182	188	167	-21	-38
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotityö	0	0	0	0	0	42	55	69	14	69
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimintakeskusten toiminta	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
X Toimiala tuntematon	192	215	248	253	255	216	249	261	12	69

Tornion mittavin käynnissä oleva rakentamishanke on LNG-terminaali Röyttä suurteollisuusalueella. Manga LNG Oy:n maakaasun tuontiterminaali on määrä ottaa käyttöön vuoden 2018 alkupuolella. Hankkeen kustannusarvio on noin 100 miljoonaa euroa ja työllistämisaikutus rakentamisvaiheessa (2015-2018) 260 henkilötyövuotta. Terminaali työllistää suoraan 7 henkeä ja välillisesti noin 30 henkeä. Tornion kaupunki ja Team Botnia Oy ovat kartoittamassa LNG-terminaalin tuomia uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä edellytyksiä toteuttaa Röyttä uusi teollisuusalue (Arctio).

Torniossa vahvasti toimivan Outokummun kannattavuus on viime vuosina parantunut ja tilikauden tulos tammi-syyskuussa 2017 oli 264 miljoonaa euroa. Outokummun tavoitteena on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja.

Rajalla -kauppakeskuksen kävijämäärä oli vuonna 2016 2,5 miljoonaa kävijää (2015: 2,3 milj. asiakasta) ja myynti 51 miljoonaa euroa (50 milj. e). Kävijämäärät ja myynti ovat lisääntyneet, vaikka kauppakeskuksessa on ollut vaihtuvuutta liiketiloissa. Kesällä 2016 avattu kolmen salin Biorex elokuvateatteri on piristänyt kauppakeskusta ja elokuvateatteriin on tulossa neljäs sali.

Uusia investointi- ja liiketoimintamahdollisuuksia Tornioon tulee lähivuosina ainakin kaupunkikeskustaan, kun E14 arkkitehtuurinkilpailuun sisältynyt Tullinranta, Aittakenttä, TYL, Raatihuone -aluekokonaisuus hahmottuu alueiden käytön ja toimintojen näkökulmasta.

Kromitien kiertoliittymän ympäristöön on kehittymässä entistä vetovoimaisempi kaupan alue. Viime aikaisin merkittävä alueelle sijoittuva toimija on liiketoimintaansa ja -tilojaan voimakkaasti laajentava Keinänen.

Tammi-elokuussa 2017 Torniossa oli majoitustilastojen mukaan 29 664 rekisteröitynyttä yöpymistä (lkm.). Edellisen vuoden tammi-elokuussa yöpymisiä oli yhteensä 33 587. Yöpymisten määrä on vähentynyt vuodesta yli 11%. Yöpymiset vähenivät varsinkin alkuvuonna 2017, mutta tähän vaikutti vuonna 2016 käynnissä ollut järjestelykeskustoiminta. Lapissa on matkailun suhteen meneillään vahva kasvukehitys ja tulevina vuosina myös Torniossa on määrä panostaa entistä voimakkaammin matkailun toimialaan. Viime aikojen investointien jälkeen Torniossa on ollut pääpaino matkailussa liiketoiminnan ja toimintojen kehittämisessä.

Haaparannan puolelle sijoittuva Rajalla -alueen suur-investointi (kauppakeskus, areena, hotelli, koulu) on ollut vireillä jo vuosien ajan. Barents Centerin tulevaisuus on tällä hetkellä epävarma, sillä varsinaiset rakentamistyöt eivät ole käynnissä ja Haaparannan kunnan tekemän vuokrasopimuksen mukaan kokonaisuuden tulisi olla valmis 1.1.2020. Loppuvuonna 2016 Barents Centerin uutisoitiin siirtyvän suomalaisomistukseen.

Haaparannan suhteen on myös merkittävää, että Ruotsin parhaaksi kylpyläksikin rankattu Cape East on saanut uudet omistajat, joilla on suunnitelmassa ottaa Cape East jälleen matkailukäyttöön ja investoida alueelle mm. matkailuvaunupaikkoja.

Lähivuosien kasvun mahdollistajia ovat Torniossa teollisuuspalvelut, energia ja LNG, kauppa ja palvelut sekä matkailu ja elämysteollisuus. Rajakaupunki on myös logistiikan kehittämisen suhteen hyvällä sijainnilla.

Hyvä saavutettavuus on paikallisen elinkeinoelämän suhteen yksi merkittävimmistä osatekijöistä. Koko Kemi-Tornion alue on Lapin logistinen keskus, jossa yhdistyvät kaikki kulkumuodot (maa-, meri- ja lentoliikenne) ja joka on keskeinen rajanylityspaikka Suomen ja Ruotsin välillä (noin 14 miljoonaa rajanylittäjää vuodessa).

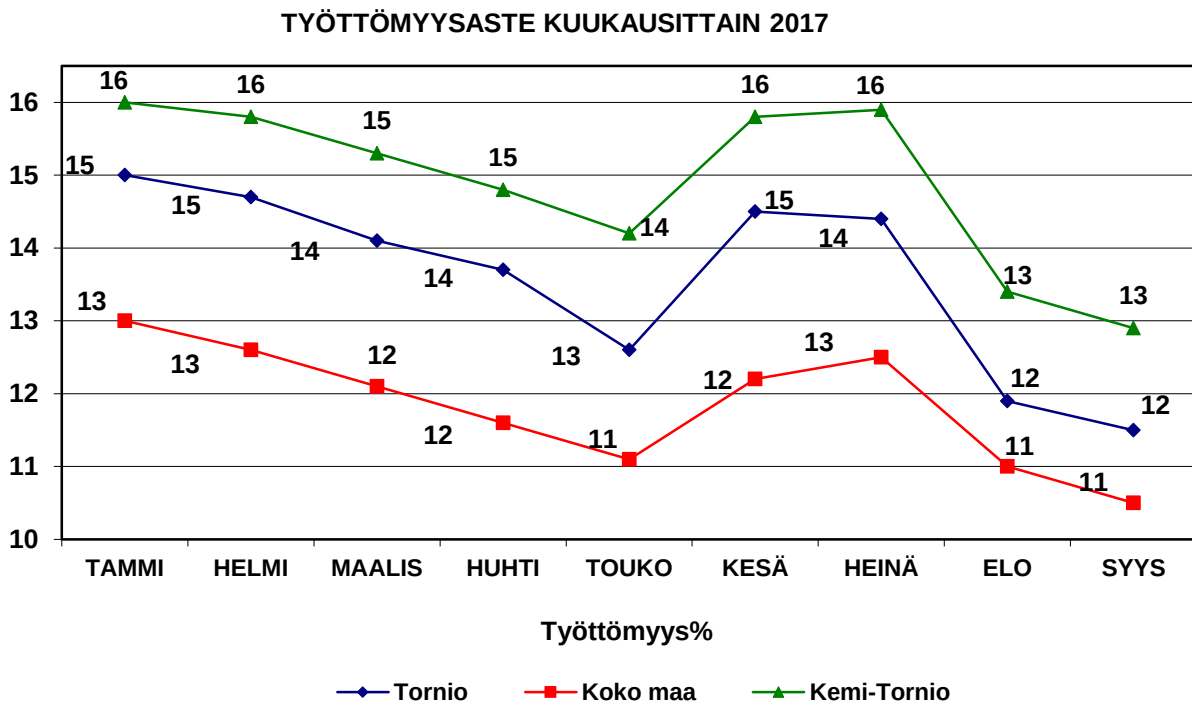
Kemi-Tornion lentoaseman lentoliikenne on ollut vuonna 2017 vahvassa kasvussa johtuen suurelta osin Oulun lentoaseman kunnostustöistä. Heinäkuussa 2017 Kemi-Tornio oli matkustajamäärällä mitattuna Suomen toiseksi vilkkain lentoasema. Tammi-syyskuussa 2017 lentoaseman kautta on matkustanut 88 327 matkustajaa (+ 84,4%). Syyskuussa kasvu jatkui hyvänä (+ 23,8%). Vuoden loppuun mennessä lentoaseman matkustajamäärä ylittää 100 000 matkustajan rajan ensimmäisen kerran sitten vuoden 2004. Vuonna 2018 matkustajamäärän tasaantuvat väijäämättä.

Tornion sataman tavaraliikenne on pääasiassa ulkomaan tavaraliikennettä. Tammi-elokuussa 2017 Tornion sataman ulkomaan tavaraliikenne oli hieman alle 2 miljoonaa tonnia. Tuonti on laskenut tammi-elokuussa 12,6 % ja vienti puolestaan kasvanut 4,8 %. Kokonaisuutos oli vuoden ensimmäisen kahdeksan kuukauden aikana -5,1 %.

4.4. Työllisyys ja työttömyys

Tornion työvoiman yhteenlaskettu määrä vuonna 2017 on Lapin ELY-keskuksen tilastojen perusteella 10191 henkeä eli Lapin kunnista toiseksi suurin. Syyskuussa 2017 torniolaisista oli työttömänä 11,5 %. Vuonna 2016 syyskuussa työttömyysaste oli 13,7 %. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 1 167, jossa on laskua edelliseen vuoteen 241 henkeä. Samanaikaisesti Torniossa oli avoimia työpaikkoja 190 kappaletta. Työttömistä miehiä oli 563 ja naisia 604 henkeä. Erityisesti miesten työttömyys on laskenut. Torniolaisista työnhakijoista alle 25 -vuotiaita oli 186, joista alle 20 -vuotiaita oli 43. Nuorten työttömyys on laskenut 64 henkilöllä. Yli 50-vuotiaita oli työttömänä 430 henkeä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 316. Vuoden aikana pitkäaikaistyöttömien osuus on vähentynyt 127 henkilöllä. Kokonaisuutena työttömyys on vähentynyt kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti miehillä.

Työttömien osuus työvoimasta oli syyskuussa 2017 Lapissa 12,7 % (9/2016 vastaava luku oli 14,9 %), Kemi-Tornio alueella 12,9 % (9/2016 vastaava luku oli 14,8 %) ja koko maassa 10,5 % (vastaava luku oli 9/2016 12,5 %). Lapissa työttömyys on vähentynyt muuta maata nopeammin. Kemi-Tornio seutukunnassa työttömyys laski määrällisesti eniten maassa.

Kuva 4. Työttömyysaste kuukausittain 2017 Torniossa, koko maassa ja Kemi-Tornion alueella

Vuoden 2015 alusta tuli muutokset työmarkkinatuen kuntaosuuksiin, jolloin kunta maksaa yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneen työmarkkinatuen kuntaosuutta 50 % ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden kuntaosuutta 70 % Kelalle.

Samanaikaisesti lain muutoksella myös pyrittiin tehostamaan pitkäaikaistyöttömien aktivointia, kuntoutusta ja työhön paluun tukemista. Työvoimalasäätiö on aloittanut maaliskuussa 2016 Paluu työhön projektin, joka paneutuu nimenomaan pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistämiseen.

Sipilän hallitusohjelman tavoitteena on uudistaa sosiaali- ja työttömyysturvaa tavalla, joka kannustaa työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhentää työttömyysjaksoja, alentaa rakenteellista työttömyyttä ja säästää julkisia voimavaroja.

Kemin, Kemijärvi, Rovaniemi, Sodankylä ja Tornio hyväksyttiin keväällä 2016 hallitusohjelman mukaiseen työllisyyden alueelliseen. Kokeilun edellyttämä lainsäädäntö valmistui kesäkuussa 2017. Kokeilun käynnistyi virallisesti 1.8.2017 ja asiakastyöhön on päästy lokakuussa 2017.

Kokeilun tavoitteena Lapissa on sopia TE-palvelujen tuottamisesta kuntien kanssa vuosille 2017–2018. Kunnat koordinoivat ja organisoivat (asiakasohjaus ja muut viranomais tehtävät) TE-toimiston ja Ely-keskuksen kanssa tehdyn kumppanuussopimuksen mukaisesti TE-palvelujen tuottamiseen tarvittavat palvelut. Ostopalveluhankinnat tekee Ely-keskus/TE-toimisto neuvoteltuaan kuntien kanssa. Hankinnoissa sovitaan myös koulutusorganisaatioilta ostettavista palveluista. Kumppanuussopimuksen mukaisesti kunnilla on hallinnassa kohderyhmän tarvitsemat palvelut kokonaisuudessaan. Kunta koordinoi kohderyhmän palvelukokonaisuudet asiakastarpeen mukaan.

Kunta voi järjestää nopeasti kohderyhmän asiakkaiden tarvitsemia palveluja. Kunta koordinoi työllisyyden edistämisen ja hoidon kokonaisuuden kohderyhmän osalta. Tämä sisältää palvelut työ- ja toimintakyvyn arvioinnista aina yritys- ja työnantajayhteistyöhön. Kunnilla on laajennettu tuottamisvastuu ja työllisyyden edistämiseen sekä hoitoon liittyvien palvelujen sisällöllinen kehittäminen. Kuntien elinvoimatehtävään ja työllisyyden hoitoon suuntaama hankeraha tulee tehokkaammin integroitua palvelujen sisältöjen kehittämiseen.

Kokeilulakiin on kirjattu kohderyhmäksi yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömän olleet, jotka eivät ole osallistuneet työllistymistä edistäviin aktivointitoimiin.

Kunnilla on päätösvalta TE-toimiston asiakaspalveluista eli toimivalta päättää palkkatuesta, työkokeilusta jne. Kunta hoitaa viranomaisprosessin, julkisen vallan käyttö – prosessin, sopii palvelujen tuottajista valitulle kohderyhmälle ja laatii palvelutuottajien kanssa palvelusopimukset ja hoitaa asiakasohjauksen. TE-toimiston ja Ely-keskuksen kanssa on sovittu kokeilun toteuttamiseksi tarvittavista resursseista Te-toimiston aikaisemman kokemuksen pohjalta. Koko kokeiluun on sijoitettu 6,5 henkilötyövuotta, josta Tornion osuus on 1,25 htv. Kaupunki on yhteistyössä työvoimalasäätiön ja Team Botnian kanssa osoittanut kokeiluun omia resursseja. Kokeilun kuluessa tarkastellaan resurssien riittävyyttä tavoitteiden toteuttamiseksi.

4.5. Koulutus ja osaaminen

Tornio on edelleen Lapissa merkittävä koulutuskaupunki, jossa toimii Lapin ammattikorkeakoulu Oy, Ammattiopisto Lappia, Peräpohjolan Opisto sekä Tornion kaupungin koulutuspalveluja. Koulutuskentällä on tapahtunut viime vuosina suuria muutoksia ja ikäluokkien pienentyessä rakenteelliset muutokset ovat edelleen välttämättömiä. Tornion tavoitteena on kuitenkin turvata kaupungin asema opiskelukaupunkina, sillä opiskelumahdollisuuksien jatkuva supistuminen heikentää kaupungin vetovoimaa nuorten ikäluokkien muuttaessa opintojen perässä muualle.

Lapin ammattikorkeakoulu Oy:n omistusjärjestelyjen jälkeen Lapin yliopisto on pääomistaja. Ammattikorkeakoulun osaamisaloista Torniossa toimii tällä hetkellä kauppa ja kulttuuri. Koulutusala tukee Tornion kaupan ja matkailun toimialojen kehittymistä, tuottaa uusia osaajia ja tarjoaa kaupungin yrityksille mm. yhteistyömahdollisuuksia kehittämisympäristöissä ja –hankkeissa (mm. Liikeakatemia, Innomaratoni). Myös Jaloterässtudio toimii Torniossa.

Ammattiopisto Lappia on Torniossa paitsi tärkeä koulutuksen järjestäjä myös suuri työnantaja (2017: 177 työpaikkaa). Ainoastaan Outokumpu ja Tornion kaupunki ovat Lappiaa suurempia työnantajia kaupungissa. Ammatillisen koulutuksen reformi astuu voimaan vuonna 2018. Reformissa uudistetaan koko ammatillinen koulutus. Nykyiset lait yhdistetään uudeksi sekä nuoria että aikuisia koskevaksi lainsäädännöksi. Lisäksi uudistetaan koulutuksen rahoitus, ohjaus, tutkintorakenne, koulutuksen toteuttamismuotoja sekä järjestäjärakennetta. Ammatillisen koulutuksen reformin johdosta Lappia on uudistamassa strategiansa ja organisaationsa. Yhtenä Lappian keskeisistä tavoitteista on luoda liikevaihtonsa kasvua muualta kuin valtionosuusrahoitteisesta koulutuksesta toimien työelämälähtöisillä osaamisalueilla ympäri Suomea. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa Lappia on edelleen vahva itsenäinen toimija. Ammatillisen koulutuksen reformi aiheuttaa muutospaineita myös Peräpohjolan opistolle (mm. kumppanuudet, vaikuttamistyö, rahoituksen väheneminen).

Seudullisesti Meri-Lapissa on meneillään selvitystyö Tornion kansalaisopiston ja Kivalo-opiston mahdollisesta yhdistymisestä. Tornion ja Haaparannan kesken puolestaan on jo useamman vuoden ajan selvitetty Kielikoulu-yhteistyön tulevaisuutta ja mahdollisia muita koulutuksen yhteistyömuotoja.

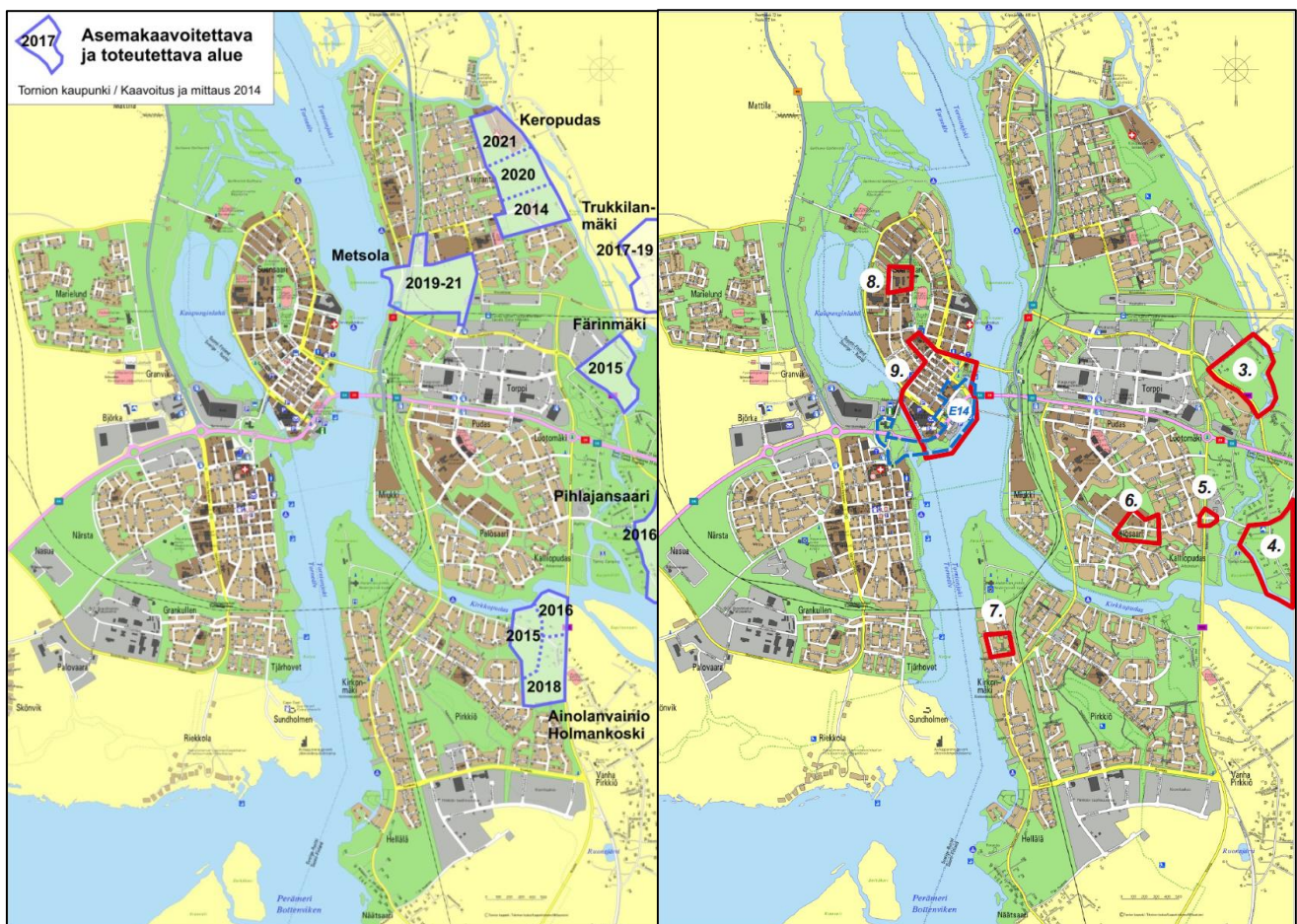
Tornion kaupunki, kaupungissa sijaitsevat oppilaitokset ja paikallinen elinkeinoelämä hyödyntävät aktiivisesti Oulun, Rovaniemen ja Luulajan yliopistojen läheisyyttä omissa kehittämis- ja osaamistarpeissaan.

4.6. Asuminen ja rakentaminen

Tornio on pientalovaltainen kaupunki. Tornion kaupungin rakennuskanta, johon ei lasketa mukaan kesämökkejä eikä myöskään maatalous- tai muita talousrakennuksia, käsitti vuoden 2016 lopussa 8 314 rakennusta. Asuinrakennuksia (6 841 kpl), joista suurin osa on erillisiä pientaloja, oli koko rakennuskannasta yli 82 %. Muita kuin asuinrakennuksia oli yhteensä 1 473 vajaa 18 % koko rakennuskannasta. Kaikista asuinrakennuksista lähes 68 % on rakennettu vuonna 1970 tai sen jälkeen. Asuinrakentamisen suhteen vilkkaimmat vuosikymmenet olivat 1970- ja 1980-luvuilla.

Tornion asutokunnista (2016: 10 192 kpl) 1-2 hengen talouksia on lähes 74 % (7 509 kpl) ja pienten asutokuntien määrä on viime vuosina jatkuvasti kasvanut. Loma-asuntoja Torniossa oli vuonna 2016 1 271 kpl (2015: 1 363 kpl). Kesämökkien määrä on kasvanut hienoisesti 2000-luvulla (2000-2016: +130 kpl).

Tornion yleiskaava 2021:n mukaisesti Tornion kerrostalomuotoista asumista tiivistetään Suensaaren ja Miukin kaupunginosissa. Tornion kaupungin maapolitiittinen ohjelma 2014-2021 on hyväksytty 2014, jonka mukaisesti pientalotyypisen asuntorakentamisen asemakaavoitus ja niiden toteuttaminen keskittyy lähivuosina keskeisellä kaupunki-alueella Färimäen, Pihlajasaaren ja Trukkilanmäen alueille. Syksyn 2017 aikana hyväksyttiin nk. Färimäen asemakaava (alue nro 3 ao. kartalla), jonne tulee 40 uutta omakotitonttia. Alueen ensimmäinen kaava Keskeisen kaupunki-alueen ulkopuolella pientaloasemakaavoja laaditaan mahdollisesti Kyläjoen ja Oravaisensaaren alueille.

Kuva 5. Pääasiassa asumiseen asemakaavoitettavat uudet alueet vasemmalla ja oikealla kaavoituskohteet Tornion keskeisellä kaupunkialueella 2017-2018.

Vuonna 2016 myönnettiin rakennuslupia yhteensä 23 850 k-m², josta uudisrakentamisen osuus oli 21 399 k-m². Vuoteen 2015 verrattuna omakotitalorakentaminen nousi hieman (26 -> 31 kpl) ja etenkin kerros- sekä rivitalotuotanto nousivat voimakkaasti (51 -> 86 asuntoa). Kuluvana vuonna 2017 (tilanne 8.11.2017) on myönnetty uusia rakennuslupia yhteensä 28 170 k-m², joista omakotitalojen osuus rakennuslupina oli 30 kpl (+1 kpl v.2016 tasoon) kun taas kerros- ja rivitalotuotanto on puolittunut viime vuoden tasoon nähden (86 -> 43 kpl).

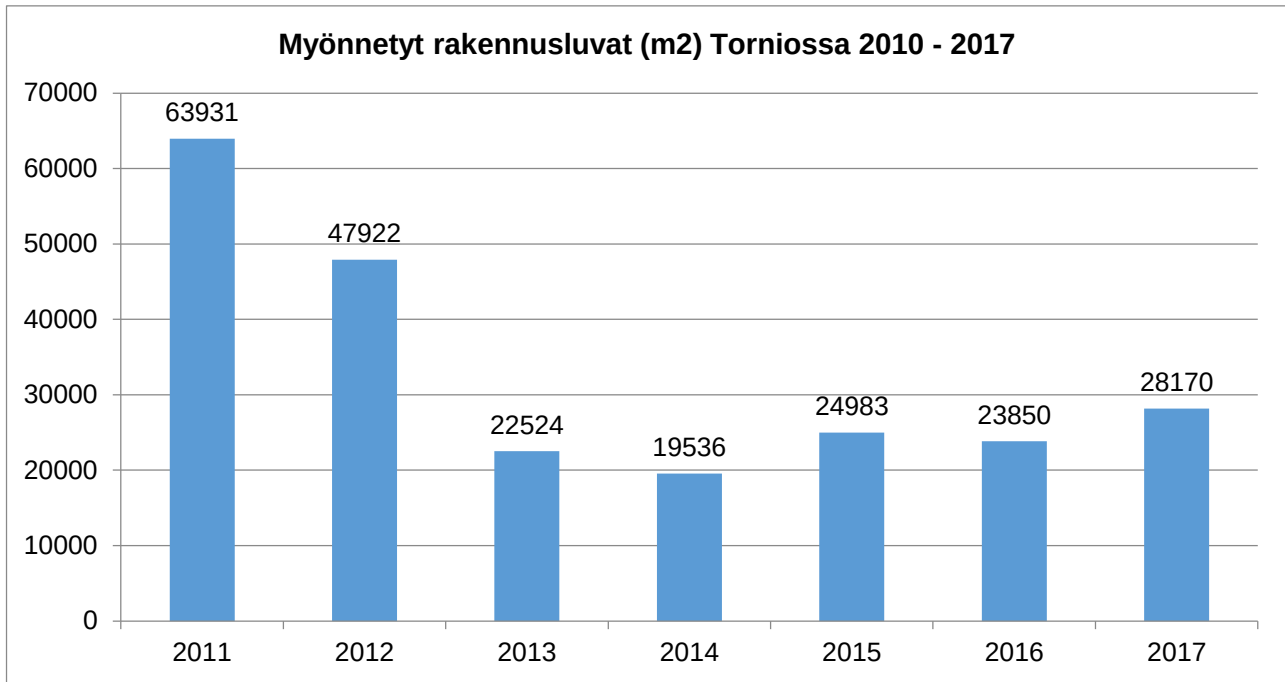
Kevään 2017 aikana on TornioHaparanda osallistunut kansainväliseen Europan 14 -arkkitehtikilpailuun, johon kaksoskaupunki sai 19 ehdotusta. Kilpailu ratkeaa 1.12.2017, jonka pohjalta lähetään voittajaehdotusta työstämään eteenpäin.

Taulukko 11. Rakennustuotanto Torniossa 2014-8.11.2017 (Lähde: Xcity-kuntatietojärjestelmä)

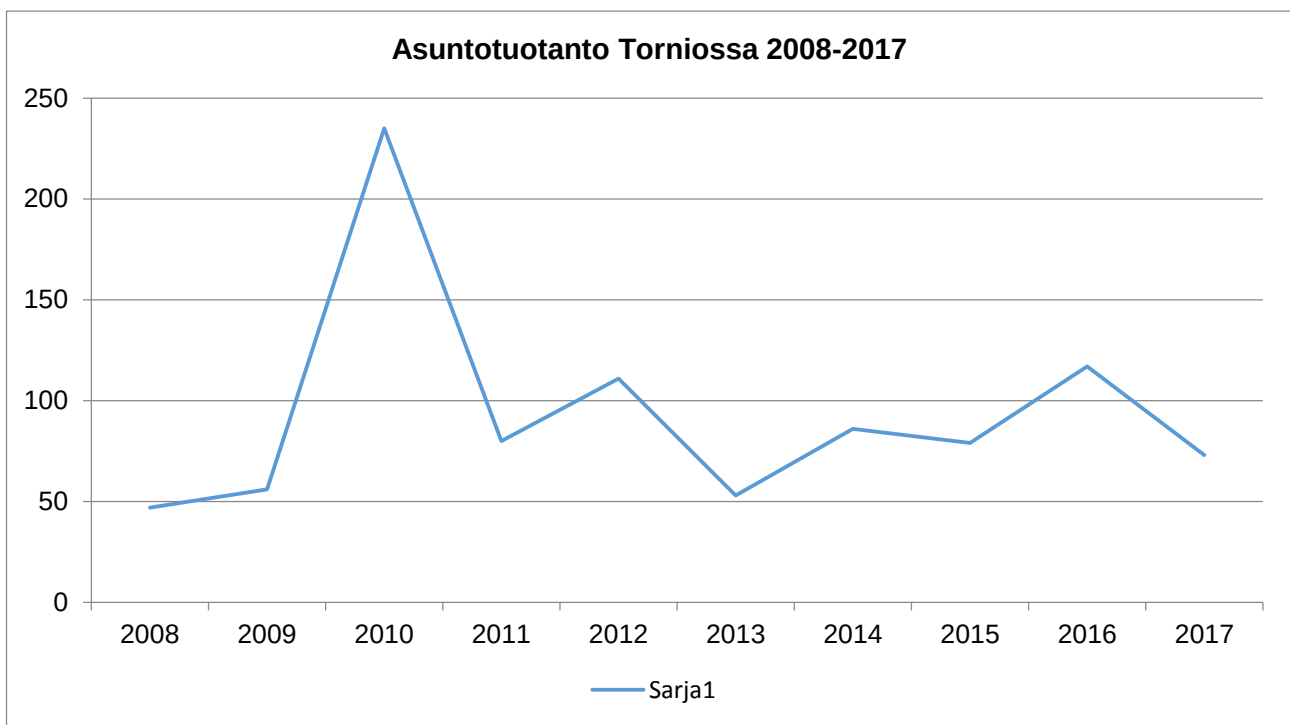
Rakennustuotanto Torniossa	12/2014	12/2015	12/2016	8.11.2017
Myönnetyt rakennusluvat				
Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)	178	143	136	168
Asuntojen lkm	86	77	117	73
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	19 536	24 983	23 850	28 170
Aloitettut rakennukset				
Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)	109	90	95	89
Asuntojen lkm	57	56	92	119
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	17 984	20 771	16 552	26 549
Valmistuneet rakennukset				
Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)	121	88	100	97
Asuntojen lkm.	71	48	81	37
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	28 763	16 423	21 697	17 145

Tornion kaupungin alueella on tällä hetkellä kaksi pääsääntöisesti yritystoimitiloja varten kaavoitettua ja vielä pääosin toteutumaton aluetta: Kromilaakso ja Torpin Rinnakkaiskadun pohjoispuolinen alue.

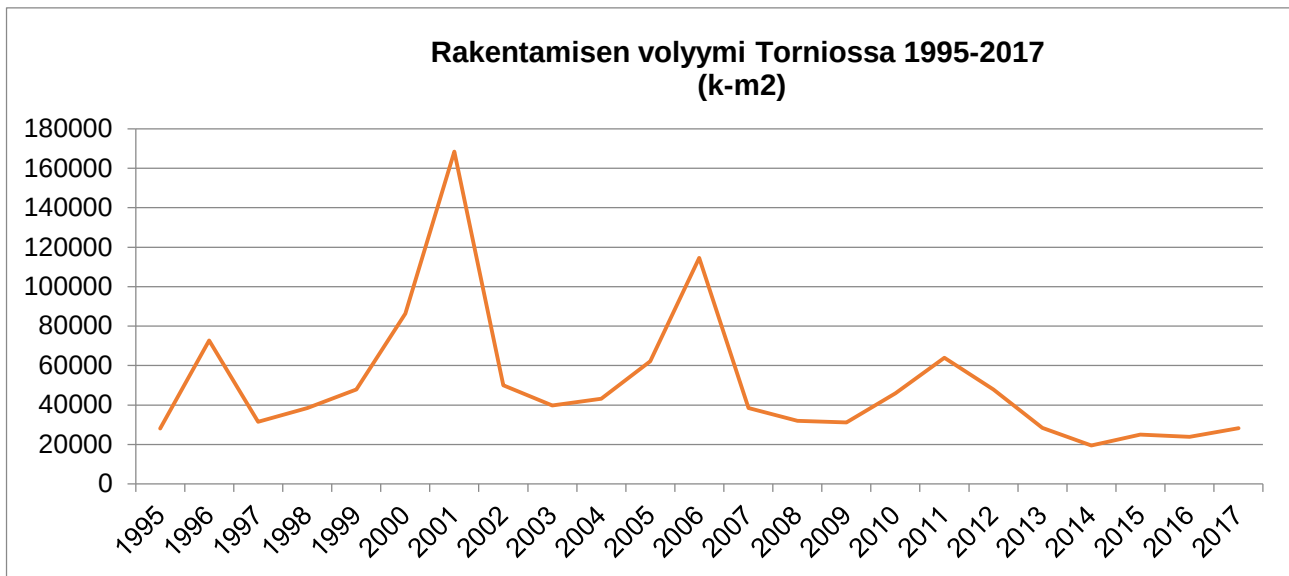
Kromilaaksosta on kuluneen vuoden aikana vuokrattu kaksi uutta tonttia ja kaksi on varauksessa. Tiedusteluja on ollut suurin piirtein saman verran kuin edellisenä vuotena. Torpin alueelta on vuoden 2017 aikana vuokrattu yksi toimitilatontti Sepänkadulta.

Kuva 6. Myönnettyt rakennusluvut (k-m²) Torniossa 2011 - 8.11.2017, kaikki rakennustyytit.

Kuva 7. Asuntotuotanto Torniossa 2008-8.11.2017.

Kuva 8. Rakentamisen määrä Torniossa 1995-8.11.2017.

5. ALUE-, SEUTU- JA RAJAYHTEISTYÖ

5.1. Alue- ja seutuyhteistyö

Tornion alue- ja seutuyhteistyön keskeisinä viitekehyksinä ovat Lapin maakunta ja Kemi-Tornion seudun kunnat (Meri-Lappi), joiden puitteissa kuntayhteistyötä tehdään mm. palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa, aluekehittämisessä ja edunvalvonnassa. Lisäksi Torniossa on yhteistyötä mm. Tornionlaakson suuntaan.

Maakunta- ja seututasolla ajankohtaisin valmistelussa oleva asia on koko maan kattava alueuudistus, mikä käsittää sote- ja maakuntauudistuksen. Lapissa esivalmistelutyö on edennyt toimeenpanon suunnitteluun ja maakunnan väliaikaishallinnon toimielin johtaa valmistelutyötä. Maakuntaan on myös rekrytoitu valmistelutyötä varten muutosjohtaja ja muuta henkilöstöä sekä perustettu työryhmät, joiden puitteissa valmistelutyötä viedään eteenpäin.

Lapissa sote- ja maakuntauudistuksen keskeinen valmisteltava asia on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ovat ottaneet vahvasti kantaa osana maakunnallista valmistelua Länsi-Pohjan keskussairaalan palvelutason turvaamiseksi myös jatkossa.

Vuoden 2018 puolelle ajoittuvat kansallisen suunnitelman mukaan valinnanvapauslain viimeistely (tammi-helmikuu) ja uusi valinnanvapauslakiesitys on määrä luovuttaa eduskunnalle maaliskuussa. Sote- ja maakuntauudistuksen lait ja valinnanvapauden lait on tarkoitus hyväksyä eduskunnassa toukokuussa. Kesäkuussa lait vahvistetaan ja osa astuu voimaan. Ensimmäiset maakuntavaalit on määrä pitää lokakuussa 2018.

Vuonna 2019 maakunnat järjestäytyvät ja tekevät päätökset sosiaali- ja terveyspalveluiden hoitamisesta alueellaan. Uusi maakunta aloittaa työnsä täysimääräisesti 1.1.2020.

5.2. Rajayhteistyö ja muu kansainvälinen yhteistyö

Tornio on vahvasti toimijana mukana etenkin pohjoismaisissa yhteistyöverkostoissa. TornioHaparanda kaksoiskaupunki -yhteistyötä hoidetaan ei-juridisen Provincia Bothniensis –yhteistyöorganisaation sateenvarjon alla. Toimintaa määrittää vuonna 2015 uusittu rajayhteistyön pääsopimus, josta on edelleen johdettu vuosittain toimintasuunnitelma. Bothnian Business –konsepti kokoaa yhteen rajat ylittävää tehtävää elinkeinoyhteistyötä.

TornioHaparanda rajayhteistyössä ajankohtaisia asioita ovat mm. kielikoulun tulevaisuus, mahdollinen uimahalliyhteistyö sekä tapahtumat ja hankkeet. Teknisellä puolella on meneillään vuonna 2017 toteutetun Europan 14 -arkkitehtuurikilpailun jatkotoimenpiteet, rajapuiston rakentaminen sekä Näränperän tulvansuojelupadon korotukseen liittyvät toimenpiteet. Syksyllä 2017 Tornio ja Haaparanta rekrytoivat uuden rajayhteistyön kehittäjän, jonka on määrä aloittaa toimessaan vuoden 2018 alusta. Tornion kaupungille rekrytoitava tapahtumatuottaja vastaa Tornion osalta pitkälti yhteisten tapahtumien kehittämisestä.

Tornionlaakson neuvosto käsittää Tornionjokivarren kunnat Suomen ja Ruotsin puolelta sekä kolme kuntaa Pohjois-Norjasta (yhteensä 13 kuntaa). Pellon kunta on aikeissa erota Tornionlaakson neuvoston toiminnasta vuodesta 2017 lukien. Tornionlaakson neuvoston uusi strategia on hyväksytty vuosikokouksessa 2017, jonka jälkeen strategian toimeenpano on käynnistetty. Tällä hetkellä merkittävin meneillään oleva asia on Länsi-Lapin käytävän edunvalvontatyö. Tornionlaakson neuvosto saa toimintaansa tukea Pohjoismaiselta ministerineuvostolta ja on ns. rajakomitea.

Perämerenkaaren toimialue käsittää ruotsalaisia ja suomalaisia kuntia Skellefteåsta Kokkolaan. Myös Perämerenkaaren yhdistys saa toimintaansa tukea Pohjoismaiselta ministerineuvostolta ja on ns. rajakomitea. Tornion kaupunki osallistuu Perämerenkaaren yhdistyksen toimintaan Meri-Lapin kehittämisskeskuksen kautta.

Team Botnia Oy:n yhteydessä Bothnian Business Housessa toimii Pohjoiskalotin rajaneuvonta. Vuonna 2010 Pohjoiskalotin neuvosto sai vastuun rajaneuvontapalvelun kehittämisestä Pohjoiskalotille. Pohjoiskalotin rajaneuvonta aloitti toimintansa syksyllä 2011 ja käsittää nykyään kaksi toimipistettä, toinen HaparandaTorniossa Suomen ja Ruotsin välisellä rajalla ja toinen Skibottenissa Suomen ja Norjan välisellä rajalla. Rajaneuvontaa rahoittaa Pohjoismaiden ministerineuvosto. Pohjoiskalotin rajaneuvonta mm. neuvoo asiakkaita rajat ylittävissä erityiskysymyksissä sekä huolehtii rajaestetyöstä.

Vuonna 2016 käynnistettiin Arctic Europe –yhteistyöverkoston ja –alustan valmistelu, johon myös Tornion kaupunki osallistui. Tavoitteena on synnyttää Euroopan pohjoisimmalle alueelle kaupunkivetoinen verkosto, jota voidaan jatkossa hyödyntää mm. alueen näkyvyyden ja painoarvon lisäämisessä EU:n suuntaan sekä yhteisten hankkeiden alustana.

Torniolla on aktiivista ystävyyskaupunkitoimintaa lähinnä Devizesin/Iso-Britannia, Kirovskin/Venäjä ja Szekszardin/Unkari suuntiin. Muiden ystävyyskaupunkien (Ikast-Brande/Tanska, Hammerfest/Norja, Vetlanda / Ruotsi) suhteen toiminta on vähäisempää. Ystävyyskaupunkiyhteistyöstä huolehtii Tornion kaupungin ystävyyskaupunkitoimikunta.

5.3. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön perustaminen ja järjestämisvastuun siirtäminen kuntayhtymälle

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen mullistaa nykyiset rakenteet paitsi sosiaali- ja terveyshuollossa myös tukipalveluissa. Tornion kaupunki on ollut aktiivisessa roolissa sekä Lapin sote- ja maakuntauudistuksessa sekä sen osassa Meri-Lapin palvelualueen valmistelussa. Merilapin sote -palvelualueen valmistelussa on valtuustojen päätöksillä 13.11.2017 päädytty yhteisyrityksen perustamiseen Mehiläisen kanssa. Toteutuessa yhteisyrityksen perustaminen ja toimintojen haltuunotto tapahtuu kevään 2018 aikana ja palvelujen tuottamisvastuu siirtyy yhteisyritykselle aikaisintaan kesäkuussa 2018. Vaikutuksia ei ole huomioitu tässä talousarviossa, mutta laskennallisesti terveydenhuollon menoihin olisi tällöin tulossa säästöjä.

Henkilöstön osalta yhteistoimintaneuvottelut jatkuvat vuonna 2018. Mehiläisen ryhmittymän palvelukseen siirtyy osa hyvinvointitoimialan terveystalvelujen palvelualueen henkilöstä.

Lisäksi Tornion kaupunki päättää omalta osaltaan Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiriin perussopimuksen laajentamisesta koskemaan kuntien sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistä. Tässä yhteydessä hyvinvointitalvelujen muu henkilöstö tulee siirtymään Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän palvelukseen. Molemmat muutokset tehdään liikkeen luovutuksen periaatteilla ja henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä uuden työnantajan palvelukseen.

Lisäksi vuosina 2018- 2019 valmistaudutaan myös Lapin maakuntaa, johon siirtynee osa keskushallintotalvelujen ja teknisten talvelujen toimialojen henkilöstöä. Heidän osaltaan käydään myös yhteistoimintalain mukaiset yt-neuvottelut vuosina 2018 -2019.

6. TORNION KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Tornion kaupungin organisaatio koostuu luottamushenkilöorganisaatiosta (toimielimet ja niiden alaiset jaostot) ja viranhaltijaorganisaatiosta (toimialat, palvelualueet, palveluyksiköt).

Tornion kaupungin talveluksessa on lokakuun lopussa 2017 vakituksessa työsuhteessa 986 henkilöä, määräaikaista 369 ja työllisyysvaroin palkattuja 56 henkilöä eli yhteensä 1411 henkilöä. Henkilöstön kokonaismäärä on vähentynyt edellisvuoden tilanteesta 15 henkilöllä. Vakinaisen henkilökunnan määrä on vähentynyt 20 henkilöllä, määräaikaisten määrä on vähentynyt yhdellä ja työllisyysmäärärahoihin palkattujen henkilöiden määrä on lisääntynyt 8 henkilöllä.

Vuoden 2017 talousarvioon virka- ja toimiesityksessä on otettu huomioon tiukkeneva talous ja pyritään vähentämään vakituisten ja määräaikaisten määrää. Työllistäminen on painopiste, joten siihen panostetaan edelleen. Työllisyysko-
keilun avulla pyritään työllistämistä siirtämään enemmän yritysten tehtäväksi. Tavoitteena on 60 henkilötyövuoden vähentäminen vakinaisesta ja määräaikaisesta henkilöstöstä vuoden 2018 loppuun mennessä.

Taulukko 12. Henkilöstön määrä toimialoittain palvelussuhteen luonteen ja sukupuolen mukaan

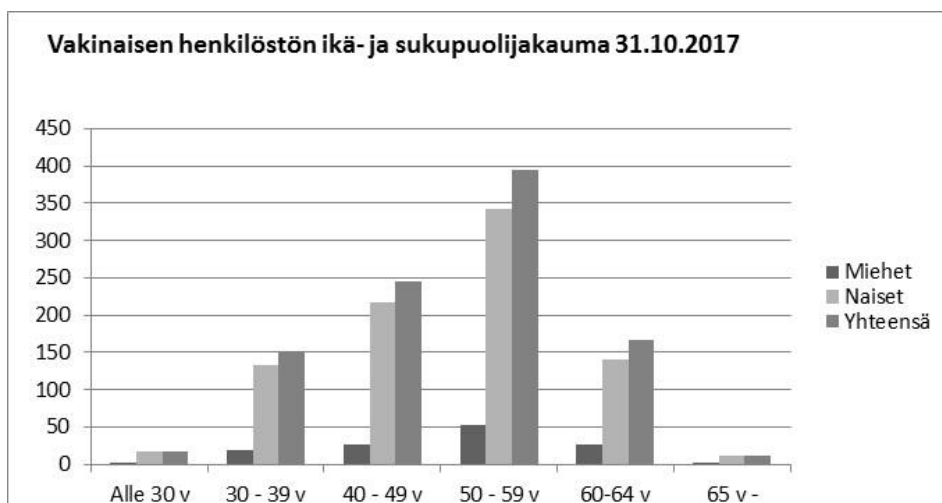
31.10.2017	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Kaikki yhteensä		
	M	N	yht	M	N	yht	M	N	yht	M	N	yht
Keskushallintopalvelut	7	32	39	3	3	6	3	1	4	13	36	49
Hyvinvointipalvelut	18	346	364	6	117	123	6	13	19	30	476	506
Sivistyspalvelut	48	408	456	35	185	220	3	20	23	86	613	699
Tekniset palvelut	53	74	127	7	13	20	6	4	10	66	91	157
Yhteensä	126	860	986	51	318	369	18	38	56	195	1216	1411

Taulukko 13. Henkilöstö toimialoittain palvelussuhteen luonteen mukaan 2016-2017

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä		Yhteensä ilman työllistettyjä	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Keskushallintopalvelut	41	39	4	6	2	4	47	49	45	45
Hyvinvointipalvelut	359	364	130	123	14	19	503	506	489	487
Sivistyspalvelut	472	456	209	220	18	23	699	699	681	676
Tekniset palvelut	136	127	27	20	14	10	177	157	163	147
Yhteensä	1008	986	370	369	48	56	1426	1411	1378	1355
Muutos ed. vuoteen	-22		-1		8		-15		-23	

Vakituisen henkilökunnan keski-ikä 31.10.2017 oli 50,1 vuotta. Henkilökunta on naisvaltaista eli vakituksessa työsuhteessa olevista naisia on 87,2 % ja miehiä 12,8 %. Naisten osuus on kasvanut edellisvuodesta.

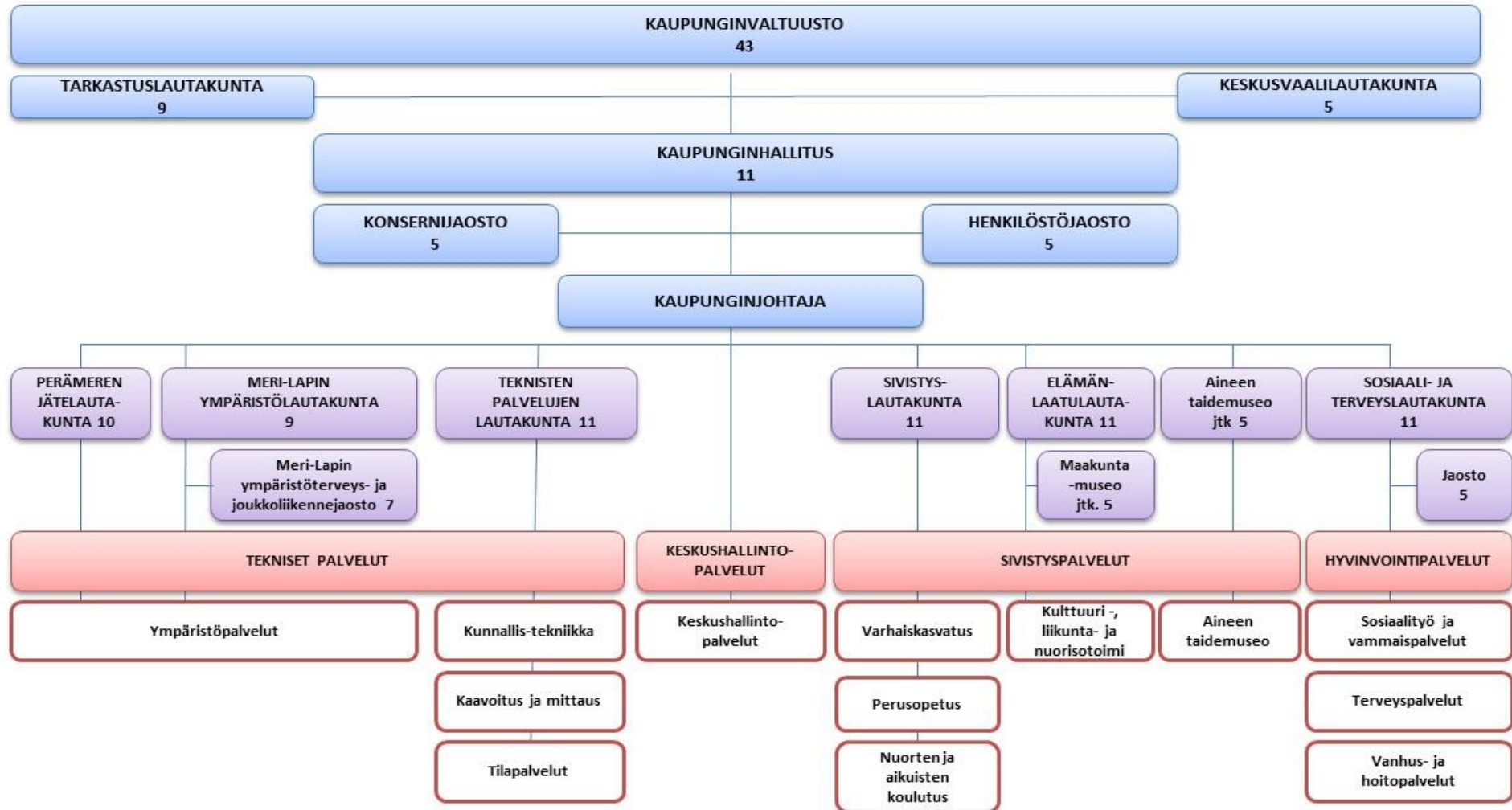
Vakituisesta henkilöstöstä alle 40-vuotiaita on 17 %, 40-60-vuotiaita on 65 % ja yli 60-vuotiaita 18 %. Yli 60-vuotiaiden osuus henkilöstöstä kasvaa vielä lähivuosina ja ennakoi lisääntyvää eläköitymistä. Henkilöstöstä arvioidaan jäävän eläkkeelle vuosittain n. 55 henkilöä. Keskeinen tavoite vuosina 2018-2019 on varautuminen nykyisen henkilöstön eläköitymiseen ja uuden henkilöstön rekrytointiin erityisesti hoito- ja kasvatusalalla säästöpainneiden yhteydessä. Hyvinvointipalvelujen henkilöstöstä osa vuoden 2018 aikana siirtyy yhteisyritykseen tai Länsi-Pohjan keskussairaalan kuntayhtymän palvelukseen.

Kuva 9. Tornion kaupungin vakinaisen henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.10.2017

Tornion kaupunki

- Luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio 1.6.2017-

7. TORNION KAUPUNGIN STRATEGINEN OHJAUS JA STRATEGIAT

7.1. Strategisen ohjauksen periaatteet ja Tornion kaupunkistrategian uudistaminen 2018

Tornion kaupungin ylin päättävä toimielin eli kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa (Kuntalaki 410/2015, 14§). Kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää mm. Tornion kaupungin strategisista tavoitteista (valtuustokausittain) ja hyväksyä vuosittain niitä toteuttava kaupungin talousarvio. Kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (Kuntalaki 39 §). Kaupunginhallitus ml. henkilöstö- ja konsernijaostot huolehtivat oman toimivaltansa puitteissa siitä, että kaupunkikonsernin päätöksenteko (lautakunnat, tytäryhteisöt) on linjassa kaupunginvaltuuston hyväksymien kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet ja johtaa ne toimialoille. Esimiehet toiminnallistavat strategian osaksi palveluyksiköiden talousarviosuunnittelua ja seuraavat strategian toteutumista omilla vastuualueillaan. Esimiehet ovat avainasemassa strategian tavoitteiden toteuttamisessa ja strategiaviestinnässä henkilöstön suuntaan. Henkilöstö on keskeisessä asemassa strategian käytännön toimenpiteiden toteuttajana.

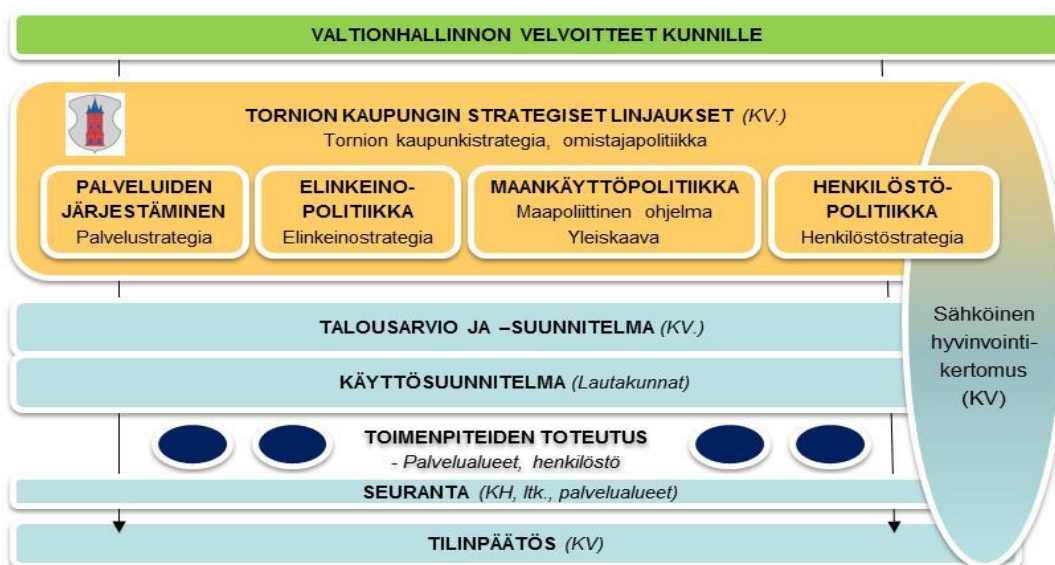
Tornion kaupungin päästrategia on kaupunkitason yleistavoitteet kokoava kaupunkistrategia. Kaupunkistrategiaa täydentäviä kaupunkitason yleisstrategioita ovat mm. Tornion kaupungin palvelustrategia, elinkeinostrategia, maapolitiikan ja yleispiirteisen maankäytön suunnitelmat (maapoliittinen ohjelma, oikeusvaikutteinen yleiskaava) sekä henkilöstöstrategia (kaupungin henkilöstöpolitiikan tavoitteet). Omistajapolitiikka linjaa kaupungin omistajaohjauksen periaatteet.

Kaupunkitason tavoitteet ohjaavat koko kaupungin kehittämistä ja ne ovat siten lähtökohtana yksityiskohtaisempia suunnitelmia laadittaessa. Strategiat ja suunnitelmien toimeenpano toteutetaan vuosittain laadittavan kaupungin talousarvion ja sitä tarkentavien palvelualueiden käyttösuunnitelmien avulla (taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden asettaminen, resurssien kohdentaminen).

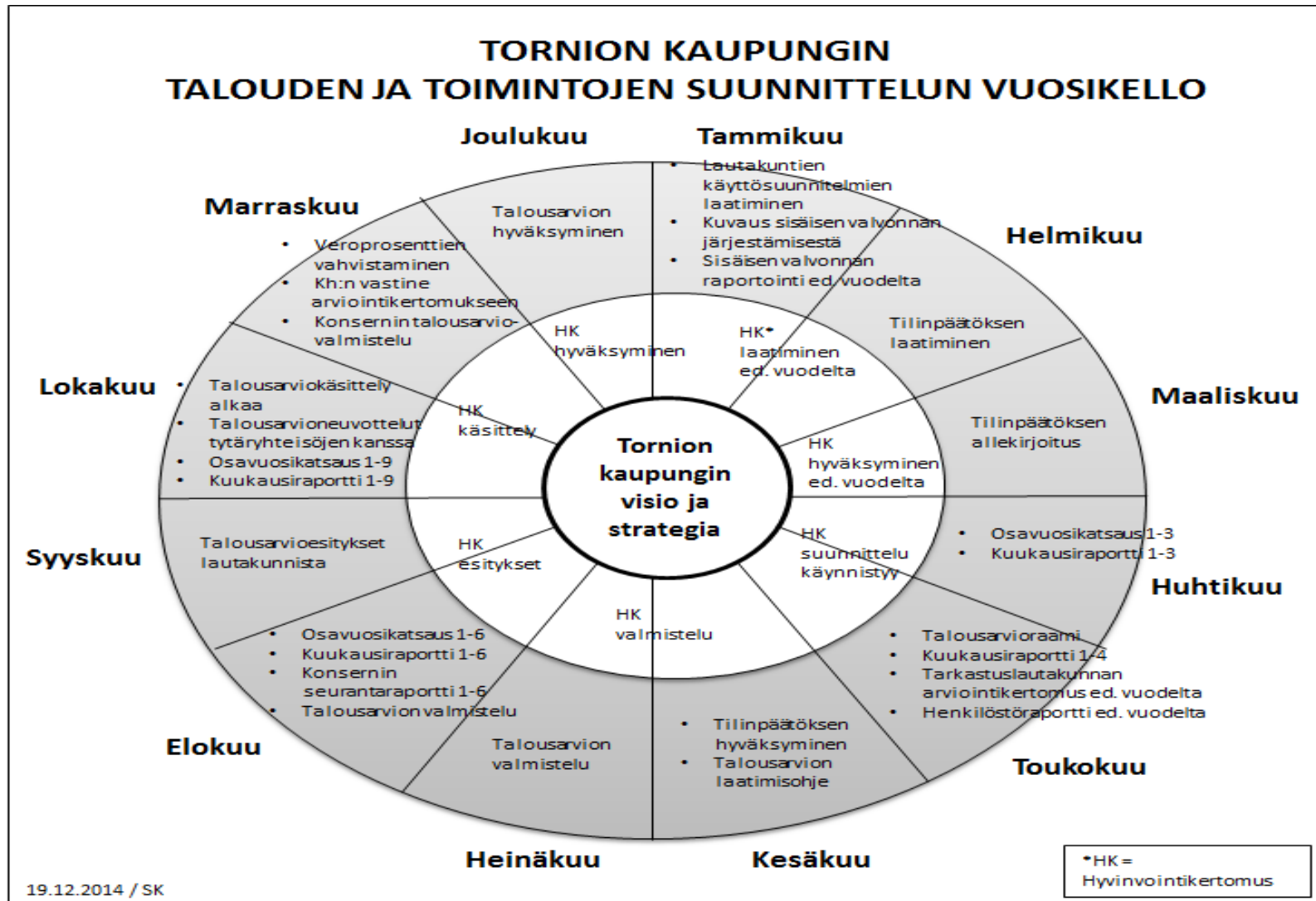
Tornion kaupunkistrategian uudistamistyö on käynnistetty keväällä 2017 ja uusi kaupunkistrategia valmistuu alkuvuodesta 2018. Vuoden 2018 talousarviovalmistelun yhteydessä on hyödynnetty nykyistä strategiapohjaa 2014-2017 ja uusi kaupunkistrategia ohjaa talousarvion valmistelua kokonaisvaltaisesti vasta talousarviovuodesta 2019 lähtien.

Kaupunkistrategian uudistamisen yhteydessä on eri yhteyksissä noussut esille sisältöjä, joista osaa on resursoitu jo vuoden 2018 talousarviovalmistelussa.

Kaupunkistrategien yhteydessä uudistetaan strategisen ohjauksen periaatteet.

Kuva 10. Tornion kaupungin strategisen ja operatiivisen johtamisen ja toteutuksen periaatteet.

Kuva 11. Tornion kaupungin talouden ja toimintojen johtamisen vuosikello.

7.2. Tornion kaupunkistrategia 2014-2018

TORNION KAUPUNGIN STRATEGIAPERUSTA

Tornion kaupungin arvot

- 1) Asiakaslähtöisyys
Julkisten palveluiden järjestämisen ja tuotannon lähtökohtana tulee huomioida kaupungin eri asiakas- ja ikäryhmien tarpeet (palvelukysyntä ja -tarjonta, palvelualttius, oikeudenmukaisuus, luottamuksellisuus, tasa-arvoisuus, muut hyvän hallintotavan periaatteet).
- 2) Luovuus
Osallistava henkilöstöpolitiikka ja aktiivinen vuoropuhelu (kuntalaiset, viranhaltijat, luottamushenkilöt) edesauttavat ja kannustavat uusien toimintatapojen synnyttämistä
- 3) Kestävä kehitys
Tornion kaupungin toiminta perustuu ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestäväälle pohjalle.
- 4) Yhteistyökykyisyys
Tornion kaupunki on avoin, joustava, vastuullinen, luotettava ja haluttu työnantaja sekä yhteistyökumppani. Tornio on aktiivinen toimija kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa. Kaksoiskaupunki TornioHaparanda on rajayhteistyön suunnannäyttävä maailmalla.

Tornion kaupungin toiminta-ajatus

Tornion kaupunki edistää kuntalaistensa hyvinvointia

- 1) kehittämällä asuin- ja elinympäristön hyvää laatua kestäväällä tavalla
- 2) järjestämällä asiakaslähtöisesti tarvittavat ja riittävät peruspalvelut sekä
- 3) luomalla edellytykset kansainvälisesti kilpailukykyiselle osaamis- ja elinkeinoympäristölle

Tornion kaupungin visio 2021

Tornio 2021

Tornio on lähialueensa vetovoimaisin asuin-, palvelu- ja työssäkäyntikeskus, joka muodostaa yhdessä Ruotsin Haparannan kanssa rajattomien palveluiden kansainvälisen kaksoiskaupungin keskellä Perämerenkaarta ja Barentsin aluetta.

- Vuonna 2021 tulee kuluneeksi 400 vuotta Tornion kaupungin perustamisesta (1621)
- Tornio sijaitsee maantieteellisesti keskeisellä paikalla suhteessa Perämerenkaaren ja Barentsin toiminnallisiin kasvualueisiin.
- TornioHaparanda on kansainvälinen kaksoiskaupunki, jonka palvelu- ja yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja kehitetään yhteisesti hyväksytyn kaksoiskaupunkivision ja strategian pohjalta.
- Tornio harjoittaa tiivistä maantieteelliset ja hallinnolliset rajat ylittävää yhteistyötä tavoitteenaan ”kahden maan edut – yhden maan velvoitteet”. Keskeisiä yhteistyösuuntia ovat Lappi, Perämerenkaari sekä Tornionlaakso.

KAUPUNKITASON TAVOITTEET 2014-2018

1. Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Strateginen päämäärä 1: Hyvinvoivien kuntalaisten ja asiakaslähtöisten kuntapalveluiden Tornio.

Strategiset tavoitteet 2014-2018

- Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut
 - *koko väestö/työikäiset, lapset ja lapsiperheet, nuoret, ikäihmiset.*
- Kuntalaisen hyvinvointia edistävät ja vetovoimaiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
- Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa
- Monikanavainen ja kattava palveluverkko
- Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen

2. Asuminen ja ympäristö

Strateginen päämäärä 2: Viihtyisän ja vetovoimaisen asuin- ja elinympäristön Tornio.

Strategiset tavoitteet 2014-2018

- Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö
- Onnistunut maankäyttöpolitiikka (maapolitiikka + kaavoitus)
- Elävä, yhteinen ja esteetön kaupunkikeskusta
- Kestävät ympäristö- ja energiaratkaisut

3. Elinkeinot, osaaminen ja kilpailukyky

Strateginen päämäärä 3: Kilpailukykyisen elinkeino- ja osaamisympäristön ja toimivien liikenneyhteyksien Tornio.

Strategiset tavoitteet 2014-2018

- Yrittäjämönteinen elinkeinopolitiikka - kasvun mahdollistavat elinkeinopalvelut
- Työllisyyden edistäminen
- Kohtaava koulutus ja osaaminen
- Tuloksellinen verkosto- ja ohjelmayhteistyö
- Logistisen aseman vahvistaminen

4. Resurssit ja johtaminen

Strateginen päämäärä 4: Kestävän kuntatalouden sekä hyvinvoivan ja osaavan henkilöstön Tornio.

Strategiset tavoitteet 2014-2018

- Talouden hallinta
- Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmalliset investoinnit
- Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka
- Kannustava johtaminen ja päätöksenteko
- Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö

7.3. Talouden tasapainottaminen 2018-2020

Tornion kaupungin taloustyöryhmän loppuraportti vuodelta 2015 käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 16.11.2015 § 67. Loppuraportin säästöesityksistä suurin osa sisällytettiin vuoden 2016 talousarvioon.

Taloustyöryhmä jatkoi toimintaansa syksyllä 2016 ja kokoontui kolme kertaa. Vuoden 2017 talousarvioon sisällytettiin lisäsäästöjä. Vuonna 2017 taloustyöryhmä kokoontui kerran. Kokouksessa käsiteltiin säästöjen toteutumista sekä talousarviota vuodelle 2018.

1. Tornion kuntatalouden reunaehdot

Tornion kaupungin talouden tasapainottamiskehikko on ajantasaistettu vuoden 2018 talousarvioprosessin yhteydessä. Tasapainottamiskehikkoa arvioidaan ja ajantasaistetaan vuosittain talousarvion laatimisprosessin yhteydessä.

Taulukko 14. Talouden tasapainotus TA2017-TS2020, kehikko.

	TA2017	ENN12/2017	TA2018	TS2019	TS2020
Toimintamenojen muutos %	-6,1	2,8	1,7	1,0	1,0
Toimintakatteen alijäämän muutos %	-2,2	-2,5	-2,1	1,0	1,0
Vuosikate (ME)	6,5	5,4	6,1	7,3	7,6
Investointikatto 2017- 2019 (ME)	6,8	6,8	8,3	5,0	7,3
Lainakanta (ME)	58,8	58,8	53,4	51,9	52,4

2. Talousarvioraami vuodelle 2018

Talousarvioraami vuodelle 2018 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 21.6.2017 § 213.

Talousarvion raamin ulkoisten tulojen muutosprosentiksi hyväksyttiin 2,5 %. Palkat huomioitiin raamissa vuoden 2017 tasossa. Ulkoisten menojen muutosprosentiksi hyväksyttiin 0,8 %. Erikoissairaanhoidon muutosprosentti on raamissa 3,7 %.

3. Veroprosenttien korotus vuodelle 2017

Kaupunginvaltuusto päätti 7.11.2016 pitämässään kokouksessa korottaa tuloveroprosenttia 20,50 prosentista 21,00 prosenttiin. Korotuksen vaikutus on n. 1,7 milj. euroa. Valtuusto päätti myös korottaa yleiskiinteistöveroprosenttia 1,05 prosentista 1,12 prosenttiin sekä vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia 0,42 prosentista 0,50 prosenttiin. Korotusten vaikutus on 616 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2017 § 108 pitää talousarviovuoden 2018 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit ennallaan.

4. Kiinteistöt

Tornion kaupungin omistamien kiinteistöjen ja toimitilojen käyttöluokitus on ajantasaistettu ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.2.2016 § 44. Kiinteistö- ja toimitilasalkku käsittää toimenpide-esitykset kiinteistö- ja toimitilakohtaisesti.

Tornion kaupungin tilatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Lähtökohtana on ollut kiinteistö- ja toimitilasalkun toimenpide-esitysten seuranta ja valmistelu.

5. Toimintojen kehittäminen palvelualueilla

Taloustyöryhmän valmistelemat säästötoimenpiteet ovat osittain kesken ja vaativat edelleen toimenpiteitä. Tarkoituksena on toteuttaa säästöt aiemman suunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2018 talousarvion yhteydessä esitetyt säästöt ja toimintojen kehittäminen on esitetty talousarviokirjassa toimialojen talousarvion yhteydessä.

6. Henkilöstösäästöt

Henkilöstömenoissa voidaan saavuttaa säästöjä seuraavilla tavoilla:

1. Eläköitymisen hyödyntäminen
2. Täyttölupamenettelyohjeistuksen täsmentäminen
3. Varahenkilöjärjestelmän parempi hyödyntäminen
4. Henkilöstöpankin periaatteiden tarkistaminen
5. Henkilöstömitoituksen tarkistaminen
6. Työajan käytön tehostaminen
7. Vapaaehtoiset palkattomat virkavapaat / työlomat

Henkilötyövuosien osalta tavoitetaso 2018 on vuoden 2010 htv-taso. Henkilötyövuosien vähennys tulee olla 60 henkilötyövuotta (2016-2018: 20+20+20).

Vuoden 2017 loppuun mennessä arvioidaan htv-säästöiksi 35 htv. (vakituinen ja tilapäinen henkilöstö).

7. Erikoissairaanhoidon kustannuskasvun hillitseminen 2018-2020

Erikoissairaanhoidon kustannusten alentamista jatketaan osana omistajaohjausprosessia. Tavoitteena on laskea erikoissairaanhoidon kustannuksia kohti valtakunnallista keskiarvoa. Valmistella palvelujen integraatio ja huolehtia siitä, että erikoissairaanhoidon menot eivät kasva siirtymävaiheessa. Mehiläisen kanssa mahdollisesti perustettavalla yhteisyrityksellä saadaan sinne siirrettävien palvelujen kustannukset sopimuksen mukaan vuoden 2016 tilinpäätöksen tasolle vuodelle 2018-2020.

Keskeisenä osana talouden tasapainottamista on yhtenäisen Länsi-Pohjan palvelualueen valmistelu, jossa yhdessä valmistellaan alueelle järjestämissuunnitelma. Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman toimenpideohjelman keskeisin tavoite on siirtyminen Länsi-Pohjan yhteiseen tuotanto-organisaatioon, mikä valtuustojen päätösten mukaisesti 13.11.2017 olisi Mehiläisen kanssa perustettu yhteisyhtiö. Tarkoituksena on turvata kuntalaisille tasavertaiset, kustannustehokkaat ja tarkoituksenmukaiset sekä integroidut sote-palvelut alueella, turvata sote-osaaminen alueen palveluissa sekä ylläpitää ja kehittää alueen elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.

8. Muut taloustyöryhmässä 2015 esitetyt jatkotoimenpide-esitykset, jotka ovat edelleen ajankohtaisia

- Tavoitteena on, että Tornion kaupungin palvelut järjestetään ensisijaisesti omissa kiinteistöissä / toimitiloissa ja tilojen vuokraamista ulkopuolisilta tahoilta vältetään. Toissijaisena vaihtoehtona on, että kaupungin palvelut järjestetään Tornio-konserniin kuuluvien kuntayhtymien toimitiloissa (esim. Lappia). Viimeisenä vaihtoehtona on, että tilat vuokrataan täysin ulkopuoliselta taholta
- Palvelualueiden tulee edistää aktiivisesti kuntapalveluiden digitalisointia ja kartoittaa palveluiden sähköistämismahdollisuudet niiltä osin, kun se on taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. Laaditaan Tornion kaupungin digitaalinen agenda vuonna 2016/2017 (palveluiden sähköistämissuunnitelma). Digitaalinen agenda on koottu vuonna 2017.
- Tornion kaupungin palvelustrategia 2012-2016 olisi aiheellista päivittää

Keskeisenä osana talouden tasapainottamista kaupungin kaikki toiminta tähtää strategian mukaisesti elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden lisäämiseen. Kaupungin yhteisenä tavoitteena on sitä kautta edistää uusien työpaikkojen syntymistä, investointien sekä uusien asukkaiden saamista alueelle tulopohjan vahvistamiseksi.

8. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

Talousarvio ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain § 110. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta.

8.1. Talousarvion osat ja sitovuus

8.1.1. Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa esitetään kuvaukset toimialueista ja toimielimistä tehtävineen ja vastuutahoineen. Toimialueen strategiakartan lisäksi esitetään keskeisimmät toimintaympäristön muutokset sekä painopistealueet.

Käyttötalousosan sitovuus valtuustoon nähden

Bruttomenot/-tulot ovat valtuustoon nähden sitovia seuraavissa toimielimissä:

Tarkastuslautakunta
Kaupunginhallitus
Sosiaali- ja terveystalokunta
Sivistyslautakunta
Teknisten palvelujen lautakunta

Nettositovuus valtuuston nähden seuraavissa omissa toimielimissä:

Elämänlaatulautakunta
Aineen taidemuseon johtokunta

Nettositovuus nolla yhteislautakunnissa, joissa Tornio toimii isäntäkuntana:

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto
Perämeren jätelautakunta

8.1.2. Investointiosa

Investointiosassa ovat toimialueittain tärkeimmät hankkeet erillisinä, pienet hankkeet on koottu hankeryhmiksi. Taulukko-osan alapuolella on esitetty perustelu.

Investointiosassa erillisinä hankkeina esitetyt investointikohteet sekä hankeryhmäkohtaiset tulo- ja menoarviot ovat valtuustoon nähden sitovia.

8.1.3. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden poistoihin.

8.1.4. Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tulo-rahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään.

Liitteet, liitetietoina ovat mm. tuloslaskelman ja rahoituslaskelman perustelut.

8.2. Talousarviossa pysyminen

Toimielin päättää ja toteuttaa talousarviossa pysymisen edellyttämät toimenpiteet.

Kaupunginhallitus edellyttää, että toimialueet seuraavat aktiivisesti määrärahojen käyttötilannetta kuukausittain, ryhtyvät toimenpiteisiin talousarviossa pysymiseksi ja raportoivat tehdyistä toimenpiteistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus pyytää selvityksen talousarviossa pysymisestä sekä seurantaraportit normaaliraportointia useammin, mikäli korjaavia toimenpiteitä ei riittävässä laajuudessa ole tehty.

Kaupunginhallitus korostaa palvelualueiden/toimielinten kustannustietoisuuden lisäämisen tärkeyttä talousarvion toteutumisesta ja palvelutuotannon sekä tehokkaampien toimintatapojen kehittämiseksi.

9. TALOUSARVION MUUTTAMINEN

Talousarvion tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja -velvollisuus koskee samalla tavoin talousarviossa hyväksyttyjä meno- ja tuloarvioita sekä v. 2018 tavoitteita.

Talousarviomuutokset on pyrittävä tekemään talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviomuutoksista huolehtii palvelualue.

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019 - 2020
Toimialan perustiedot		
Toimiala ja vastuhenkilö	Tarkastustoimi	Mari Tuomaala
Toimialan toiminta-ajatus	Huolehtia ja vastata kaupunkikonsernin toimintojen ja taloudellisten tavoitteiden arvioinnista sekä tehdä oikea-aikaiset havainnot ja raportoida niistä kaupunginvaltuustolle.	
Toimialan arvot	Asiakaslähtöisyys, luovuus, kestävä kehitys ja yhteistyökykyisyys	
Toimialan visio	Laadukas, kustannustehokas ja vaikuttava arviointikulttuuri, jossa huomioidaan ▪ kaupunkilaisten näkökulma ▪ kaupunginvaltuuston tahdon toteutuminen ja arvioinnin hyödyntäminen jo suunnitteluvaiheessa ▪ ulkoinen arviointi, jossa organisaation toiminta ja talouden sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat arvioinnin kohteena	
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin	Tarkastuslautakunta
	Tehtävä	Tarkastuslautakunta vastaa kaupunkikonsernin tarkastustoimen toteuttamisesta sekä esittää valtuustolle kaupungin toiminnan ja talouden tuloksen arvioinnin. Tilintarkastaja toteuttaa päätösten laillisuustarkastuksen sekä valvoo, että taloutta on hoidettu annettujen ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Toimialan tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Toimialan htv:t, kehitys	0,25	0,25	0,25	0,25
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	2	3	4	3
Toimialan toimielinten kokousten ja pykäliden lkm.	16/101	13/82	14/95	14/90

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Tarkastuslautakunta	Mari Tuomaala
Toimielimen tehtävä	Tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä hankkii tarvittaessa selvitykset ja lausunnot tilivelvoisilta ja kaupunginhallitukselta. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta laatii valtuustokaudeksi arviointisuunnitelman ja vuosittain arviointityötään varten työohjelman ja esittää arvion, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä ja realistisuutta. Tarkastuslautakunta huolehtii lisäksi kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta.	

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Täysin uusiutunut tarkastuslautakunta kouluttautuu uuteen tehtäväänsä. Tilintarkastusyhteisön kilpailutus suoritetaan suunnitelmakauden ensimmäisen vuoden alkupuoliskolla. Tarkastuslautakunta varautuu laki- ja ympäristön muutokseen (esim. maakuntahallinto ja sote)

Toiminnan painopistealueet 2018

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina ovat

- koko kaupungin johtaminen ja hallinto
- keskushallintopalvelut
- konserniyhteisöt ja omistajaohjaus

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019 - 2020
Toimialan perustiedot		
Toimiala ja vastuhenkilö	Keskushallintopalvelut	Kaupunginjohtaja Timo Nousiainen Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo
Toimialan toiminta-ajatus	Huolehtia ja vastata kaupunginhallituksen ja keskusvaalilautakunnan päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta.	
Toimialan arvot	Asiakaslähtöisyys, luovuus, kestävä kehitys ja yhteistyökykyisyys	
Toimialan visio	Kunnallishallinnon asiantuntija ja rajat ylittävän yhteistyön taitaja.	
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin	Kaupunginhallitus
	Tehtävä	- Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen ja puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät.
	Palvelualueet	Keskushallintopalvelut
	Toimielin	Kaupunginhallituksen konsernijaosto
	Tehtävä	- Vastaa kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta.
	Toimielin	Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto
	Tehtävä	- Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen

Toimialan ja palvelualueen tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Toimialan htv:t, kehitys	47,9	45,1	45	45
Toimialan ulkoiset nettokustannukset e / as.	-172	-175	-258	-267
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm.	Kv. 9/78 Valt. info 9 Kh. 28/325 Konsernij. 7/14 Henkilöstöj. 8/63	Kv.9/75 Valt. info 9 Kh. 23/315 Konsernij. 5/10 Henkilöstöj. 6/45	Kv. 12/109 Valt. info 11 Kh. 24/45 Konsernij. 9/40 Henkilöstöj. 9/58	Kv. 11/101 Valt. info 11 Kh. 25/330 Konsernij. 8/40 Henkilöstöj. 8/50
Elinkeinopalvelut % koko kaupungin nettokustannuksista	0,49	0,51	0,50	0,50
Tietohallintopalvelut % koko kaupungin nettokustannuksista	1,18	1,28	1,38	1,42
Työllistettyjä keskim. / kk (koko kaupunki)	35	35	35	20

Työmarkkinatukimaksu e	1 650 293	1 618 650	1 420 000	1 333 700
Tutustu työelämään ja tienaa kampanja tuki yrityksille	230	230	280	280
Kesätyöseteli, työllistetyt nuoret	230	289	300	320
Kesätyöntekijät	140	140	128	120

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Kaupunginhallitus - Konsernijaosto - Henkilöstöjaosto	Pekka Pelttari Outi Keinänen Matti Lankila
Toimielimen tehtävä	Kaupunginhallitus - Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen ja puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät. Konsernijaosto - Vastaa kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta. Henkilöstöjaosto - Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen	
Toimielimen palvelualueet ja vastuhenkilöt	Keskushallintopalvelut	Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Suomen hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017 siirtää sote- ja maakuntauudistusta vuodelle eteenpäin siten, että uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Koko alueuudistuksen lakipaketti on tarkoitus hyväksyä eduskunnassa kesällä 2018. Maakuntavaalit järjestetään uuden aikataulun mukaisesti lokakuussa 2018 ja maakuntavaltuustot aloittavat tammikuussa 2019. Lapissa alueuudistuksen esivalmisteltutyötä jatketaan aiemmin sovitulla tavalla osana Lapin liiton organisaatiota.

Toteutuessaan alueuudistus muuttaa kuntien roolia merkittävästi. Tulevaisuuden kunnat ovat hallituksen näkemyksen mukaan paikallisen osallistumisen, demokratian, sivistyksen ja elinvoiman yhteisöjä, jotka hoitavat lakisääteisten tehtävien lisäksi asukkaiden päättämiä itsehallintotehtäviä (yleinen toimiala). Suomalaisilla kunnilla on uudistuksen toteutumisen jälkeen edelleen merkittävä rooli oman toimialansa kehittämisessä ja paikallishallinnon yksikköinä.

Alueuudistus vaikuttaa keskushallinnon toimialalla johtamisen lisäksi erityisesti tukipalveluihin (mm. talous, henkilöstö, tietohallinto, hankinnat).

Vuonna 2018 pidetään presidentinvaali ja alueuudistuksen toteutuessa ensimmäisen kerran myös maakuntavaali.

Tornion kaupunkistrategian uudistamistyö saatetaan päätökseen vuoden 2018 alussa, jonka jälkeen strategiassa määritelty toimenpiteet laitetaan täytäntöön.

Suunnittelukauden aikana valmistaudutaan Tornio 400 v -juhlavuoteen (2021).

Toiminnan painopistealueet 2018

- Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu (mm. henkilöstön muutosvalmennus)
- Tornion uuden kaupunkistrategian hyväksyminen ja täytäntöönpano
- Työllisyyden kuntakokeilun toteuttaminen (1.8.2017-31.12.2018)

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Keskushallintopalvelut toteuttaa hankkeita kaupunginhallituksen määrärahojen puitteissa.

Hankkeen nimi	Vastuutaho / hallinnoija	Toteutusaika	Tornion kaupungin maksuosuus TA2018
Meän Outokaira 2014-2020	Outokaira Tuottamhan	2014-2020	62 682,40
ARTTU2 -tutkimusohjelma	Kuntaliitto	2016-2018	1 500
Perämeren rannikon kalatalousstrategia	Oulun seudun Leader	2014-2020	1 714
Kesäsiika	Lapin AMK Oy	2015-2018	1 000
Maaseudun arjen palveluverkosto	Lapin liitto	2016-2018	500
Ammatillisen koulutuksen omistajaohjaus (OMA)	Kuntaliitto	2016-2018	2 000
Kiina- kilpailukyvyyn vahvistaminen	Lapin Elämystuotanto Oy	2017-2018	3 410
Uuden sukupolven organisaatiot 4 (USO4)	Kuntaliitto	2017-2018	11 000
Meri-Lapin kehittämiskeskus ry:n projektit (Tornion osuus)	Useita	2018+	22 758
Yhteensä			106 564,40
Varaukset			Yht. 130 000
- <i>Here's Europe!</i>	Frankfurt Oder, Saksa	2018-2019	10 000
- <i>Alueuudistus</i>		2018	20 000
- <i>Valokuituhankkeet</i>		2018	40 000
- <i>Matkailun kasvuohjelma</i>	Tornion kaupunki / TB	2018	50 000
- <i>Tornio 400 v. aloitus</i>		2018-2021	10 000
Sitomattomat määrärahat		TA 2018	40 935,60
Kaikki yhteensä		TA 2018	277 500

Lisäksi työyhteisön kehittämismäärärahoista rahoitetaan seuraavat hankkeet:

Perheille parasta - työiloa työntekijöille	Lapin yliopisto	2015-2018	33 312
---	-----------------	-----------	--------

Muut TA-vuoden aikana käynnistettävät hankkeet rahoitetaan keskushallinnon sitomattomista hankemäärärahoista TA-määrärahojen puitteissa.

Tornion elinkeinojen kehittämissyhtiö Team Botnia Oy osallistuu elinkeinojen kehittämishankkeisiin ja hallinnoi niitä Tornion kaupungin ja Team Botnia Oy:n välisen kehittämissopimuksen puitteissa. Kehittämishankkeiden ja -toiminnan lähtökohtana on Tornion kaupungin voimassa oleva kaupunki-strategia ja sitä tukevien osastrategioiden toteuttaminen.

Lisäksi Tornio osallistuu seudullisiin kehittämishankkeisiin Meri-Lapin kehittämiskeskus ry:n puitteissa ja maakunnallisia hankkeita toteutetaan mm. Lapin liiton hallinnoimana.

Keskushallintopalvelut

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyön selkeyttäminen Torniossa.	Maaseudun arjen palveluverkosto -hanke	Hankkeen toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset)
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - lapset ja lapsiperheet	Ennalta ehkäisevän lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelumallin luominen Tornioon	Hallinnollinen tuki ja tarvittavien resurssien takaaminen Perheille parasta - työiloa työntekijöille - hankesuunnitelman mukaiselle etenemiselle. Hankkeen tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamisen tuki	Hankkeen toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset)
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Ajankohtaisten alue-, seutu- ja rajayhteistyökysymysten eteenpäin vieminen	1) Alueuudistuksen (sote- ja maakuntauudistus) valmistelu Lappi ja Meri-Lappi -tasolla 2) TornioHaparanda yhteistyön kehittäminen (mm. uusi rajayhteistyön kehittäjä)	Toteutuneet yhteistyömallit ja rakenteet (mm. sopimukset, selvitykset, hankkeet)
Monikanavainen ja kattava palveluverkko	1) Sähköisten palvelualustojen jatkuva kehittäminen 2) Asiakaspalvelupiste Kompassin toimintojen kehittäminen	1) Tornion kaupungin internet-sivujen käyttöönotto 2017 ja kehitystyö 2018. 2) Asiakaspalvelupiste Kompassin palvelujen laajentaminen (esim. yhteispalvelut)	1) Tornion kaupungin uudet internet-sivut on julkaistu ja käytössä 2) Asiakaspalvelupiste Kompassin kehittämistoimet (esim. uudet palvelut, toimintamallit)
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	1) Uusien vuorovaikutusta lisäävien toimintamallien kokeilu ja käyttöönotto 2) Vaalien järjestäminen	1) Uudet kokeilut 2) Presidentinvaalien ja mahdollisten maakuntavaalien järjestäminen	1) Uudet kokeilut 2) Äänestysprosentti

Elinkeinot, osaaminen ja kilpailukyky

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Yrittäjämönteinen elinkeinopolitiikka - kasvun mahdollistavat elinkeinopalvelut	1) Tornion kaupungin elinkeinopoliittisten linjausten uudelleen asemointi 2) Elinkeinopolitiikan toteuttaminen (kaupunki, Team Botnia Oy)	1) Kaupunkistrategian jälkeen elinkeino-ohjelman laadinta 2) Tornion kaupungin ja Team Botnia Oy:n ostopalvelusopimus 2018 (yksityiskohtaiset toimenpiteet)	1) Suunnittelu-asiakirjat on uudistettu ja toimeenpano aloitettu 2) Elinkeinostrategian ja kehittämissopimuksen toteuma 3) Tornion elinkeinoilmasto / asiakastyytyväisyys 4) Uusien yritysten lkm (netto)
Työllisyyden edistäminen	1) Uusien toimintamallien kehittäminen ja kokeilu työllisyyden edistämässä 2) Työllisyyden muu edistäminen	1) Työllisyyden alueellinen kokeilu 1.8.2017-31.12.2018 2) Tornion kaupungin työllisyysohjelma 2018	1) Kokeilun toteuttaminen (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset) 2) Työllisyysohjelman toteuma 3) Työttömyysaste (%) 4) Työmarkkinatukimaksun kehitys
Kohtaava koulutus ja osaaminen	Tiivis hanke- ja muu yhteistyö oppilaitosten kanssa (mm. Lappia, Amk, PPO)	1) Kumppanuussopimus (Tornion kaupunki, Lappia, Lapin amk) 2) Kesäsiika -hanke	1) Sopimuksen valmistelu, hyväksyminen ja toimeenpano 2) Hankkeen toteuttaminen (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset)

Tuloksellinen verkosto- ja ohjelmayhteistyö	Kansainvälisten ja kansallisten yhteistyöverkostojen ja rahoitusohjelmien hyödyntäminen elinkeinojen, osaamisen ja kilpailukyyn kehittämisessä sekä edunvalvonnassa	Osallistuminen mm. Perämerenkaaren, Tornionlaakson neuvoston ja yhteistyöhön sekä Kuntaliiton ART-TU2 – ja USO4 hankkeisiin. Maaseutuverkostoista keskeisimmät LEADER - toimintaryhmät (Outokaira, Perämeren rannikko).	Hankkeiden, ohjelmien ja verkostojen vaikuttavuus, toteutuneet toimenpiteet
Logistisen aseman vahvistaminen	1) Aluerajat ylittävä edunvalvontayhteistyö aluevaikuttavuudeltaan merkittävässä liikennehankkeissa 2) Merilapin alueella joukkoliikennevuorojen lisääminen 3) Kaupunkilinja - Ringlinjen reittien ja aikataulujen yhteensovittaminen	1) Keskeiset edunvalvontahankkeet: Bothnian käytävä (vt. 4 Oulu-Kemi, Tornio-Laurila radan sähköistys), Kemi-Tornion lentoasema 2) Merilapin kuntien alueelle hankittu yhteisiä linja-auto vuoroja, Tornio järjestävänä kuntana. Valtionavustus kattaa lisäkustannukset, netto 0 euroa. 3) Selvitys linjojen yhdistämisestä ja aikataulujen yhteensovittamisesta, mahdollinen Interreg-hanke	1) Toteutuneet investoinnit / päätökset 2) Toteutuneet lisävuorot 3) Linjojen yhteensovittaminen, kilpailuttaminen syksy 2018, uusi sopimuskausi 22.1.2019 alkaen

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Kaupungin ja toimialan talouden tasapainottaminen	1) Talouden tasapainottaminen 2) Talouden seuranta ja säänn. raportointi (kv., kh., joryt)	1) TA2018 yhteydessä hyväksyttävä TA-kehikko 2018-2020 2) Kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös
Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmalliset investoinnit	Tornion kaupungin investointien yhteen sovittaminen kaupungin talous huomioiden	Investointiosan toteuttaminen TA2018 raameissa	1) 2018 yhteydessä hyväksyttävä TA-kehikko 2018-2020 2) Kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	Tornio-konsernin kehittäminen	Sisäisen valvonnan ohjeen päivitys ja riskipolitiikan laadinta	Sisäisen valvonnan ohjeistus on uudistettu ja täydennetty riskipolitiikalla
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	1) Uuden kaupunkistrategian toimeenpano johtamisessa 2) Esimiestyön vahvistaminen 3) Kehityskeskustelujen toteuttaminen kaikissa palveluyksiköissä	1) Strategian toimeenpano ja jalkauttaminen 2) Esimieskoulutukset (mm. JET), esimiestyötä helpottavien ohjeistusten päivittäminen, esimiespäivät 3) Kehityskeskustelut käydään suunnitellusti koko henkilöstön kanssa kerran vuodessa	1) Uuden kaupunkistrategian toteuttaminen 2) Koulutusten toteuttaminen 3) Pidetyt esimiespäivät lkm. 4) Kehityskeskusteluiden toteuttaminen 100 %
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	1) Valmistautuminen uuteen kuntaan 2) Valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen	1) Henkilöstön osallistuminen muutosprosessihallintaan yksilö, yksikkö ja työjohtotasolla. Käsittelyt työyksikköpalavereissa. 2) Henkilöstön aseman selkeyttäminen tulevaisuuden kuntaa, maakuntaa ja sotea varten.	1) Henkilöstölle järjestetyt tilaisuudet 2) Tehdyt toimenpiteet

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020
Toimialan perustiedot		
Toimiala ja vastuuhenkilö	Hyvinvointipalvelut	Perusturvajohtaja Leena Karjalainen
Toimialan arvot	Asiakaslähtöisyys, luovuus, kestävä kehitys ja yhteistyökykyisyys	
Toimialan visio	Tornion hyvinvointipalvelut tuottaa riittäviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kuntalaisten tarpeisiin taloudellisesti ja yhteistyössä alueen toimijoiden kesken.	
Toimialan toiminta-ajatus	Hyvinvointipalvelujen toiminta-ajatuksena on ihmisten hyvinvointia, itsenäistä selviytymistä, elämänhallintaa, terveyttä ja turvallisuutta edistävien peruspalveluiden tuottaminen kuntalaisille järjestöjen ja yhdistysten kanssa ja myös seudullisina ja rajat ylittävinä palveluina.	
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin	Sosiaali- ja terveyslautakunta
	Tehtävä	Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii ja vastaa kaupungin lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävistä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä.
	Palvelualueet	Terveyspalvelut Vanhus- ja hoitopalvelut Sosiaalityö ja vammaispalvelut

Toimialan tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP2016	TA 2017	TA 2018
Toimialan htv:t, kehitys	488,8	485,6	478,6	480,6
Toimialan nettokustannukset / asukas	-3 181	-3 091	-3 083	-3 087
Toimialan toimielinten kokousten ja pykäläien lkm	28/273	22/249	25/285	25/285

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Pertti Pirttimaa
Toimielimen tehtävä	Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii ja vastaa kaupungin lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomais tehtävistä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Sosiaalityö ja vammaispalvelut	Sosiaalityön johtaja Juha Fränti
	Vanhus- ja hoitopalvelut	Johtava hoitaja Maarit Alalahti
	Terveyspalvelut	Johtava lääkäri / perusturvajohtaja

Toimintaympäristön muutos 2018–2020

Merkittävimpana toimintaympäristön muutoksena on sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus. Sen keskeisinä tavoitteina ovat väestön terveyden, hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen, yhdenvertaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen, sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen vahvistaminen sekä kustannustehokkaan ja vaikuttavan palvelurakenteen toteuttaminen.

Toimiala osallistuu lapsiperheiden muutosohjelmaan (LAPE 2017–2018), jonka tarkoituksena on että, palvelut vastaavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita. Ensisijaista uudistuksessa on lapsen etu ja oikeudet sekä vanhemmuuden tuki, Osallistumme myös aktiivisesti iäkkäiden kotihoitoa ja kaikenikäisten omaishoidon kehittämisohjelmaan maakunnallisesti. Suun terveydenhuollon tilat keskitetään terveystakeskukseen.

Toiminnan painopistealueet 2018

Lasten ja nuorten palveluketjussa painopisteenä on ennaltaehkäisevien ja avohuollon palvelujen toimivuus ja vaikuttavuus. Moniammatillista palveluketjua ja yhteistyötä kehitetään Perheille parasta- Työniloa työntekijöille hankkeessa. Perhekeskuksen toiminnan aloittamista valmistellaan ja kehitetään yhteistyössä Lapin LAPE hankkeen kanssa. Erikoissairaanhoidosta siirretään keskittymishäiriöisten lasten tutkimukset seudulliseen moniammatilliseen työryhmään. Kaverikoti muutetaan tehostetun palveluasumisen yksiköksi.

Aikuisten hoitoketjussa painopisteenä on kuntalaisten oman vastuun, itsestä huolehtimisen korostaminen hyvinvoinnin edistämiseksi yhteistyössä sivistyspalvelujen, teknisten palvelujen ja keshallinnon kanssa. Päiväpoliklinikka toimintaa kehitetään edelleen. Sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien aikuisvastaanottoa lisätään erityisesti pitkäaikaissairauksien kontrolloissa. Pitkäaikaissuositusten tarkastukset tehdään yhteistyössä Työvoimalasäätiön, terveysneuvonnan ja vastaanoton kanssa. Riippuvuuksien hoito (A-klinikka, päiväkeskus, tehostettu palveluasuminen ja tukiasunnot) siirretään mahdollisesti erikoissairaanhoitoon psykiatrian tulosalueelle. Sosiaalityössä panostetaan erityisesti ehkäisevään työhön, jonka pääasiallisena asiakasryhmänä on työikäinen väestö. Suun terveydenhuollon tilat keskitetään terveystakeskukseen osasto kahden tiloihin.

Ikäihmisten palveluissa palvelurakenne muuttuu edelleen painottamalla ennaltaehkäiseviä ja avohuollon palveluja ja vähentämällä laitoshoidoa. Palvelut tuotetaan suurimmaksi osaksi palvelusetelin avulla. Vanhus- ja hoitopalvelujen tulosalueella vahvistetaan järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa hanketoiminnan kautta. Seudullinen palveluneuvonnan pilotti on aloitettu syyskuussa 2017 ja toiminta tullaan vakinaistamaan osaksi ikäihmisten palveluketjua. Ikäihmisten kotona asumista ja hyvinvointia edistetään aloittamalla kotikuntoutus. Kotisairaalan toiminta aloitetaan ja sen tarkoituksena vähentää painetta ikäihmisten sairaalahoitoon.

Toimialan tiedotukseen panostetaan mm. uusituilla Internet sivuilla. Vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa lisätään eri toimijoiden, yhdistysten ja järjestöjen kautta. Palveluja tullaan tarkastelemaan Leanin kautta.

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Alla oleviin hankkeisiin on varattu talousarvioon määrärahoja, näiden hankkeiden lisäksi palvelu-alue osallistuu moniin hankkeisiin asiantuntijana ja yhteistyökumppanina.

Hankkeen nimi	Vastuutaho / hallinnoija/yhteistyötaho	Toteutusaika	Tornion kaupungin maksuosuus TA2017
Toimiva kotihoito	POSKE	2016–2018	12 163 e
Perheille parasta – työniloa työntekijöille	Lapin yo	2015–2018	
Lapsiperheiden muutosohjelma LAPE	POSKE	2016–2018	Ohjausryhmä
Hopeakirstu	Karungin palvelukoti	2016–2018	Ohjausryhmä
Hyvinvointia yhteistyöllä Meri-Lapissa	Pohjoisen Yhteisön Tuki Majakka	2016–2018	Ohjausryhmä
Osallistava sosiaaliturva	Sosiaalityö/ THL Terveysten ja hyvinvoinnin laitos	2018	0 e
Lapin alueellinen työllisyyskokeilu	Tornion työllistämispalvelut/ Lapin TE-toimisto ja Lapin ELY-keskus	1.8.2017 – 31.12.2018	0 e

Toimialan palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Terveyspalvelut				
Palvelualueen htv:t, kehitys	99,5	98,9	98,9	99,9
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-1 697	-1 692	-1 631	-1 731
Lääkärin vastaanottokäynnit yhteensä	8 198		7 800	8 150
Lääkärin kiireettömät käynnit	3 696		3 800	4 100
Lääkärin kiireelliset käynnit	1 241	2 587	1 900	4 198
Hoitajakäynnit vastaanotto	29 609	32 999	35 000	35 668
Oman päivystyksen käynnit	8 479	6 631	7 500	5 529
Hammashuollon hoidossa käyneet	7 446	7 522		7 800
Hammashuollon tarkastuksessa käyneet	3 673	3 801		3 700
Hammashuollon kaikki käynnit (hml+suuhyg.)	17 516	17 690		18 000

<i>Vanhus- ja hoitopalvelut</i>				
Palvelualueen htv:t, kehitys	320	320,4	310,7	309,7
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-897	-809,82	-905	-821,56
Kotihoidon kattavuus	19,4 %	15,9 %	20 %	20 %
Palvelutarpeen arviointi viimeistään	7 arkipäivää	7 arkipäivää	7 arkipäivää	7 arkipäivää
Kotona asuvat yli 75.v vähintään	90 %	89 %	90 %	90 %
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa yli 75 v korkeintaan	2,9 %	2,3 %	1 %	1 %
Tehostetussa palveluasumisessa on yli 75v	7,1 %	7,9 %	7 %	7 %
Omaishoidontuen piirissä yli 75 v.	5,3 %	4,8 %	5 %	5,5 %
Tuettua asumista on tarjolla yli 75 v.			2 %	2 %
<i>Sosiaalityö- ja vammaispalvelut</i>				
Palvelualueen htv:t, kehitys		66,4	68,1	70
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas		-573	-547	-535
Huostaanotetut lapset laitosp/parhehoito			14/20	16/20
Sijaishuollossa olleiden lasten lkm vuoden aikana			88	80
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24 -vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä			4,1	4,3
Avohoidossa olevien lasten määrä suhteessa huostaan otettujen lasten määrään			257/34	260/37

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Resurssien mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Hoitotakuun toteutuminen. Kuntalaisten oma vastuu ja itsensä huolehtiminen korostuu hyvinvoinnin edistämisessä.	Palvelujen laadun arviointi ja palvelujen kehittäminen SHQS laatuohjelman mukaisesti. Sähköinen hyvinvointikertomus on käytössä. Hyvinvointikertomuksen tietojen hyödyntäminen. Osallistuminen HyTeTu (hyvinvointi, terveys ja turvallisuus työryhmään.) Sote kehittämishankkeisiin osallistuminen.	Asiakastyytyväisyysmittarin seuranta ja raportointi. Hyvinvointikertomuksen mittareiden seuranta ja raportointi. Hoitotakuun seuranta.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - lapset ja lapsiperheet	Toteutetaan lain edellyttämät ennaltaehkäisevät palvelut. Sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saatavilla, mm. kotipalvelua, perhetyötä ja perheiden jaksamista tukevaa palvelua. Palvelut annetaan määräajassa.	Ennaltaehkäisevän lasten ja lapsiperheiden toimintamallin luominen etenee Perheille parasta- Työniloa työntekijöille hankkeessa. Palvelualue osallistuu terveydenedistämiseen yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Kärkihankkeen Lape kehittämistyöhön osallistuminen.	Ohjelmista saatavien tilastojen seuranta, terveystalvelujen hoitotakuu mittarit ja lastensuojeluilmoitus määräaikaisten seuranta. Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden seuranta.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - nuoret	Painopisteenä mahdollisimman varhainen puuttuminen	Poikkihallinnollinen yhteistyö erityisesti sivistyspalvelujen kanssa.	Asetusten mukaisten palvelujen toteutumisen seuranta. Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden seuranta.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - ikäihmiset	Vanhuspalvelulain edellyttämien palvelujen toteutuminen. Toimiva yhteistyö kolmannen sektorin, yksityisten palvelutuottajien ja seurakunnan kanssa.	Palvelurakenteen muuttaminen avohoitopainotteiseksi, kotona ja pienkodeissa asumista tukeväksi. Palvelukorttelitoiminnan ideointi ja kehittäminen. Kuntalaisten valinnan vapautta tuetaan palvelusetelillä. Kotikuntoutuksen ja kotisairaalatoiminnan kehittäminen. Teknologian hyödyntäminen hoitotyössä. Toimiva kotihoito Lap-	Vanhuspalvelulain edellyttämät määräajat toteutuvat. Yli 75-v. kuntalaisista vähintään 90% asuu kotonaan, enintään 1% on laitoshoidossa, tehostetussa palveluasumisessa on 7 % ja tavallisessa palveluasumisessa 2 %. Siirtoviiveiden määrä 0.

		piin -monipuoliset tuen muodot kotiin kärki-hankkeen kehittämistyöhön osallistuminen.	
Kuntalaisen hyvinvointia edistävät ja vetovoimaiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä järjestöjen ja vapaaehtoisten toiminta tukee kuntalaisten hyvinvointia.	Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kesken, avustusten jakaminen kriteereiden mukaan. Palveluja järjestetään myös seudullisesti.	Yhteisten tapahtumien määrä/osallistujat
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Palvelujen kriteerien ja toimintakäytäntöiden yhdistäminen alueellisesti ja seudullisesti.	Työtapojen ja kriteereiden yhtenäistäminen alueellisesti ja seudullisesti. Osallistuminen Sote kehittämistyöhön.	Yhteisten kriteereiden määrä ja hankkeiden tulokset.
Monikanavainen ja kattava palveluverkko	Internet sivuilla on ajankohtaista tietoa palveluista.	Hyvinvointipalvelujen Internet sivujen päivittäminen.	Päivitetyt Internet sivut
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Palveluja arvioivia ja kehittäviä asiakastyöryhmiä on eri palvelualueilla.	Ikäihmisten neuvosto, vammaisneuvosto ja palvelujen käyttäjäryhmät toimivat aktiivisesti.	Lausunnot/aloitteiden määrä

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Kuntalaiset voivat vaikuttaa asuinalueensa suunnitteluun ja viihtyisyyteen - kuntalaisten tarpeet huomioidaan.	Huomioidaan ikäryhmien mukaiset tarpeet.	Annetut lausunnot, saadut palautteet
Kestävät ympäristö- ja energiaratkaisut	Palvelualueen alueen palvelutuotannossa toteutuvat kestävän kehityksen periaatteet.	Palveluyksiköissä huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet	

Elinkeinot, osaaminen ja kilpailukyky

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Yrittäjämysteinen elinkeinopolitiikka - kasvun mahdollistavat elinkeinopalvelut	Ostopalvelut toteutuvat suunnitellusti. Palvelusetelillä tuotettavaa palveluvalikkoa laajennetaan.	Käytettävien palvelusetelien (kotipalvelu, diabeetikkojen jalkojenhoito, henkilökohtainen apu) markkinointi ja ostopalvelutoiminnan seuranta.	Seurantakäynnit/ poikkeamat ostopalvelusopimuksissa. Palvelusetelillä tuotettavien palvelujen määrän sähköinen seuranta.
Työllisyyden edistäminen	Huomioidaan pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistäminen palvelualueella.	Työllistetään resurssien mukaan pitkäaikaistyöttömiä ja erityisesti nuoria palvelualueelle.	Työllistyneiden määrä
Kohtaava koulutus ja osaaminen	Koulutetut ammattilaiset hakeutuvat palvelualueelle töihin. Palvelualueen positiivinen imago työnantajana.	Yhteistyö Lapin ja Oulun yliopistojen ja oppilaitosten kanssa.	Hakijoiden määrä/avoin työpaikka.
Tuloksellinen verkosto- ja ohjelmayhteistyö	Palvelujen kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, osallistuminen seudulliseen yhteistyöhön. Aktiivinen rooli sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistyössä. Kotihoidon ja omaishoidon ja perhepalvelujen kehittäminen yhteistyössä Lapin alueella (STM:n kärkihankke). Osallistuminen Lapin alueen työllisyyskokeiluun. Internet sivujen päivittäminen.	Aktiivinen osallistuminen seudulliseen yhteistyöhön ja hankkeisiin.	Yhteistyön raportointi ja toimenpiteiden toteuttaminen. Internetsivujen päivittäminen. Palveluneuvonnan pilotin tulokset. Kärkihankkeiden tulokset. Muiden hankkeiden tulokset.

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Kaupungin talouden tasapainottaminen TA 2018 tavoitteiden mukaisesti	Talouden seuranta ja säännöllinen raportointi	Osavuositarkastukset vuosikellon mukaan. Säännöllinen raportointi lautakunnalle kuukausittain.

Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmaiset investoinnit	Suun terveydenhuollon toimintojen yhdistäminen. Palvelusetelitoiminnan lisääminen omassa kunnassa.	Hyväksytyjen suunnitelmien toteutus.	Toteutuneet investoinnit.
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	Palvelujen tuottaminen kuntalaisten tarpeen mukaisesti omana, ostopalvelutoimintana ja yhteistyössä järjestöjen ja yhdistysten kanssa.	Palvelutuotantotapojen suhteen tarkastelu.	Oma toiminta/ ostopalvelut/yhteistyö järjestöjen ja yhdistysten kanssa, suhde %
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	Kehitetään sisäistä johtamista ja oikea-aikaista viestintää. Henkilöstö on tietoinen palvelualueen ohjeista ja strategioista. Työhyvinvointikeskustelut toteutuvat tulosityksiköissä. Henkilöstö osallistuu oman tuotantoalueen suunnitteluun.	Tiedotetaan riittävästi ja säännöllisesti palvelualueen ajankohtaisista asioista. Toimenpiteet suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa. Työhyvinvointikeskustelut toteutuvat.	Hankkeiden ja yhteistyön raportointi ja seuranta. Työtyytyväisyyskyselyt. Yhteistyö työsuojelun kanssa-tulokset ja tuotosraportointi. Työhyvinvointikeskustelujen määrä.
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön ammattitaito ja työkyky on hyvällä tasolla. Täydennyskoulutuksia on tarjolla ja niihin osallistutaan. Henkilöstö tiedostaa ja ymmärtää työhyvinvoinnin merkityksen itselle ja työyhteisölle. Henkilöstö huolehtii omasta hyvinvoinnistaan. Työpaikkakiusaamista ei hyväksytä=nolla toleranssi.	Koulutussuunnitelman pohjana on toimintaympäristön tarpeet. Savuton työyhteisö. Varhaisen tuen avulla parannetaan työssä jaksamista. Perehdytys dokumentoidaan. Henkilöstötarpeen, tehtävänkuvien/tehtävien arviointi eläköitymisten/toiminnan muuttumisen yhteydessä.	Täydennyskoulutus toteutuu säädetyllä tavalla tehtäväaloittain: Hoitohenkilökunta 3pv/v. Muu henkilökunta 2pv/v. Sosiaalityöntekijät 4pv/v. Lääkärit 5pv/v. Sairaslomien määrä ei lisäännä. Henkilöstömäärän seuranta. Henkilöstön aloitteet ja ideat toiminnan kehittämiseksi/määrä.

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020
Toimialan perustiedot		
Toimiala ja vastuuhenkilö	Sivistyspalvelut	Sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona
Toimialan toiminta-ajatus	Sivistyspalvelut tuottaa ja kehittää monipuolisia palveluja lähtökohdanaan kuntalaisten tarpeet koko eliniän ajaksi.	
Toimialan arvot	Asiakaslähtöisyys, luovuus, kestävä kehitys ja yhteistyökykyisyys	
Toimialan visio	Tornio - historiaansa arvostava, kuntalaisten tarpeet monipuolisesti huomioiva, kansainvälinen ja kehittyvä kulttuurin ja koulutuksen keskus	
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin	Sivistyslautakunta
	Tehtävä	Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestäminen ja kehittäminen
	Palvelualueet	Varhaiskasvatus, peruskoulutus, nuorten ja aikuisten koulutus.
	Toimielin	Elämänlaatulautakunta
	Tehtävä	Kulttuuri, kirjasto, museo, liikunta ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen.
	Palvelualueet	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi.
	Toimielin	Aineen taidemuseon johtokunta
	Tehtävä	Aineen taidemuseon toiminnan järjestäminen ja kehittäminen
	Palvelualueet	Aineen taidemuseo

Toimialan tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018
Toimialan htv:t, kehitys	605,5	599,4	583	594
Toimialan nettokustannukset / asukas	-1 403	-1 400	-1 355	-1 382
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	13/99	21/163	24/180	

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Sivistyslautakunta	Olavi Parkkila
Toimielimen tehtävä	Lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestäminen ja kehittäminen	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Varhaiskasvatus	Riitta Keloneva
	Perusopetus	Ilkka Halmkrona
	Nuorten ja aikuisten koulutus	Ilkka Halmkrona

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Toimintaympäristön kannalta kaupungin taloudellinen tilanne asettaa tulevana vuosina haasteita sivistyslautakunnan alaiseen toimintaan. Taloustyöryhmän asettama talouden tervehdyttämisohjelma viitoittaa talouden suhteen tulevia vuosia. Tietyistä toiminnan kannalta keskeisistä tavoitteista on pidettävä kiinni, mutta on myös varauduttava mahdollisiin tehostamisratkaisuihin.

Varhaiskasvatuksen osalta päivähoitopaikka pystytään takaamaan myös tulevaisuudessa lain edellyttämässä ajassa. Lisätiloja otetaan käyttöön tarpeen mukaan. Palveluseteli on käytössä ja sen mahdollinen laajentaminen tutkitaan. Yleinen trendi koko Suomessa ja myös Torniossa on se, että vanhemmat hakevat mieluummin päivähoitopaikkaa päiväkodeista kuin perhepäivähoidosta. Päivähoidon tarve on lisääntynyt johtuen siitä, että huoltajat ovat saaneet työ- tai opiskelupaikkoja. Esikoulutoiminta on elimellinen osa koko sivistyslautakunnan alaista toimintaa ja se hoidetaan koulujen yhteydessä.

Alaluokkien oppilasmäärä pysyy suunnilleen samana. Samoin yläkoulun oppilasmäärä. Tuntiresurssi on tällä hetkellä riittävä. Edelleen on oltava tarkkana virkoja täytettäessä ja pidettävä huolta tuntien riittävyydestä virassa oleville opettajille. Lisäksi tulevaisuudessa laskeva oppilasmäärä erityisesti palvelukylien alueella on syytä huomioida opettajien virkoja täytettäessä. Henkilöstömenot on pidettävä hallinnassa ja opettajien yhteistyötä on lisättävä. Sähköisiin oppimisympäristöihin siirtymiseen täytyy myös tulevana vuosina panostaa. Lukion osalta aleneva oppilasmäärä on onnistuttu pysäyttämään ja oppilasmäärä on 340 oppilaan tasolla jo neljättä vuotta peräkkäin. Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin siirrytään koko laajuudessaan vuoden 2018 aikana.

Opetussuunnitelma on saatu valmiiksi ja alaluokilla siirtymistä uuden opetussuunnitelman edellyttämiin pedagogisiin käytänteisiin jatketaan. Yläluokkien osalta uuteen opetussuunnitelmaan siirtyvät seuraavaksi 8-luokkalaiset syksyllä 2018.

Rakenteellisia henkilöstö- ja tila- ym. yhteistyöhyötyjä etsitään muiden koulutusten järjestäjien kanssa sekä pyritään yhteistyöhön toiminnan ja investointien toteuttamisessa.

Valmistaudutaan maahanmuuttajien mahdollisiin lisäryhmiin ja kustannuksiin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Yleistä painopistealueista vuodelle 2018

Käsiteltäessä vuoden 2018 painopistealueita sivistyslautakunnan osalta on syytä nostaa esiin muutamia seikkoja. Perheille parasta – työniloa työntekijöille - hanke jatkuu ja syvenee. Toiminta laajenee koskemaan varhaiskasvatusta, jossa perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön otetaan mukaan myös sosiaali- ja terveyspalvelut. Koulupuolella nuorisotyön rooli yläluokilla vahvistuu ja koulupudokkaiden suhteen yhteistyötä sosiaalipalveluiden kanssa laajennetaan. Vuoden 2018 tavoitteena on hankkeen laajempi jalkauttaminen kentälle.

Uusi opetussuunnitelma toi uuden tuntijaon alaluokille, mutta suurempi muutos on saada koulut toteuttamaan ns. uutta pedagogiikkaa. Siirtyminen ei tapahdu eikä tarvitsekaan tapahtua hetkessä vaan koulutuksen avulla siirtyminen aloitettiin syksyllä 2016 ja tämä työ jatkuu edelleen. Yläluokat tulivat uuden opetussuunnitelman piiriin syksyllä 2017 seitsemänsien luokkien osalta. Syksyllä 2018 he etenevät kahdeksaluokkalaisina uuden opetussuunnitelman mukaisesti.

Tietotekniikan hyödyntäminen opetuksessa jatkuu. Edelleen hankitaan yhteyksiä ja laitteita, jotta asia olisi teknisesti mahdollista. Tätä työtä on tehty jo useamman vuoden ajan ja vuonna 2018 pääpaino on niissä yksiköissä, joissa puutteita eniten ilmenee. Toisaalta siirrytään yhä enemmän olemassa olevien laitteiden täysipainoiseen hyödyntämiseen. Tähän pääsemiseksi koulutus tulee erittäin tärkeäksi keinoksi. Koulutusta järjestetään kunnan ja seutukunnan kanssa. Erityisesti on mainittava kansalaisopiston järjestämät kurssit.

Maahanmuuttajien koulutus on organisoitu Hannulan ja Putaan kouluihin. Painopiste on siirretty kotoutumisen tukemiseen ja integrointia koulun muihin yleisopetuksen ryhmiin lisätään.

Toiminnan painopistealueet 2018

Varhaiskasvatuksessa syvenevä yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Neuvolatoiminnan ja varhaiskasvatuksen henkilöresurssin yhteiskäyttö 2v-neuvolatarkastuksessa.

Varhaiskasvatussuunnitelmien käyttöönotto. Kasvavaan päivähoitotarpeeseen vastaaminen palvelusetelitoiminnan laajentamisella tai omalla toiminnalla.

Uuden opetussuunnitelman mukanaan tuoman arvioinnin uudistaminen erityisesti formatiivisen arvioinnin kohdalta. Sähköisten välineiden yhä laajeneva käyttöönotto.

Yläluokilla uusi opetussuunnitelma käyttöön syksyllä 2018 kahdeksansilla luokilla. Koulunuorisotyön vakiintuminen molemmilla yläkouluilla. Nuorisotyöntekijä säännöllisesti mukana koulujen arjessa. Yhteistyön syventäminen sosiaalityön kanssa koskien koulupudokas uhan alla olevia oppilaita. Apuna tässä työssä toimivat etsivät nuorisotyöntekijät.

Lukiokoulutuksessa uudistettu opetussuunnitelma käytössä. Siirtyminen sähköisiin ylioppilaskirjoi-
tuksiin jatkuu. Tilapuolella koko lukiorakennus lukion käyttöön. Tornionseudun oppilaille vuokrataan tilat Lappian kiinteistöstä. Ahtaus vähenee sekä lukiossa että Tornionseudun koulussa.

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Hankkeen nimi	Vastuutaho / hallinnoija	Toteutusaika	Tornion kaupungin maksuosuus TA2018
Kerhotoiminnan kehittäminen 26.000 e	OKM	2017-2018	30 %
Perheille parasta – työniloa työntekijöille	Lapin yliopisto. Tornion kaupunki	2017 -2018	
Tutoropettajatoiminta 34 100 e	OKM	2017- 2018 Jatkoa haetaan	30 %
Erityisopetuksen kehittäminen 150 092 e	OKM	2017 -2018. Jatkoa haetaan	30 %

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018
Varhaiskasvatus				
Palvelualueen htv:t, kehitys	212,9	212,4	206	206
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-367	-378	-350	-362
Päiväkotien käyttöaste	90 %	90 %	90 %	90 %
0-6 ikäluokka Päivähoidossa %	1881 n. 60 %	1881 n. 60 %	n.65 %	n.70 %
Perusopetus				
Palvelualueen htv:t, kehitys	281,7	279,3	266	266
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-811	-840	-810	-809
Luokkien keskipääty 1-6 lk 7-9 lk	17 19,5	17 19,5	18 22	18 22
Oppilasmäärä	2325	2325	2338	2340
Euroa/oppiilas	9431,9	9431,9	9440,0	9440,0
Nuorten ja aikuisten koulutus				
Palvelualueen htv:t, kehitys	60,1	60,2	58,2	58,2
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-126	-120	-112	-132
Lukion oppilasmäärä	333	333	353	350
Käyttömenot luki-ossa euro/oppiilas	6 800	6 800	6 800	6 800

Sivistyslautakunta

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Hyvinvointijohtamisen eteenpäin vieminen muiden toimijoiden kanssa. Koulu on tärkeä osa hyvinvointiin vaikuttavana tekijänä niin yksilön kuin perheenkin kannalta.	Perheille parasta- työntekijöille - hankkeen jatkuminen. Varhaiskasvatuksessa alkanut neuvolayhteistyö laajenee ja koulu- nuorisotyö on osa yläkoulujen arkea.	Neuvolayhteistyössä olevien lasten määrä. Kouluviihtyvyys kyse- lyt yläluokilla. Nuori- sotyöntekijän tapaa- mien nuorten luku- määrä. Nuorisotiloilla käyneiden nuorten lukumäärä.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - lapset ja lapsiperheet	Uusi varhaiskasvatus- suunnitelma käytössä sekä päiväkodeissa että perhepäivähoidos- sa Uusi opetussuunnitel- ma käytössä alakou- luissa ja yläkoulun 7 - 8. luokilla. Oppilaasta tulee aktiivinen toimija, tavoitteita itselleen asettava ja ongelmia ratkova koululainen. Perheille parasta - hankkeen edistyminen niin, että luodaan en- naltaehkäisevä malli Tornioon. Lautakunnan alaisten toimijoiden yhteistyö syvenee sote- puolen kanssa. Mu- kaan myös kolmannen sektorin toimijoita.	Koulutusta uuteen pe- dagogiikkaan jatke- taan. Uuden varhais- kasvatussuunnitelman mukainen toiminta to- teutetaan. Uuden opetussuunni- telman mukaista toi- mintaa juurrutetaan kouluihin. Käytössä olevien yh- teistyömuotojen syven- täminen ja laajentami- nen. (neuvola, koulu- nuoriso, sosiaalitoimi)	Koulutuksen määrä ja osallistujien määrä. Kyselyt uudesta var- haiskasvatussuunni- telman vaatimista muutoksista toimin- taan niin henkilöstöl- le, lapsille kuin van- hemmille. KARVIN (Kansallisen koulu- tuksen arviointikes- kus) tulosten pohjalta kehitetään toimintaa edelleen. KARVIN tulosten poh- jalta toiminnan kehit- täminen Yhteistyön lisäänty- minen ja mallin luo- minen ja saaminen käytäntöön.

Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - nuoret	Uuteen opetussuunnitelmaan siirtyminen myös 8- luokkien osalta syksyllä 2018. Perheille parasta - hankkeen edelleen kehittäminen yläkouluissa yhdessä nuorisotoimen kanssa. Erityisesti kehitetään keinoja auttaa koulupudokas uhan alla olevia yläkoululaisia sekä nuoria, joille säännöllinen koulunkäynti on haastavaa. Lukiossa siirtyminen uuteen opetussuunnitelmaan jatkuu ja samoin jatkuu sähköiseen opetusympäristöön siirtyminen.	Tutor-opettajat kouluilla seuraavat ja tukevat siirtymistä uuden opetussuunnitelman käytänteisiin. Etsivän nuorisotyön lisäpanostuksen ohjaaminen yläkouluille juuri näitä ryhmiä auttamaan. Uuden opetussuunnitelman mukainen kursistarjonta. Opettajien kouluttaminen sähköisten opetusjärjestelmiin hyödyntämiseen jatkuu.	Uuden pedagogiikan käytön laajuus Peruskoulun päättäneiden lukumäärä ja sijoittuminen II asteen opiskelupaikoihin. Koulutus tavoittaa kaikki lukion opettajat
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Perusopetuksessa Tornion ja Haaparan koulujen väliseen yhteistyöhön uusien muotojen kehittäminen. Eri koulujen omaehtoisesta yhteistyön laajentaminen	Rehtoreiden ja koulujen yhdysopettajien tapaamisten jatkaminen.	Eri koulujen yhteistyön määrä.
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Huoltajien sitominen uuteen opetussuunnitelmaan ja heidän äänensä kuuleminen.	Vanhempainilloissa asiasta keskustelu ja tiedottaminen sekä sähköisten kyselyjen lähettäminen.	Vanhempainiltoihin osallistuneiden määrä ja kyselyihin vastanneiden määrä.

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Varhaiskasvatuspalvelut ja alakoulun opetus lähipalveluna. Tämä tukee alueiden ja palvelukylien statusta turvallisinä ja viihtyisinä asuin-ympäristöinä. Koko lukiorakennus siirtyy koulun käyttöön. Erityskoululle tilat Lappialta. Tällä parannetaan sekä lukion opiskelijoiden viihtyvyyttä että opetuksen ja opiskelun laatua. Oppilaskunnan tilatarve tulee huomioida. Erityskoulun osalta tilojen käytännöllisyys paranee ja koulun yhteinäisyys vankistuu.	Päivähoitopaikat palvelut alueen tarpeita. Esikoulutoiminta hallinnollisesti rehtoreiden alaisuuteen. Tornionseudun koulule vuokrataan tilat Lappialta. Lukiolle kaksi opetustilaa ja oppilaskunnan tila kalustetaan.	Päivähoitopaikkojen riittävyyden seuranta ja ennakointi. Kuljetettu matka ja käytetty aika kohtuullinen. Koulukuljetus järjestetty tätä tavoitetta tukien. Ahtauden vähentyminen lukiossa niin luokkatiloissa kuin käytävilläkin. Myös Tornionseudun kouluun saadaan väljemmät tilat.
Onnistunut maankäyttöpolitiikka (maapolitiikka + kaavoitus)	Päivähoidon ja koulujen sijainti huomioidaan maankäyttö - ja kaavoituspolitiikassa.	Suunnitteluvaiheessa yhteistyö teknisten palveluiden kanssa.	Päiväkotien käyttöasteet ja koulujen oppilasmäärät.

Elinkeinot, osaaminen ja kilpailukyky

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Yrittäjämysteinen elinkeinopolitiikka - kasvun mahdollistavat elinkeinopalvelut	Ostopalvelut toimivat suunnitellusti. Palvelusetelitoiminnalla tai omalla toiminnalla tuotettava päivähoitopalveluiden lukumäärä tarkistetaan.	Tarve kartoitetaan ja mahdollinen palvelusetelien lisääminen.	Säännöllinen määrän seuranta. Laadun tarkkailu sopimusten mukaan.
Työllisyyden edistäminen	Nuorten ja pitkäaikais-työttömien työllistymisen edistäminen palvelualueella	Oppisopimus - ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen mahdollisuuksien mukaan.	Toteutuneet oppisopimus - ja harjoittelupaikat.
Kohtaava koulutus ja osaaminen	Yhteistyö Lappian, Amk:n ja Peräpohjolan Opiston kanssa. Työelämään valmentava koulutus kaikille 9 - luokkalaisille. Järjestäjänä oppilaitos tai kolmannen sektorin toimija.	Yhteisten tilojen käyttö, aikuisten perusopetuksen järjestäminen maahanmuuttajille (PPO). Yhteishaun jälkeen huhtikuussa jokainen peruskoulunsa päättävä oppilas saa työelämäkoulutusta.	Tilojen käytön määrä, aikuisten perusopetukseen osallistuvien määrä.

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Kaupungin talouden tasapainottaminen TA 2018 tavoitteiden mukaisesti	Talouden seuranta ja säännöllinen raportointi. Osavuosit-saukset ja kuukausi-raportit	Osavuosit-saukset ja säännöllinen rapor-tointi lautakunnalle
Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmalliset inves-toinnit	Tarkka investointisuun-nitelma ottaen huomi-oon talouden asettamat ehdot. Alustava kartoi-tus myös seuraavalle talousarviovuodelle Varhaiskasvatuksessa oman toiminnan ja pal-velusetelitoiminnan suh-teen tarkistaminen. Pe-ruskoulussa langatto-mien verkkojen saami-nen joka kouluun. Eri-tyiskoulun tilatarpeen kartoittaminen	Eri yksiköiden keskei-set tarpeet kootusti yhteen. Tärkeysjärjes-tykseen asettaminen ja investointien toteut-taminen TA 2018 raamin mukaisesti Kartoitus, suunnitel-mat ja mahdolliset toimenpiteet	Vuosille 2018 - 2019 hyväksytty talouske-hikko. Kuukausiraport-tien ja osavuosit-sauksien investointeja koskevat osiot. Toteutuneet investoin-nit
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	Esimiestyön vahvista-minen ja henkilöstön sitouttaminen sekä stra-tegiatietoisuuden lisää-minen. Sisäiseen johtamiseen ja tiedottamiseen pa-nostaminen. Strategian ja ohjeistuksen selven-täminen. Työhyvinvoin-tikeskustelut tulosityksi-köissä kaikille työnteki-jöille. Henkilöstön pa-noksen lisääminen oman työn suunnitte-luun	Esimieskoulutukset (esim. JET jatkuu). Ohjeistusten selven-täminen ja päivittämi-nen. Riittävä ja säännöll-i-nen tiedottaminen.	Työhyvinvointikeskus-telut ja -kyselyt.

Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Ammattitaito ja työkyky hyvällä tasolla. Täydennyskoulutus tarjonta riittävää ja samoin niihin osallistuminen. Hyvinvointi niin yksilö kuin työyhteisö tasolla tiedostetaan. Kiusaamista ei hyväksytä sen enempää lasten kuin aikuisenkaan puolelta. Uuden opetussuunnitelman siirtäminen käytäntöön jatkuu. TVT- teknologian hyödyntäminen opetuksessa. Perheille parasta -työniloa työntekijöille - hankkeeseen liittyvät kehitystyöt jatkuvat niin varhaiskasvatuksessa kuin koulunuorisotyössäkin.	Koulutus suunnataan tarvelähtöisesti esim. digikoulutus ja uuden opetussuunnitelman asettamat muutostarpeet. Jokaisessa koulussa toimii ns. digituutori opettajien apuna siirtäessä sähköisiin opetusvälineisiin. Neuvolayhteistyötä sosiaali - ja terveyspalveluiden kanssa laajennetaan. Koulunuorisotyössä eri oppilasryhmille kohdennettua apua.	Täydennyskoulutus toteutuu rakentuen yhteisten koulutusten (ns. Veso koulutukset) lisäksi kohdennettuun koulutukseen. TVT käyttö opetuksessa.
--	--	--	---

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Elämänlaatulautakunta	Hannu Alatalo
Toimielimen tehtävä	Kulttuuri, kirjasto, museo, liikunta ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen.	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Kulttuuri- ja nuorisotoimi	Helena Bomström
	Liikuntatoimi	Teija Kaartinen

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Elämänlaatulautakunnan alaisen toiminnan merkitys korostuu sekä kaupungin imagotekijänä, että asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävänä tekijänä. Näitä palveluja voidaan ja tulee pitää uuden kunnan keskeisinä kulmakivinä. Ne luovat oman vahvan panoksen kunnan identiteettiin ja niiden roolia terveyttä ja hyvinvointia lisäävinä palveluina on syytä korostaa.

Rajayhteistyön vahvistaminen koko lautakunnan alaisen toiminnan alueella tukee erinomaisella tavalla Tornio - Haaparanta -alueen omaleimaisuutta ja vetovoimaisuutta. Samalla se kohottaa asukkaiden ja erityisesti nuorten itsetuntoa ja edesauttaa identiteetin muodostumista kansainvälisen kaksoiskaupungin hengessä.

Toimintaympäristössä on otettava huomioon myös lisääntyvä maahanmuuttajien määrä ja heille tarjottavat palvelut.

Yhteistyötä Meri-Lapin kuntien kanssa kehitetään.

Nuorisopalvelujen ennaltaehkäisevän työn merkitys kasvaa jatkuvasti. Sen avulla tuetaan nuorten kasvua ja ehkäistään myöhempiä ongelmia. Yhteistyössä koulujen, oppilaitosten, seurakunnan ja järjestöjen kanssa kehitetään nuorten vertaistoimintaa ja yhteisöllisyyttä ja tarjotaan nuorille erilaisia oppimisympäristöjä. Koulunuorisotyön rooli tulee entisestään korostumaan. Etsivä nuorisotyö on tärkeä osa nuorisotyön kenttää ja keskeinen osa ns. nuorisotakuuta ja sen toteutumista.

Yleisen kulttuuritoimen kosketuspinta kuntalaisiin on laaja-alainen. Myös yhteistoiminta Haaparannan kanssa on monipuolista ja vakiintunutta.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat myös elämänlaatulautakunnan alaiseen toimintaan. Tärkeää on tulevaisuudessa pitää yllä laadukkaita palveluja kustannustehokkaasti ja korostaa kyseisten palveluiden tärkeyttä kuntalaisten hyvinvoinnin keskeisenä elementtinä.

Toiminnan painopistealueet 2018

Elämänlaatulautakunta on uusi tärkeä osa Tornion kaupungin hallintoa. Tärkeä painopistealue vuodelle 2018 on vakiinnuttaa lautakunnan rooli ja saada sen sisällä olevat osat tasapainoon. Lisäksi keskeistä on lautakunnan työn ja toiminnan tutuksi tekeminen kuntalaisille ja eri toimijoille, niin järjestöille kuin yrityksillekin. Luoda lautakunnalle merkittävä rooli ns. uuden kunnan keskeisenä hyvinvointia ja terveyttä lisäävänä tekijänä.

Palvelualueiden rajat ylittävän yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen Perheille parasta – työiloa työntekijöille - hankkeen antamien suuntaviivojen mukaan. Tarkoituksena saada painopiste ennaltaehkäisevään työhön yhdessä sosiaali- ja terveystieteiden sekä opetuspalveluiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Tässä työssä korostuu erityisesti nuorisotyön rooli.

Nuorisotyössä ennaltaehkäisevän työn ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi kehitetään lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä toimenpiteistä ja menetelmiä eri toiminta-areenoilla. Yläkouluille suunnatun etsivän nuorisotyön vakiinnuttamisella sekä kiusaamista ehkäisevällä ja nuorten tunnetaitoja vahvistavilla toimintamalleilla tuetaan nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia. Ennaltaehkäisevässä päihdetyössä vahvistetaan nuorten osallisuutta ja laajennetaan toimijaverkostoa uusien vuorovaikutteisten menetelmien luomiseksi.

Kirjastotoimessa painopistealueena on asiakkaiden osallistaminen kirjastotoiminnan kehittämiseen.

Museolla syvennetään edelleen Haaparannan kanssa tehtävää yhteistyötä ja tätä kautta tuetaan kaksoiskaupungin kulttuuritarjontaa. Erityisesti panostetaan museon ja oppilaitosten yhteistyöhön ja museon tunnettavuuden lisäämiseen. Kiinnitetään huomiota kulttuuritoimijoiden yhteismarkkinointiin.

Kulttuuripalkinnon laajentaminen koskemaan myös lapsia ja nuoria.

Kansalaisopiston keskeisimpänä painopisteenä on tarjota taiteen perusopetuksen uuden opetussuunnitelman mukaisia laadukkaita opetuspalveluja sekä lisätä kieli – ja maahanmuuttajakoulutuksia. Tehostamalla toimintaa ja lisäämällä yhteistyötä eri oppilaitosten ja sektoreiden kanssa (esim. sosiaali- ja terveystoiminta) kansalaisopiston rooli kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä vahvistuu.

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Hankkeen nimi	Vastuutaho / hallinnoija	Toteutusaika	Tornion kaupungin maksuosuus TA2018
Etsivä nuorisotyö Kaikista paras kaveri	Nuorisotoimi	2017 -2018	OKM:n ja Lapin Avin avustukset
Serveri (pelihanke) Lasten ja nuorten harrastustoiminta Rock-juna (haettu)	Nuorisotoimi	2017 -2018 2018	Omarahoitus nuorisotyön budjetissa
Meänmaan verkko-opisto II (saatu avustus 61,960 e)	Tornion kansalaisopisto	2017 -2018	5.300 e
Suunnitelmista saavutuksiin – laatu ja kehittämishanke (saatu avustus 45.000 e)	Lapin AMK		1.215 e
LOVO – Lappilaiset osallistavat verkko-oppimiskäsitteet (saatu avustus 44. 844 e)	Tornion kaupunginkirjasto	2016 -2018	11. 210 e
Kulttuuria kylille, kirjastopalveluita seutukunnalle	Tornion kaupunginkirjasto	4/2017 - 8/2018	2000 e
Palvelukonsepti kuntoon		4/2017 - 3/2018	1000 e

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kulttuuri- ja nuorisotoimi				
Palvelualueen htv:t, kehitys	50,8	47,5	47,5	48
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-78	-76	-74	-87
Palvelualueen toimielinten kokousten ja pykäliden lkm	6/31	6/35	9/34	
<i>Kävijämäärät:</i>				
<i>Kirjasto</i>				
-lainausten määrä	245 060	245 060	245 000	245 000
Nuorisotoimisto käyntikerrat	13 000	13 000	13 000	13 000
Kulttuuritoimisto	20 000	20 000	20 000	20 000
Maakuntamuseo	7000	7000	10 000	10 000
<i>Kulttuuri- ja nuorisotoimen jakamat avustukset:</i>				
-Kulttuuritoimi e	12 000	12 000	11 000	15 600
-Nuorisotoimi, e	16 200	16 200	14 000	14 060
-Liikuntatoimi, e				98 400
Uimahallin kävijämäärä	80 341	82 000	40 000	30 000
Putaan liikuntahallin kävijämäärä	121 156	115 775	125 000	125 000
<i>Kansalaisopisto</i>				
-opetustunnit	9559	8650	9500	9700
-kurssit	392	379	427	430
-osallistujat	4205	4348	4650	4700

Elämänlaatulautakunta

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Kirjastopalveluiden kehittäminen kartoittamalla asiakkaiden toiveita. Kirjastoauton tulevaisuuden ratkaiseminen	Kyselyt ja asiakkaille järjestettävät tilaisuudet Uuden kirjastoauton hankinnan eteenpäin vieminen	Kävijämäärä tilaisuuksissa, kyselyiden vastanneiden määrä. Tehdyt toimenpiteet vastausten pohjalta
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - lapset ja lapsiperheet	Taiteen perusopetuksen järjestäminen ja kehittäminen. Lasten liikkumisen aktivointi. Erityisesti urheiluseuroihin kuulumattomat lapset Museolehtorin työn kehittäminen	Tarjotaan taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaista opetusta Lasten liikuntakerhot ja liikuntamaa toiminta Lasten, lapsiperheiden ja nuorten elämyksellisten museokäyntien lisääminen	Tuntimäärä, kursien ja osallistujien määrä Kerhojen ja kävijöiden lukumäärä Tapahtumien määrä ja kävijöiden määrä
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - nuoret	Taiteen perusopetus (kts. lapset ja lapsiperheet) Ennaltaehkäisevän nuorisotyön vahvistaminen. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien toimenpiteiden ja menetelmien kehittäminen.	Yläkouluikäisille suunnattu etsivä nuorisotyö toimii säännöllisesti kouluissa. Otetaan käyttöön kiusaamista ehkäiseviä ja tunnetaitoja vahvistavia toimintamalleja sekä uusia ennaltaehkäisevän päihdetyön menetelmiä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Etsivä nuorisotyö toimii osana koulujen arkea. Ennakoivien toimenpiteiden ja menetelmien toteutuminen
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - ikäihmiset	Ikäihmisten huomioiminen kurssitarjonnassa Museon ja ikäihmisten yhteistyönä toteutettava muisteluhanke	Toiveiden kartoitus ja kurssien toteuttaminen Tehdään kiertävää materiaalia vanhuspalvelun käyttöön	Kurssien määrä, tuntimäärä ja osallistujien lukumäärä Toteutettu hanke.

Kuntalaisen hyvinvointia edistävät ja vetovoimaiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kuntalaisten aktivoiminen ohjatun liikuntatoimen avulla.	Satsaa itseesi liikuntaryhmät ja soveltavan liikunnan ryhmät	Liikuntaryhmien lukumäärä ja kävijämäärä.
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Tornio-Haaparanta uimahalliyhteistyön kehittäminen Seutukirjastoneuvottelujen jatkaminen ja mahdollisten hyötyjen kartoittaminen. Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen Haaparannan kirjaston kanssa Haaparanta yhteistyön tiivistäminen museon osalta Opistoyhteistyön tiivistämiseen johtavien neuvotteluiden mahdollinen jatkuminen	Tornion uimahallin mahdollisen yhteiskäytön pelisäännöt peruskorjauksen jälkeen. Seutukirjastoneuvottelujen jatkuminen Mahdollisten yhteisten tapahtumien järjestäminen Haaparannan kirjaston kanssa Haaparannan koulu-alaisten kulttuuriviikon museokäyntien vakiinnuttaminen Kartoituksen jälkeen neuvottelutilanteen arviointi	Päätökset uimahalliyhteistyöstä Yhteiset tapahtumat Haaparantalaisten koululaisten kävijämäärä
Monikanavainen ja kattava palveluverkko	Alueellinen kattavuus ja erityisryhmien huomiointi.	Kursseja järjestetään mahdollisimman laajasti kunnan eri alueilla. Kurssien räätälöinti tarpeen mukaan ja yhteistyö sosiaalitoimen, TE -keskuksen ja kolmannen sektorin kanssa.	Tuntimäärä, kurssien määrä ja osallistujien määrä. Toimipaikkojen määrä ja alueellinen kattavuus
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Ajankohtaisten yleisö- ja keskustelutilaisuuksien lisääminen. Museon järjestämät yleisöluennot ja kaupunkierrokset Yhdenvertaisuuden vahvistaminen nuorisotyössä.	Tilaisuuksien lisääminen ja tiedottamisen tehostaminen. Tapahtumien määrän lisääminen Laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma. Kehitetään uusia toimintatapoja ja verkostoja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.	Tilaisuuksien lukumäärä ja kävijämäärä Laadittu suunnitelma. Käytännössä toteutuneet menetelmät ja toiminta.

Elinkeinot, osaaminen ja kilpailukyky

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Yrittäjämysteinen elinkeinopolitiikka - kasvun mahdollistavat elinkeinopalvelut	Yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden aktivoiminen mukaan tapahtumien järjestelyihin.	Tapahtumatuottaja kartoittaa yhteistyömahdollisuudet eri tilaisuuksien järjestämisessä.	Yhteisten tilaisuuksien määrä.
Työllisyyden edistäminen	Nuorten ja pitkäaikaisesti työttömien työllistymisen edistäminen .	Oppisopimus - ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen mahdollisuuksien mukaan.	Toteutuneet oppisopimus - ja harjoittelupaikat.
Kohtaava koulutus ja osaaminen	Kansalaisopisto vastaa paikallisiin ja alueellisiin vapaan sivistystyön tarpeisiin.	Opisto jatkaa aktiivista kehittämishanketyötä. Tämä varmistaa kurssien toteutumisen, laadun ja alueellisuuden	Kurssien ja osallistujien määrä. Toimipisteiden määrä. Tuntimäärä.
Tuloksellinen verkosto- ja ohjelmayhteistyö	Yksiköiden markkinoinnin tehostaminen	Uusien kotisivujen hyödyntäminen. Markkinointibudjetti	Näkyvyyden lisääntyminen

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Kaupungin talouden tasapainottaminen 2018 Palvelujen tuottaminen talouden kanssa tasapainossa Hallintosäännön mukaisen uuden organisaation juurruttaminen käytäntöön.	Talouden tasapainottaminen taloustyöryhmän asettamien raamien mukaan. Talouden seuranta ja raportointi Talouden mukainen toiminta Uuden organisaation toiminnan seuraaminen	Talouden tasapainottamiskehikko 2018- 2019 Käyttösuunnitelma, kuukausiraportit ja osavuosikatsaukset Suoritettujen organisaatiomuutosten toimiminen käytännössä.
Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmalliset investoinnit	Investoinnit tukevat palvelutoimintaa. (kts. investointeja koskeva liite)	Hyväksytyjen suunnitelmien toteutus	Toteutuneet investoinnit
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	Johtajuudessa korostetaan avoimuutta, kannustavuutta ja erityinen huomio kiinnitetään riittävään ja nopeaan tiedottamiseen. Henkilöstön tietoisuutta ohjeista ja strategiasta lisätään.	Työhyvinvointikeskustelut. Johtoryhmien säännölliset kokoontumiset ja tehtyjen linjausten tiedottaminen Toimenpiteet suunnitelmaan yhdessä henkilöstön kanssa	Työhyvinvointikeskustelut käydään kaikkien työntekijöiden kanssa. Työtyytyväisyyskyselyt, Työsuojelun kanssa tehtävä yhteistyö ja tuloksista raportointi
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Täydennyskoulutuksen tarjoaminen resurssien puitteissa. Henkilöstön työkykyyn huomion kiinnittäminen Uuden elämänlaatulautakunnan kokonaisuuden korostaminen koko henkilöstölle.	Varhaisen tuen malli käytössä. Työnohjausta suositellaan. Esimiesten ja henkilöstön yhteiset tapaamiset.	Sairauspäivien seuranta. Koulutuspäivien määrä ja osallistuminen.

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Aineen taidemuseon johtokunta	Kristiina Aine
Toimielimen tehtävä	Huolehtii ja vastaa taidemuseotoiminnasta.	
Toimielimen palvelualueet ja vastuhenkilöt	Taidemuseo	Katriina Pietilä-Juntura

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Vuosi 2018 on eurooppalaisen kulttuuriperinnön teemavuosi, sen tarkoituksena on mm. edistää kulttuurin monimuotoisuutta, kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tähän liittyvä tärkeä kysymys on, minkälaisten kävijöiden ehdoilla museoita kehitetään tai ollaan kehittämättä. Tällä hetkellä museot ovat valinneet linjan, jossa uusia kohderyhmiä etsitään ja tarjontaa monipuolistetaan.

Taideteoksia hyödynnetään ja avataan kävijöille muutenkin kuin perinteisillä asiantuntija-opastuksilla. Yksi syy on se, että museoita tarvitaan entistä enemmän myös muuhun kuin taidevalistukseen tai taiteen edistämiseen. Museot ovat keskeinen osa koulujärjestelmää sekä terveydellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitoa. Museo voi kokoelma-, teos- ja toimintavalinnoillaan vaikuttaa siihen, mikä koetaan ajankohtaiseksi, tärkeäksi ja toisaalta mikä koetaan aliedustetuksi tai syrjityksi.

Toiminnan painopistealueet 2018

- Kokoelmatyö
- Nostetaan esille ja keskusteluun uusia tulkintoja kokoelma teoksista ja otetaan reippaita askeleita uusiin suuntiin.
- Yhteistyö koulujen kanssa hyödyntäen perusopetuksen uutta opetussuunnitelmaa, joka tukee koulujen moniaineista opetusta ja korostaa oppilaiden omatoimisuutta, vuorovaikutustaitojen merkitystä sekä rohkaisee opettajia koulun ulkopuolisten oppimisympäristöjen käyttöön.

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Hankkeen nimi	Vastuutaho / hallinnoija	Toteutusaika	Tornion kaupungin maksuosuus TA2018
Konsten och den sexuella identiteten	Aineen taidemuseo	2017-2018	taidemuseon työpanos sekä tilat
VarjoAineita Aineella	Aineen taidemuseo	2017-2018	taidemuseon työpanos sekä tilat
Turvapaikkana museo	Helinä Rautavaaran museo	2018	taidemuseon työpanos sekä tilat
Näyttelypalkkio	Aineen taidemuseo	2018	haussa (OKM)
Museovisio	Aineen taidemuseo	2018-2019	haussa (SKR)
Aineella soi sata kieltä	Aineen taidemuseo	2018	haussa (Taike)
Innovatiivinen hanke	Aineen taidemuseo	2018-2019	haussa (Museovirasto)

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Palvelualueen htv:t, kehitys	6	6	6	6
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	9	9	8	8
Palvelualueen toimielinten kokousten ja pykälien lkm	6/17	5/17	6/18	6/17
Kävijämäärä	20 120	19 313	20 000	20 000
e/ käynti	9,06	12, 02	9,30	9,30
Näyttelyiden määrä	6	5	4	5

Aineen taidemuseo

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Tavoitteena on tuoda museopalvelut kaikkien kuntalaisten ulottuville huomioiden erilaiset kohderyhmät ja heidän tarpeensa. Taidemuseo tarjoaa mahdollisuutta huomioida ympäröivää yhteisöä, kyseenalaistamaan ja katsomaan maailmaa myös toisin.	Tuotetaan ajatuksia herättävä näyttelyohjelma oheisohjelmiin.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - lapset ja lapsiperheet	Tavoitteena tuottaa palveluja, joilla kasvatetaan tulevaisuuden museokävijöitä ja korostetaan taidemuseon roolia erilaisten perheiden yhdessäolopaikkana.	Järjestetään perheelle suunnattuja tapahtumia, kuten esim. Kauhukartano ja Joulupolku.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - nuoret	Yhteistyö koulujen kanssa hyödyntäen perusopetuksen uutta opetussuunnitelmaa, joka tukee koulujen moniaineista opetusta ja korostaa oppilaiden omatoimisuutta, vuorovaikutustaitojen merkitystä sekä rohkaisee opettajia koulun ulkopuolisten oppimisympäristöjen käyttöön.	Tiiviimpi yhteistyö koulujen kanssa. Museon näyttelyitä ja kokoelmia on helppo liittää eri oppiaineisiin: kuvataide, historia, suomen kieli ja kirjallisuus, yhteiskuntaoppi, uskonto, elämäntutkimustaito, psykologia, biologia ja maantieto linkittyvät helposti museon näyttelyihin.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - ikäihmiset	Tarjotaan virikkeellistä ja ajatuksia herättäviä helposti saavutettavia palveluita.	Erityisopastukset ja keskustelun mahdollistaminen museokäyntien yhteydessä. Jo olemassa olevien palveluiden jatkaminen. (mm. MuistiAine).	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.
Kuntalaisen hyvinvointia edistävät ja vetovoimaiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Laadukkaat näyttelyt ja oheistapahtumat resurssien mukaan.	Ajankohtaisten tapahtumien järjestäminen.	Medianäkyvyys.

Tiivis raja-, seutu- ja alueyh-teistyö palveluiden järjestä-misessä ja tuottamisessa	kävijäpohja laajenta-minen ja kävijöiden lisääminen seutukun-nista.	Erilaiset yhteistyö-hankkeet.	Yhteistyön määrä.
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tavoitteena saada ihmisiä osallistumaan museon toimintaan. Tavoitteena saada museolle vapaaehtoi-sta työvoimaa.	Tehostetaan yhteistyö-tä Aineen taidemuseon ystävät ry:n sekä mui-den sidosryhmien kanssa.	Yhteistilaisuuksien määrä.

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strategi-nen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Ympäristö, näyttelytila ja yleisötilat viihtyisät ja siistit.	Huolletaan näyttely- ja aula-tilat päivittäin, esitteet, julis-teet ym. siististi esillä ja ajantasaisia. Teostietolaput, lamput ym. ehjiä jne. Velvoi-tetaan tekninen puoli pitä-mään huolta kiinteistöstä ja ympäristöstä. Palo-ovet pidetään suljettuina ja tilat paloturvallisina.	Mahdolliset palaut-teet.
Elävä, yhteinen ja es-teetön kaupunkikeskus-ta	Kaupungin keskustati-lan parempi käyttöön-otto.	Keskustan julkisten veistos-ten esille tuominen mm. opastettujen kierrosten, Painu patsaille -esitteen ja mobiilisovellusten kautta.	Opastettujen kier-rosten määrä. Pa-lautteet.
Kestävät ympäristö- ja energiaratkaisut	Kestävän kehityksen mukaisen ajattelun-tuoma mahdollisuus esitellä kokoelmia ja tavoittaa yleisöä uu-della tavalla sekä tuo-da tuoreita lähestymis-tapoja kokoelmien hoitoon, talouteen ja yhteisöllisyyteen. Kestävä näyttelypoli-tiikka.	Tehokas resurssien käyttö, pitkäjänteisyys toiminnassa, sosiaalinen vastuu. Koko-elmat ja niihin liittyvä tieto julkiseen käyttöön. Kokoel-mien säilyminen tuleville sukupolville hyvin ja turvalli-sesti (= kokoelmien hyvä hallinta). Ajattomuus, yksinkertainen, käyttövarmuuteen perustu-va tekniikka. Teos-ten/näyttelyrakenteiden lai-	Lainojen määrä. Some-näkyvyys.

		naaminen.	
		Somen tehokas käyttö.	

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Talousarvio toteutuu suunnitellusti.	Menojen ja tulojen säännöllinen seuranta, ulkopuolisen rahoituksen haku. Palvelujen oikea hinnoittelu.	Talousarviossa pysyminen.
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Aktiivinen ja luova henkilöstö, joka jatkuvasti ylläpitää ja kehittää osaamistaan.	Onnistuneet rekrytoinnit, yhteydenpito ja osallistuminen eri sidosryhmien kanssa.	Koulutetun henkilöstön määrä, henkilötyövuosien määrä.

KÄYTTÖTALOUSOSA		Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2019 - 2020	
Toimialan perustiedot			
Toimiala ja vastuuhenkilö	Tekniset palvelut		Markus Kannala
Toimialan arvot	Asiakaslähtöisyys, luovuus, kestävä kehitys ja yhteistyökykyisyys		
Toimialan visio	Yhteistyökykyinen elinympäristön kehittäjä		
Toimialan toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää elinympäristön turvallisuutta, terveellisyttä ja virikkeellisyttä.		
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin	Teknisten palvelujen lautakunta	
	Tehtävä	Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito, sekä maankäytön suunnittelu- ja mitaustoimi.	
	Palvelualueet	Kunnallistekniikka Kaavoitus ja mittaus Tilapalvelut	
	Toimielin	Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto Perämeren jätelautakunta	
	Tehtävä	Toimialueensa kuntien ympäristösuojelun, eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan, rakennusvalvonnan sekä jätehuollon tehtävät.	
	Palvelualueet	Ympäristöpalvelut	

Toimialan tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Toimialan htv:t, kehitys	175,4	171,6	168,4	150,8
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	-531	-504	-497	-486
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	37/434	46/619	41/582	39/565

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Teknisten palvelujen lauta-kunta	Risto Välimaa
Toimielimen tehtävä	Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä maankäytön suunnittelu ja mittaustoimi	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Kunnallistekniikka	Markus Kannala
	Kaavoitus ja mittaus	Jarmo Lokio
	Tilapalvelut	Ulla-Maija Koskenranta

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Tulevaisuuden kunnassa teknisten palvelujen rooli kasvaa. Käynnissä olevat uudistukset tulevat vaatimaan selvitystyötä myös tukipalvelujen (tilapalvelut) ja itsehallintoalueelle siirtyvien palvelujen (ympäristöterveyshuolto) osalta.

Uimahallin peruskorjauksen painopiste on vuonna 2018. Uusittu halli on tarkoitus ottaa käyttöön syyskuussa 2018.

Suunnitelmavuosina on varauduttava kaupungintalon peruskorjaukseen.

Toiminnan painopistealueet 2018

- Uimahallin peruskorjaus
- Keskustan ranta-alueen maankäytön kehittäminen Europan 14 arkkitehtikilpailun pohjalta
- Sote- ja itsehallintoalueuudistukseen liittyvät selvitykset
- Färinmäen uuden asuinalueen kunnallistekniikan rakentamisen 1. vaihe
- Arktisen LNG-puiston (Arctio) osayleiskaavan laatiminen

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kunnallistekniikka				
Palvelualueen htv:t, kehitys	38,4	34,1	31,6	30,5
Palvelualueen nettokustannukset e / asukas	-126	-106	-99	-120
Toteutetut liikenneturvalli-suuskohteet	0	2	2	2
Liikenneväylien peruspa-rannukset	4 760 e/km	5 400 e/km	5 200 e/km	5040 e/km
Katuvalojen vaihto ener-giatehokkaimmiksi	500 kpl	500 kpl	500 kpl	400 kpl
Kaavoitus ja mittaus				
Palvelualueen htv:t, kehi-tys	22	22,2	19,7	17,5
Palvelualueen nettokus-tannukset e/asukas	15	16	18	20
Asemakaavoitettujen omakotitalojen lkm	30 kpl	30 kpl	30 kpl	40 kpl
Numeerista pohjakarttaa ja orto-ilmakuvaa	pohjakart. 0 ha ortokuv. 1700 ha	pohjakart. 1530 ha ortokuv. 0 ha	pohjakart.18300 ha ortokuv. 1950 ha	pohjakart. 2200 ha ortokuv. 0 ha

Tilapalvelut				
Palvelualueen htv,, kehitys	74	72,9	72	71,3
Palvelualueen nettokustannukset e/asukas	-270	-273	-260	-255
Kunnossapidettävien rakennusten bruttoala	123 350 m ²	125 230 m ²	125 230 m ²	124 920 m ²
Kiinteistöhoidon 24/7 valvonnassa oleva lämmitetty tilavuus	474 600 m ³	482 000 m ³	482 000 m ³	480 000 m ³
Siivouspalvelujen omana työnä siivotta- vat tilat	69 840 m ²	69 190 m ²	68 860 m ²	65 720 m ²

Teknisten palvelujen lautakunta
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Kuntalaisten hyvinvointia edistävät ja ensisijaisesti ennaltaehkäisevät peruspalvelut - koko väestö/työikäiset	Kuntalaisten tietoisuutta teknisten palvelujen palvelutarjonnasta lisätä.	Myönteisistä esimerkeistä laaditaan juttuja julkaistavaksi kotisivuilla ja mahdollisesti muissa medioissa.	Julkaistut jutut palveluista, lkm
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Raja-alueen rakenteiden kehittäminen yhdessä Haaparannan kanssa.	1) Näränperän tulvasuojelupenkereen korottamisen suunnittelu. 2) Toimintapuiston rajan ylittävän kulkuyhteyden toteuttaminen.	1) Laadittu suunnitelma. 2) Toteutettu kevyen liikenteen yhteys.
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Laaja osallistaminen Europan 14 alueen kaavoitustyöhön.	Europan 14 arkkitehtikilpailun yhteydessä kerätyn palautteen hyödyntäminen kaavan laadinnassa.	Alueen asemakaavoituksen käynnistäminen.

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Rakennetun ympäristön laadun kehittäminen.	1) Liikenneturvallisuuskohteiden toteuttaminen. 2) Leikkipuistojen kunnostaminen.	1) Toteutetun Litu-kohteet. 2) Kunnostetut leikkikentät.
Onnistunut maankäyttöpolitiikka (maapolitiikka + kaavoitus)	Elinkeinoelämän kasvuedellytysten turvaaminen. Houkuttelevien pientalotonttien tarjonta.	1) Arction (LNG puisto) osayleiskaavan laadinta. 2) Färinmäen uuden asuinalueen 1. vaiheen toteuttaminen.	1) Arction osayleiskaava valmis 12/2018. 2) 13 uutta OKT-tonttia.
Elävä, yhteinen ja esteetön kaupunkikeskusta	Keskustan ranta-alueen vuorovaikutteinen kehittäminen.	Europan 14 arkkitehtikilpailun tulosten hyödyntäminen.	Kehittämissuunnitelma yhteistyössä Haaparannan kanssa.
Kestävät ympäristö- ja energiaratkaisut	Ympäristöystävällisten energiamuotojen hyödyntäminen.	1) Uimahallin uudet energiamuodot. 2) Arpelan kiinteistöjen lämmön hankinta.	1) Peruskorjauksessa suoritettavat toimenpiteet. 2) Uusi lämmönhankintasopimus.

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Talousarvion mukainen toiminta.	Käyttösuunnitelman laadinta sekä taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta.	Laadittu käyttösuunnitelma. Osavuosikatsaukset.
Kokonaistaloudelliset ja suunnitelmalliset investoinnit	Investointien suorittaminen pitkántähtäimen suunnitelmien ja taloudellisten reunaehtojen mukaisesti.	Laadittujen investointisuunnitelmien noudattaminen ja tarvittaessa suunnitelmien päivittäminen.	Kunnallistekniikan ja vesihuollon perusparannuksen yleissuunnitelman mukainen toteuma. Talonrakennuksen PTS:n mukainen toteuma.
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Osaamisen kehittämisen. Työhyvinvoinnin ylläpito ja edistäminen.	1) JET-koulutukseen osallistuminen. 2) Säännölliset kehityskeskustelut.	1) JET koulutuksen yhteydessä suoritettut kehittämisprojektit. 2) Toteutuneet kehityskeskustelut.

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Perämeren jätelautakunta	Risto Välimaa
Toimielimen tehtävä	Jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtävät	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Kustannuspaikka 6910	Tekninen johtaja Markus Kannala

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Toimintaympäristössä ei ole merkittäviä muutoksia.

Toiminnan painopistealueet 2018

- Tiedotukseen panostetaan julkaisemalla uusi jäteopas.
- Jätteenkuljetusrekisteriä pyritään saamaan ajan tasalle kuljetusyrityksistä saatavilla tiedoilla.

Hanke- ja projektitoiminta 2018

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Perämeren jätelautakunta				
Palvelualueen htv:t, kehitys	0,5	0,5	0,5	0,5
Palvelualueen toimielinten kokousten ja pykälien lkm	5/45	4/175	4/100	4/100

Perämeren jätelautakunta

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Toimialueen kotitalouksien jätehuollon ohjaaminen. Jätteenkuljetuksen ulkopuolella olevien kiinteistöjen saaminen mukaan jätteenkuljetukseen.	Jäteoppaan laadinta. Jätteenkuljetusrekisterin kokoaminen kuljetusyrityksiltä saatavien tietojen avulla.	Uusi jäteopas jaettu kotitalouksiin. Kuljetusrekisteri ajan tasalla.

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Toimiva ja tarkoituksenmukainen jätehuolto.	Palvelutason seuranta ja tarkastaminen.	Palautteet jätetesteistä, jäteasemista ja yleisesti jätehuollosta. Selvitys jätteenkuljetuksesta toiminta-alueella.

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Talousarvion toteuttaminen.	Käyttösuunnitelman laadinta. Osavuosikatsaukset.	Käyttösuunnitelma laadittu 1/2018. Osavuosikatsaukset laadittu erillisen ohjeen mukaisesti.
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen.	Säännölliset yksikköpäivät.	Toteutuneet yksikköpäivät.
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointi hyvällä tasolla.	Kannustetaan työntekijöitä osallistumaan ammattitaidon ja työhyvinvoinnin ylläpitoon.	Työyhteisön ilmapiiri. Koulutuspäivien lukumäärä.

Toimielimen perustiedot		
Toimielin ja puheenjohtaja	Meri-Lapin ympäristölautakunta Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto	Markku Sadinmaa
Toimielimen tehtävä	Kuntien ympäristönsuojelun, eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja rakennusvalvonnan tehtävät.	
Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt	Ympäristöpalvelut	Aapo Mäenpää

Toimintaympäristön muutos 2018-2020

Ympäristöterveydenhuolto on siirtymässä maakunnan itsehallintoalueen hoidettavaksi vuoden 2020 alussa. Tämä aiheuttaa varautumista muutoksiin Meri-Lapin ympäristölautakunnan sekä Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston alaisten toimintojen järjestelyssä.

Toiminnan painopistealueet 2018

- Tulevaan maakuntaudistuksen käytännön toimeenpanoon pyritään vaikuttamaan osallistumalla aktiivisesti operatiiviseen valmisteluun.
- Omalla toimialueella jatketaan resurssien kohdentamista kysyntää vastaavasti. Lisäksi sähköisten palvelujen kehittämistä jatketaan ottamalla käyttöön sähköinen rakennuslupa.

Toimielimen palvelualueiden tunnusluvut

Palvelualueiden tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Ympäristöpalvelut				
Palvelualueen htv:t, kehitys	24,9	26,2	23,6	23,5
Palvelualueen nettokustannukset / asukas	-22	-25	-26	-25
Palvelualueen toimielinten kokousten ja pykälien lkm	15/173	14/200	20/180	
Ympäristöterveysvalvonnan suoritteet	Tornio 420 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl	Tornio 420 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl Simo 85 kpl	
Valvottavat maa-ainesluvut	115 kpl	115 kpl	105 kpl	
Valvottavat ympäristöluvut	92 kpl	110 kpl	94 kpl	
Eläinlääkäreiden tilakäyntien määrä	1720 kpl	1720 kpl	1720 kpl	
Pieneläinkäyntien määrä	4580 kpl	4580 kpl	4580 kpl	

Meri-Lapin ympäristölautakunta

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Tiivis raja-, seutu- ja alueyhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Tehokkaan lupakäsittelyn ylläpito nykyisin resurssein kasvavassa kysynnässä. Vaikuttaa sote- ja maakuntauudistuksen käytännön toteutukseen toimialueen edunvalvonnan näkökulmasta.	Tehtävien ja työnjaon selkeyttäminen viranhaltijoiden ja toimipaikkojen kesken. Osallistutaan aktiivisesti valmisteleviin työryhmiin.	Tavoiteltavat lupien käsittelyajat: - rakennusluvut 0,5 kk - ympäristöluvut 5 kk - maa-ainesluvut 3 kk - ympäristöterveysvalvonnan luvat 2 kk Uudistuksen eteneminen.
Monikanavainen ja kattava palveluverkko	Sähköisen palvelujen kehittäminen.	Sähköisen rakennusluvan käyttöönotto.	Toteutuneet uudet sähköiset palvelut.

Asuminen ja ympäristö

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	Rakennetun ympäristön laadun edistäminen.	Viranomaistoimenpiteitä ja erityisesti tiedotusta tehostetaan.	Kirjeet, lkm Katselmukset, lkm Kehotukset, lkm
Kestävät ympäristö- ja energiaratkaisut	Kunnan omien toimintojen ympäristö- ja ympäristöterveysvaikutusten tiedostaminen.	Asiantuntija-apu yhteistyökuntien muille organisaatioille.	Käytännön yhteistyöhankkeet (viralliset tai epäviralliset).

Resurssit ja johtaminen

Kaupungin strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Talouden hallinta	Talousarvion toteutuminen	Talousarvion mukainen toiminta	Käyttösuunnitelman laadinta. Osavuosikatsaukset.
Kannustava johtaminen ja päätöksenteko	Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen.	Säännölliset yksikköpä-laverit.	Toteutuneet yksik- kökohtaiset palave- rit.
Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointi hyvällä tasolla.	Kannustetaan työnteki-jöitä osallistumaan am-mattitaidon ja työhyvin-voinnin ylläpitoon.	Työyhteisön ilmapii-ri. Koulutuspäivien määrä.

INVESTOINTIOSA

KESKUSHALLINTOPALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Kiinteä omaisuus/Kaup.hallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	300 000	300 000	300 000	300 000
Netto	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Aineeton kom/Kaupunginhallitus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	130 000	3 000	3 000	3 000
Netto	-130 000	-3 000	-3 000	-3 000
ATK-LAITTEET				
Tulot	0	0	0	0
Menot	175 250	172 600	135 000	135 000
Netto	-175 250	-172 600	-135 000	-135 000
Muu investointitoim/Kaup.hall				
Tulot	85 000	85 000	85 000	85 000
Menot	170 000	170 000	170 000	170 000
Netto	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Toimiala yhteensä				
Tulot	135 000	135 000	135 000	135 000
Menot	775 250	645 600	608 000	608 000
Netto	-640 250	-510 600	-473 000	-473 000

Perustelut:**Kiinteä omaisuus:**

Maanhankinta ja rakennettujen kiinteistöjen osto ja myynti

Aineeton käyttöomaisuus:

Tornion Golf Oy:n osakkeet

Irtain omaisuus:

Mikrotietokoneiden/kannettavien ja näyttöjen/kirjoittimen hankintamäärät ovat ohjeellisia ja sitä kautta niiden hankintaan kuluvat määrärahat voivat hieman vaihdella. Ko. laitteita hankitaan korvaamaan vanhentuneita ja rikkimenneitä koneita.

Palvelimia uusitaan uusien sovellusten vaatimassa laajuudessa ja korvataan vanhentuneita palvelimia uusilla

Atk-verkon vanhentuneita laitteita korvataan uusilla

Kuituyhteyksiä varmennetaan (kuituympyrä kauppakeskus - kirjasto, Opisto - Pääterveysasema)

Muut investointitoiminta:

Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta, mm. EU-projektit yms., kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti toimenpiteet erikseen

HYVINVOINTIPALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	214 500	350 000	46 000	52 000
Nettomeno	-214 500	-350 000	-46 000	-52 000
Toimiala yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	214 500	350 000	46 000	52 000
Nettomeno	-214 500	-350 000	-46 000	-52 000

Perustelut:

Röntgenlaitteita 5 kpl, 2000 eur /laite. Rtg-lääkäreille ja lääkäreille varatut erikoisnäytöt röntgenkuvien katselua varten ovat vanhoja ja niiden toimintakunto on tiensä päässä.

Hoitajakutsulaitteisto SUENSAAREN PALVELUKESKUS.

Palvelukeskus tarjoaa sosiaalihuoltolain mukaista laitoshoidoa, jonka vuoksi talossa on oltava toimiva hoitajakutsujärjestelmä. Laitteiston uusiminen on välttämätöntä. Nykyinen järjestelmä ei toimi eikä varaosia ole enää saatavilla.

Turvapuhelinhälytysjärjestelmää (vuokratustannus n. 16 000 e/vuosi) on kokeiltu vaikka se ei olekaan hyvä ratkaisu pitkästä hälytysviiveestä johtuen. Turvapuhelimella ei myöskään voi hälyttää lisääpua huoneeseen.

Turvapuhelimet operoivat matkapuhelinverkossa. Suensaaren palvelukeskus sijaitsee lähellä rajaa ja Ruotsin verkko on niin voimakas, että se pudottaa turvapuhelimet pois.

Tähän ongelmaan ei ole saatu ratkaisua turvapuhelintoimittajan ja kaupungin toimista huolimatta.

Hoitokoneen uusiminen v.2018 ja uuden suuhygienistihuoneen koneyksikkö lisälaitteineen yht. 60 000 euroa.

Hammashuollossa on jatkuva tarve uusia vähintään yksi koneyksikkö vuodessa.

Hoitokoneyksikön lisälaitteineen hinta-arvio 30 000 e. Normaalisti koneyksikön käyttöikä on arvioitu 10-12 v.

15 v jälkeen kunkin mallin valmistuksen loppumisesta lopetetaan myöskin varaosien valmistus. Vuonna 2018 vaihtovuorossa on Saarenhampaan hammashoitolan hammaslääkärin käytössä oleva hoitokone, joka on hankittu vuonna 2014.

Uuden yhdistetyn hammashoitolan kalusteet 40 000,00 euroa

Terveyskeskuksen toiseen kerrokseen osasto kakkosen tiloihin remontoitava uusi yhdistetty hammashoitola tarvitsee myös kalusteet odotustiloihin, uusiin toimistoihin, hoituhuoneisiin ja sosiaali/kokoustiloihin.

Pieni osa nykyisistä kalusteista on kunnoltaan ja ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne voidaan siirtää käyttöön uusiin tiloihin.

Hoituhuoneiden hoitotarvikekaapistot 3 kpl yht. 20 000,00 euroa

Uuteen hoitolaan pystytään siirtämään yhtä huonetta lukuun ottamatta nykyiset käytössä olevat kaapistot. Kivirannan toisessa hammaslääkärin huoneessa oleva kaapisto on hankittu v. 1987 eikä se ole kuntosaa puolesta, eikä myöskään kokoonpanoltaan enää sopiva uuteen hoituhuoneeseen. Kaksi muuta kaapistoa hankitaan kahteen uuteen hoituhuoneeseen, joihin ei ole olemassa vanhaa siirrettävää kaapistoa.

Potilastieto-ohjelman uusiminen v. 2018 n. 100 000 euroa.

Suun terveydenhuollon olisi pitänyt liittyä valtakunnalliseen kanta-arkistoon jo syksyllä 2016. Nykyinen potilastieto-ohjelma ei ei sovellu tähän, eikä sen toimittajalta ole saatavilla päivitystä, jolla kanta-arkistoon liittyminen mahdollistuisi. Heillä on tarjota uusi ohjelma, jonka hankkiminen maksaisi v. 2015 saadun kustannusarvion mukaan 160 000 e asennuksineen. LPKS:n alueella on menossa hanke, jonka puitteissa yhdistetään Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueen suun terveydenhuollossa käytettävät ohjelmistot yhteiseen järjestelmään ja samalla huolehditaan siitä, että hankittavalla ohjelmistolla kanta:an liittyminen onnistuu. Hanke on kesken eikä tarkkaa tietoa siitä minkä hintainen uusi ohjelmisto on ole saatavilla.

Hinta-arvioksi Tornion kokoiselle kunnalle on esitetty 100 000 euroa.

SIVISTYSLAUTAKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	180 000	180 000	180 000	180 000
Netto	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	180 000	180 000	180 000	180 000
Netto	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000

Perustelut:**Varhaiskasvatus 40 000 euroa**

TVT- ja kalusto hankintoihin

Peruskoulut ja lukio 140 000 euroa

Kivirannan koulun ruokasalin kalustuksen uusiminen

Kokkokankaan koulu kalustohankinta

Raumon koulu kalustohankinta

Lukio luokkatilojen kalustaminen

TVT hankintoihin

kohdennetaan peruskouluihin, joissa eniten puutteita

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	42 000	40 000	30 000	30 000
Netto	-42 000	-40 000	-30 000	-30 000
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	42 000	40 000	30 000	30 000
Netto	-42 000	-40 000	-30 000	-30 000

Perustelut:

Kirjasto 5 000,00 euroa

Uusien kalusteiden hankinta

Kulttuuritoimi 5 000,00 euroa

Äänentoistolaitteet

Maakuntamuseo 15 000,00 euroa

valaistuksen ja tekniikan hankintaa

Nuorisotoimi

Tanssimatto 5 000,00 euro

Nuorisotoimen ja kansalaisopiston baletti- ja teatteriryhmien esityksiin ja harjoituksiin

Putaan nuorisotoimelle näyttämä- ja salin pimennysverhot

Kansalaisopisto 10 000,00 euroa

Tietoteknisten laitteiden hankintaan

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	20 000	30 000	30 000	40 000
Netto	-20 000	-30 000	-30 000	-40 000
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	20 000	30 000	30 000	40 000
Netto	-20 000	-30 000	-30 000	-40 000

Perustelut:

Kokoelmien kartuttaminen

Kokoelmien kartuttaminen on museon perustehtävä. Museolain mukaan museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa.

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Tulot	0	0	0	0
Menot	242 000	250 000	240 000	250 000
Netto	-242 000	-250 000	-240 000	-250 000

TEKNISET PALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Kiinteä omaisuus				
Tulot	10 000	10 000	10 000	10 000
Menot	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	62 000	18 000	50 000	30 000
Netto	-62 000	-18 000	-50 000	-30 000
Talonrakennus				
Tulot	0	20 000	0	0
Menot	255 000	310 000	550 000	400 000
Netto	-255 000	-290 000	-550 000	-400 000
Kaupungintalo				
Tulot	0	0	0	0
Menot	300 000	20 000	130 000	4 000 000
Netto	-300 000	-20 000	-130 000	-4 000 000
Kivirannan koulu				
Tulot	0	0	0	0
Menot	350 000	200 000	450 000	0
Netto	-350 000	-200 000	-450 000	0
Kyläjoen koulu				
Tulot	0	0	30 000	0
Menot	0	0	100 000	0
Netto	0	0	-70 000	0
Levin maja				
Tulot	0	0	0	0
Menot	50 000	0	0	0
Netto	-50 000	0	0	0
Monitoimitalo				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	100 000	200 000
Netto	0	0	-100 000	-200 000
Paloasema				
Tulot	0	30 000	0	0
Menot	0	400 000	0	0
Netto	0	-370 000	0	0

TEKNISET PALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Porthanin koulu				
Tulot	0	0	0	0
Menot	50 000	0	0	0
Netto	-50 000	0	0	0
Pääterveysasema				
Tulot	0	0	0	0
Menot	300 000	400 000	0	0
Netto	-300 000	-400 000	0	0
Seminaarin koulu				
Tulot	0	0	30 000	0
Menot	0	250 000	250 000	0
Netto	0	-250 000	-220 000	0
Uimahalli				
Tulot	420 000	580 000	0	0
Menot	3 500 000	4 100 000	0	0
Netto	-3 080 000	-3 520 000	0	0
Julkinen käyttöomaisuus				
Tulot	42 500	0	0	0
Menot	1 298 000	1 491 000	1 700 000	1 400 000
Netto	-1 255 500	-1 491 000	-1 700 000	-1 400 000
Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	40 000	45 000	40 000	40 000
Netto	-40 000	-45 000	-40 000	-40 000
Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet				
Tulot	0	45 000	225 000	0
Menot	30 000	551 000	300 000	0
Netto	-30 000	-506 000	-75 000	0
Julkinen käyttöomaisuus / PGR				
Tulot	0	70 000	0	0
Menot	0	140 000	250 000	250 000
Netto	0	-70 000	-250 000	-250 000
Julkinen käyttöomaisuus/ Rautatien alitus Torpín rinnakkaiskadulta Kiviran- nalle				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	600 000	240 000
Netto	0	0	-600 000	-240 000

TEKNISET PALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Toimiala yhteensä				
Tulot	472 500	755 000	295 000	10 000
Menot	6 250 000	7 940 000	4 535 000	6 575 000
Netto	-5 777 500	-7 185 000	-4 240 000	-6 565 000

Perustelut:**Kiinteä omaisuus, 15 000 e**

Määräraha käytetään teknisten palvelujen lautakunnan päätöksillä asemakaavan toteuttamiseksi vähäisiin maan ostoihin ja myynteihin.

Irtain omaisuus, 18 000 e

- Talvi- / jouluvalaistus

Talonrakennus, 310 000 e

- Äströmin sivurakennus, vesikaton uusiminen
- Raumon koulu, liikuntasalin lattian uusiminen (pulastic), tulo 20 %
- Kokkokankaan päiväkotikatu, pihan asfaltointi
- Putaan päiväkotikatu, aidan uusiminen metalliaidaksi
- Kokkokankaan koulu, purunpoisto
- Suensaaren palvelukeskus, Ilmanvaihdon saneeraus
- Arpelan koulu, lämpökeskus/lämpökeskus

Kaupungintalo

- v. 2017 Hissien uusiminen
- v. 2018 Peruskorjauksen suunnittelu
- v. 2019 Peruskorjauksen suunnittelu
- v. 2020 Peruskorjaus
- v. 2021 Peruskorjaus

Kivirannan koulu

- v. 2017 Vanhan osan IV-saneeraus
- v. 2018 Lattiapinnoitteiden uusiminen
- v. 2019 Vesikaton uusiminen, uusi osa

Kyläjoen koulu

- v. 2019 Lähiliikuntapaikka

Monitoimitalo

- v. 2017 Viemäreiden saneerauksen suunnittelu
- v. 2019 Viemäreiden saneeraus (aloitus)
- v. 2020 Viemäreiden saneeraus

Paloasema, 400 000 e

- v. 2018 Ensihoidon ja pelastustoimen tilamuutokset sekä ambulanssitalli

Pääterveysasema, suunterveydenhuollon keskittäminen 700 000 e

- v. 2017 Muutostöiden aloitus
- v. 2018 Muutostöiden loppuun saattaminen

Seminaarin koulu

- v. 2018 Vesikaton uusiminen ja lisäeristäminen
- v. 2019 IV-koneet ja lämmönvaihdin, ovet ja lukitus sekä lähiliikunta-alue

Uimahalli, 7 600 000 e

v. 2017 Peruskorjauksen aloittaminen

v. 2018 Peruskorjauksen loppuun saattaminen

Julkinen käyttöomaisuus, 1 491 000 e

Määrärahat käytetään lautakunnan erikseen hyväksymän työohjelman mukaisesti.

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus, 909 000 e

- Pirkontien perusparannus
- Hallituskadun perusparannus
- Kumpumäentien ja Karhutien perusparannus
- Verkkotehtaankadun perusparannus
- Vesaisenkadun peruskorjaus
- Panimonrannan sadevesiviemäri
- Katuvalaistus ja energiatehokkuuden mukainen valaistuksen muutostyö
- Kaava-alueen avo-ojien perkaus, 2 km
- Kunnallistekniikan viimeistelyt

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen, 130 000 e

- Färinmäen alueen kunnallistekniikan 1. vaihe

Julkinen käyttöomaisuus / Päälystäminen, 300 000 e

- Lautakunta nimeää kohteet keväällä 2018

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt, 152 000 e

- Torpin meluaia
- Leikkipuistojen kunnostus (lautakunta nimeää kohteet)
- Siltapuiston esiintymislava

Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuushankkeet 45 000 e

- Kallioputaan päiväkotia, pysäköintialueen laajentaminen
- Isopalon päiväkotia, pysäköintialueen laajentaminen

Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet

v. 2017 Thurevikinkadun ja Kromitien risteysalueen suunnittelu

v. 2018 Thurevikinkadun ja Kromitien risteysalueen urakan toteutus

Laivaniemi-Alarauma venereitti II-vaihe, 1. osa

Näränperän padon korotus, tulo 75 %

Julkinen käyttöomaisuus / PGR

v. 2018 EU-puiston kevyen liikenteen siltayhteys, tulo 50 %

Victorian torin valaisimet, tulo 50 %

Julkinen käyttöomaisuus / Rautatien alitus Torppi-Kirviranta, 890 000 e

Torpin rinnakkaiskadulta Kivirannalle

v. 2019 alikulkusillan rakentaminen

v. 2020 Kirovskinkatu väl. Torpinkatu-Tapiolantie pohjatyt

v. 2021 päälysteet ja viimeistelyt

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2017 e	TA 2018 e	TS 2019 e	TS 2020 e
Tulot	607 500	890 000	430 000	145 000
Menot	7 481 750	9 185 600	5 429 000	7 485 000
Netto	-6 874 250	-8 295 600	-4 999 000	-7 340 000

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2018	TP 2016	TA 2017	TA2018	TA18- TA17	TA18 - TA17 %	TS2019	TS19 - TA18 %	TS2020	TS20- TA18 %
TOIMINTATUOTOT									
MYYNITUOTOT	5 824 665	5 930 440	5 692 583	-237 857	-4,0	5 809 719	2,0	5 809 719	2,0
MAKSUTUOTOT	6 648 194	5 860 890	5 935 176	74 286	1,3	6 050 594	2,0	6 050 594	2,0
TUET JA AVUSTUKSET	2 667 240	1 485 010	1 377 332	-107 678	-7,3	1 404 879	2,0	1 404 879	2,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 065 659	3 872 320	3 946 846	74 526	1,9	4 025 784	2,0	4 025 784	2,0
TOIMINTATUOTOT	20 205 758	17 148 660	16 901 937	-196 723	-1,1	17 239 976	2,0	17 239 976	2,0
TOIMINTAKULUT									
HENKILÖSTÖKULUT	-59 070 464	-57 474 567	-57 063 263	411 304	-0,7	-57 633 882	1,0	-57 633 882	1,0
PALKAT JA PALKKIOT	-45 072 032	-44 830 971	-44 845 544	-14 573	0,0	-45 294 004	1,0	-45 294 004	1,0
HENKILÖSIVUKULUT	-13 998 432	-12 643 596	-12 217 719	425 877	-3,4	-12 339 878	1,0	-12 339 878	1,0
PALVELUJEN OSTOT	-27 670 363	-24 925 008	-25 063 681	-138 673	0,6	-25 314 390	1,0	-25 314 390	1,0
ERIKOISSAIRAANHOITO	-29 087 248	-27 086 400	-29 000 000	-1 913 600	7,1	-29 290 000	1,0	-29 290 000	1,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 640 291	-7 873 970	-7 843 501	30 469	-0,4	-7 921 999	1,0	-7 921 999	1,0
AVUSTUKSET	-9 792 190	-11 125 180	-11 645 734	-520 554	4,7	-11 762 192	1,0	-11 762 192	1,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 664 885	-1 916 230	-1 941 099	-24 869	1,3	-1 960 512	1,0	-1 960 512	1,0
TOIMINTAKULUT	-134 925 440	-130 401 355	-132 557 278	-2 155 923	1,7	-133 882 975	1,0	-133 882 975	1,0
TOIMINTAKATE	-114 719 682	-113 252 695	-115 655 341	-2 402 646	2,1	-116 642 999	1,0	-116 642 999	1,0
SISÄINEN TULOSLASKELMA									
Toimintatuotot	15 558 066	15 304 950	14 647 250	-657 700	-4,3	14 793 750	1,0	14 793 750	0,0
Toimintakulut	-15 558 066	-15 304 950	-14 647 250	657 700	-4,3	-14 793 750	1,0	-14 793 750	0,0
Toimintakate	0	0	0	0	0,0	0		0	
VEROTULOT	81 334 739	81 835 430	83 360 000	1 524 570	1,9	85 425 000	2,5	85 564 000	2,6
KUNNAN TUOVERO	72 430 333	72 382 000	73 000 000	618 000	0,9	75 124 000	2,9	75 124 000	2,9
KIINTEISTÖVERO	6 233 916	6 770 430	7 098 000	327 570	4,8	6 935 000	-2,3	6 935 000	-2,3
OSUUS YHTEISVERON TUOTOSTA	2 670 490	2 683 000	3 262 000	579 000	21,6	3 366 000	3,2	3 505 000	7,4

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2018	TP 2016	TA 2017	TA2018	TA18- TA17	TA18 - TA17 %	TS2019	TS19 - TA18 %	TS2020	TS20- TA18 %
VALTIONOSUUDET	39 809 957	38 475 897	38 684 910	209 013	0,5	38 783 531	0,3	39 036 531	0,9
PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUS	32 736 744	31 055 601	30 577 035	-478 566	-1,5	31 055 601	1,6	31 055 601	1,6
VALTIONOSUUDEN VEROTUL.TAS	8 497 063	8 328 228	8 793 945	465 717	5,6	8 414 000	-4,3	8 667 000	-1,4
OPETUS- JA KULTTUURI.VALTIONO	-1 423 850	-907 932	-686 070	221 862	-24,4	-686 070	0,0	-686 070	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
KORKOTUOTOT	386 613	395 000	390 000	-5 000	-1,3	390 000	0,0	296 000	-24,1
MUUT RAHOITUSTUOTOT	109 569	140 000	145 000	5 000	3,6	141 000	-2,8	141 000	-2,8
KORKOKULUT	-652 712	-1 000 000	-803 000	197 000	-19,7	-793 000	-1,2	-793 000	-1,2
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 131	-33 000	-10 000	23 000	-69,7	-10 000	0,0	-10 000	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-160 661	-498 000	-278 000	220 000	-44,2	-272 000	-1,8	-366 000	31,7
VUOSIKATE	6 264 354	6 560 632	6 111 569	-399 063	-6,1	7 293 532	19,2	7 591 532	24,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 524 321	-5 618 860	-5 600 000	18 860	-0,3	-5 600 000	0,0	-5 600 000	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 524 321	-5 618 860	-5 600 000	18 860	-0,3	-5 600 000	0,0	-5 600 000	0,0
TILIKAUDEN TULOS	740 033	941 772	511 569	-430 203	-45,7	1 693 532	231,0	1 991 532	289,3
VARAUSTEN MUUTOS	66 951	0	0	0	0,0	0	0,0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	806 984	941 772	511 569	-430 203	-45,7	1 693 532	231,0	1 991 532	289,3
Tunnusluvut									
Toimintatuotot/Toimintakulut %	15,0	13,2	12,8			12,9		12,9	
Verotulot/asukas	3 679	3 686	3 759			3 852		3 858	
Vuosikate/poistot %	113,4	116,8	109,1			130,2		135,6	
Vuosikate/asukas	283	295	276			329		342	
Asukasmäärä	22107	22203	22177			22177		22177	

VUODEN 2018 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAVUOSIEN 2019-2020 TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Tuloslaskelman erien sitovuus

Tuloslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustulojen ja -menojen erotus
- satunnaiset tulot
- satunnaiset menot

Toimintatulot

Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuloista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

Tornion kaupungin ulkoiset toimintatulot ovat vuoden 2018 talousarviossa yhteensä 16,9 milj. euroa, suunnitelmavuoden 2019 17,2 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2020 17,2 milj. euroa.

Tornion kaupungin ulkoiset toimintamenot ovat vuoden 2018 talousarviossa yhteensä -132,6 milj. euroa, suunnitelmavuoden 2019 -133,9 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2020 -133,9 milj. euroa.

Toimintakate

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tornion kaupungin toimintakate v. 2018 talousarviossa on - 115 655 341 euroa, suunnitelmavuoden 2019 -116,6 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2020 -116,6 milj. euroa.

Verotulot

Verotulokohtaan kirjataan kaupungin tulovero, kaupungin osuus yhteisveron tuotosta ja kiinteistövero. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi.

Verotulot v. 2018 talousarviossa on seuraava:

Verotulo milj. e	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Kunnallisvero	73,0	75,1	75,1
Yhteisövero	3,3	3,4	3,5
Kiinteistövero	7,1	6,9	6,9
Yhteensä	83,4	85,4	85,5

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjälle myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Valtionosuuksien nettomuutokset yhteensä ovat seuraavat:

euroa	TA2017	TA2018	Muutos %	TS2019	Muutos %	TS2020	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	31 055 601	30 577 035	-1,5	31 055 601	1,6	31 055 601	0
Verotulojen tasaus	8 328 228	8 793 945	5,6	8 414 000	-4,3	8 667 000	3
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-907 932	-686 070	-24,4	-686 070	0	-686 070	0
Järjestelmä muutos ja lisäosat	0	0		0		0	0
Yhteensä	38 475 897	38 684 910	0,5	38 783 531	0,3	39 036 531	0

Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien vuoden 2017 verotulontasauslaskelmassa käytetään verovuoden 2016 tietoja. Vuoden 2018 talousarviossa verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasauksena saatava määrä on 8 793 945 euroa.

Oheisessa taulukossa esitetään laskennallisen valtionosuuden muodostuminen vuonna 2018

KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2018

Kunta:

Tornio

Asukasluku 31.12.2016:

22 117

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:

	euroa	euroa/as.
Ikärakenne	76 407 325	3 454,69
Sairastavuus	24 046 414	1 087,24
Muut laskennalliset kustannukset	4 558 961	206,13
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden rahoitusosuus	-3 540,31 e/as.	-3 540,31
Lisäosat	1 007 985	45,58
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä	2 857 389	129,19
Vuoden 2015 valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	0	0,00

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tasausta **30 577 037** **1 382,51**

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-) **8 793 945** 397,61

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus **39 370 982** **1 780,12**

2. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet 2017 **-686 070** -31,02

Kunnan valtionosuusrahoitus 2018 **38 684 912** **1 749,10**

Rahoitustulot	Rahoituksen tuloista ilmoitetaan erikseen korkotulot ja muut rahoitustulot. Korkotuloissa ilmoitetaan antolainoista sekä muista sijoituksista ja talletuksista saadut korkotulot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna. Muissa rahoitustuloissa suurimpana eränä ovat kuntayhtymien peruspääoman korot. Korkotulot ovat 0,39 milj. euroa, josta 0,30 milj. euroa konserniyhtiöiltä pääomalainoista.
Rahoitusmenot	Rahoitusmenoissa ilmoitetaan erikseen korkomenot ja muut rahoitusmenot. Korkomenoihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna. Muissa rahoitusmenoissa suurimpana eränä ovat verotilityskorot. Korkomenot ovat 0,8 milj. euroa ja muut rahoitusmenot 10 000 euroa.
Vuosikate	Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulo-rahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tulot ja menot. Satunnaisten tulojen ja menojen esittäminen vuosikatteen jälkeen takaa vuosikatteen vertailukelpoisuuden eri vuosien ja eri kunta-yksiköiden välillä. Tornion kaupungin vuosikate TA 2018 on 6 111 569 e, suunnitelmavuosi 2019 on 7 293 532 e ja suunnitelmavuosi 2020 on 7 591 532 e.
Poistot	Poistoina ilmoitetaan poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Poistojen määräksi on arvioitu 5,6 milj. euroa.
Satunnaiset tulot ja menot	Satunnaisia tuloja ja menoja ovat sellaiset tulot ja menot, jotka ovat poikkeuksellisia kunnan toiminnassa. Tornion kaupungin talousarvioon 2018 ei sisälly satunnaisia eriä.
Tilikauden tulos	Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen järjestelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Tilikauden tulos TA 2018 on 511 569 e ylijäämäinen. Suunnitelmavuosi 2019 on 1 693 532 e ylijääminen ja suunnitelmavuosi 2020 on 1 991 532 e ylijäämäinen.
Varausten muutos	Kirjanpitolain 112 §:ssä luetelluista vapaaehtoisista varauksista kunnissa tulee kysymykseen lähinnä investointivaraus. Investointivarauksella vaikutetaan tuloksen käyttöön etukäteen pidättämällä varausta vastaava määrä realisoitunutta tuloa vastaista hankintamenoa varten. Tornion kaupungin vuoden 2018 talousarvioon ei sisälly varausten muutoksia.
Rahastojen muutos	Rahastoinnin merkitys ja käytäntö ovat muuttuneet, kun on siirrytty kirjanpitolain mukaiseen kirjanpitojärjestelmään. Tornion kaupungin vuoden 2018 talousarvioon ei sisälly rahastojen muutoksia.
Tilikauden ali/ylijäämä	Tornion kaupungin TA 2018 tilikauden ylijäämä on 511 569 euroa.

RAHOITUSOSA

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate +/-	6 264 354	6 560 632	6 111 569	7 293 532	7 561 532
Satunnaiset erät +/-					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 757 647		-360 080		
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 681 661	-7 481 750	-9 185 000	-5 429 000	-7 485 000
Rahoitusos. inv.menoihin +	14 000	547 500	830 000	370 000	85 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 503 662	60 000	60 000	60 000	60 000
Investointien nettomeno	-2 163 999	-6 874 250	-8 295 000	-4 999 000	-7 340 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 342 708	-313 618	-2 543 511	2 294 532	221 532
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset -	0	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Antolainasaamisten vähennykset +	0	400 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-7 018 031	-6 935 862	-6 935 862	-7 235 863	-7 600 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos - / +	-7 000 000	-2 630 000	-450 000	-4 300 000	-1 800 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 675 323	20 520	20 627	658 669	721 532
Kassalainat (arvio TA 2017-TS2020)	8 000 000	11 458 700	13 000 000	8 700 000	6 900 000
Pitkäaikainen lainakanta	44 318 099	47 382 236	40 435 863	43 200 000	45 600 000
Lainakanta	52 318 099	58 840 936	53 435 863	51 900 000	52 500 000
Pitkäaikaiset lainat e/asukas	1 997	2 134	1 823	1 948	2 056
Lainakanta e /asukas	2 357	2 650	2 410	2 340	2 367
Asukasmäärä	22193	22203	22177	22177	22177

VUODEN 2018 TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMAN PERUSTELUT

Tarkoitus ja rakenne

Rahoituslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit ja muut pääomamenot sekä pääomarahaus yhteeseen laskelmaan.

Kunnan rahoituslaskelmalla esitetään kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulo-rahoituksen riittävydestä, investoinneista, pääomarahauksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.

Sitovuus

Rahoituslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- antolainojen vähennys
- antolainojen lisäys
- pitkäaikaisten lainojen vähennys
- pitkäaikaisten lainojen lisäys

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelman kohtaan "Toiminnan rahavirta" otetaan vuosikate ja satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Lisäksi tulo-rahoitusta oikaistaan pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä.

Tornion kaupungin TA 2018 vuosikate on 6 111 569 euroa.

Satunnaisia erä ei ole TA 2018.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulosten erotuksesta. Investointiosasta siirtyvät meno- ja tuloerät esitetään rahoitusosassa bruttomääräisinä.

Tornion kaupungin käyttöomaisuusinvestointien bruttomeno TA 2018 on 9,2 milj. euroa.

Investointien rahoitusosuudet ovat 830 000 euroa ja käyttöomaisuuden myyntitulot ovat 60 000 euroa.

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvien vastaavien ryhmässä sijoitukset, käsitellään ryhmässä antolainaukset muutokset. Lainojen liisäykset vähentävät rahavirtaa ja lainojen vähennykset lisäävät rahavirtaa.

Tornion kaupungin antolainojen lisäys on 500 000 e (sisältää lyhytaikaisen konserniyhteisölainoituksen 400 000 e, kyläyhdistysten kehittämishankelainoituksen 80 000 e ja sosiaalisen luototuksen 20 000 e) ja antolainojen vähennys on 400 000 euroa.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilikauden aikana. Lyhytaikaisten kassalainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa omalla rivillä.

Tornion kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja 6,9 milj. euroa ja ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 10 milj. euroa talousarviovuoden 2018 aikana. Kassalainojen määräksi arvioidaan vuoden 2017 päättyessä 13,0 milj. euroa.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta yhteensä osoittavat vaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

10 TARKASTUSTOIMI	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-27 837	-33 320	-33 029	-0,9	-33 360	1,0	-33 360	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-25 159	-31 179	-31 398	0,7	-31 712	1,0	-31 712	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-2 678	-2 141	-1 631	-23,8	-1 648	1,0	-1 648	0,0
ELÄKEKULUT	-2 078	-5 232	-5 260	0,5	-5 312	1,0	-5 312	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-600	3 091	3 629	17,4	3 664	1,0	3 664	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-24 891	-39 960	-40 323	0,9	-40 726	1,0	-40 726	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	0	-350	-400	14,3	-404	1,0	-404	0,0
TOIMINTAKULUT	-52 728	-73 630	-73 752	0,2	-74 490	1,0	-74 490	0,0
TOIMINTAKATE	-52 728	-73 630	-73 752	0,2	-74 490	1,0	-74 490	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-2 004	-3 710	-3 710	0,0	-3 747	1,0	-3 747	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-35	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 100	-3 010	-3 000	-0,3	-3 030	1,0	-3 030	0,0
TOIMINTAKULUT	-5 139	-6 720	-6 710	-0,1	-6 777	1,0	-6 777	0,0
TOIMINTAKATE	-5 139	-6 720	-6 710	-0,1	-6 777	1,0	-6 777	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Toimintakulut	-57 867	-80 350	-80 462	0,1	-81 267	1,0	-81 267	0,0
Toimintakate	-57 867	-80 350	-80 462	0,1	-81 267	1,0	-81 267	0,0

11 KESKUSHALL.PALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoisen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	1 281 189	1 081 150	1 059 350	-2,0	1 080 537	2,0	1 080 537	0,0
MAKSUTUOTOT	47 878	45 000	65 000	44,4	66 300	2,0	66 300	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	502 383	715 890	847 362	18,4	864 309	2,0	864 309	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 461 972	309 000	310 000	0,3	316 200	2,0	316 200	0,0
TOIMINTATUOTOT	3 293 423	2 151 040	2 281 712	6,1	2 327 346	2,0	2 327 346	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-2 703 426	-3 424 647	-3 317 657	-3,1	-3 350 829	1,0	-3 350 829	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-1 975 249	-2 653 278	-2 567 838	-3,2	-2 593 517	1,0	-2 593 517	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-728 177	-771 369	-749 819	-2,8	-757 312	1,0	-757 312	0,0
ELÄKEKULUT	-611 352	-673 259	-687 504	2,1	-694 380	1,0	-694 380	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-116 825	-98 110	-62 315	-36,5	-62 932	1,0	-62 932	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-3 527 689	-3 593 190	-3 876 199	7,9	-3 914 971	1,0	-3 914 971	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-372 509	-333 740	-375 610	12,5	-379 373	1,0	-379 373	0,0
AVUSTUKSET	-412 874	-488 380	-597 340	22,3	-603 313	1,0	-603 313	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-157 208	-38 630	-39 750	2,9	-40 147	1,0	-40 147	0,0
TOIMINTAKULUT	-7 173 706	-7 878 587	-8 206 556	4,2	-8 288 633	1,0	-8 288 633	0,0
TOIMINTAKATE	-3 880 283	-5 727 547	-5 924 844	3,4	-5 961 287	0,6	-5 961 287	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	2 720 676	2 580 760	2 359 440	-8,6	2 383 035	1,0	2 383 035	0,0
TOIMINTATUOTOT	2 720 676	2 580 760	2 359 440	-8,6	2 383 035	1,0	2 383 035	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-524 739	-498 210	-554 210	11,2	-559 754	1,0	-559 754	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-4 498	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
AVUSTUKSET	-3 325	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-299 166	-291 490	-290 770	-0,2	-293 680	1,0	-293 680	0,0
TOIMINTAKULUT	-831 728	-789 700	-844 980	7,0	-853 434	1,0	-853 434	0,0
TOIMINTAKATE	1 888 947	1 791 060	1 514 460	-15,4	1 529 601	1,0	1 529 601	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	6 014 099	4 731 800	4 641 152	-1,9	4 710 381	1,5	4 710 381	0,0
Toimintakulut	-8 005 434	-8 668 287	-9 051 536	4,4	-9 142 067	1,0	-9 142 067	0,0
Toimintakate	-1 991 336	-3 936 487	-4 410 384	12,0	-4 431 686	0,5	-4 431 686	0,0

20 HYVINVOINTIPALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	2 235 819	2 474 730	2 300 594	-7,0	2 346 606	2,0	2 346 606	0,0
MAKSUTUOTOT	4 301 568	3 612 740	3 781 450	4,7	3 857 078	2,0	3 857 078	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	1 380 316	362 950	174 640	-51,9	178 133	2,0	178 133	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 108 564	1 187 670	1 214 536	2,3	1 238 828	2,0	1 238 828	0,0
TOIMINTATUOTOT	9 026 267	7 638 090	7 471 220	-2,2	7 620 645	2,0	7 620 645	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-22 648 645	-22 490 930	-22 380 716	-0,5	-22 604 530	1,0	-22 604 530	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-17 283 121	-17 468 601	-17 516 126	0,3	-17 691 293	1,0	-17 691 293	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-5 365 524	-5 022 329	-4 864 590	-3,1	-4 913 237	1,0	-4 913 237	0,0
ELÄKEKULUT	-4 219 917	-4 047 520	-4 114 433	1,7	-4 155 583	1,0	-4 155 583	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 145 607	-974 809	-750 157	-23,0	-757 654	1,0	-757 654	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-15 069 645	-11 792 570	-11 756 847	-0,3	-11 874 433	1,0	-11 874 433	0,0
ERIOISSAIRAANHOITO	-29 087 248	-27 086 400	-29 000 000	7,1	-29 290 000	1,0	-29 290 000	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-1 979 544	-2 135 110	-2 178 360	2,0	-2 200 158	1,0	-2 200 158	0,0
AVUSTUKSET	-7 914 098	-9 003 450	-9 158 844	1,7	-9 250 432	1,0	-9 250 432	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 144 054	-1 464 050	-1 463 972	0,0	-1 478 614	1,0	-1 478 614	0,0
TOIMINTAKULUT	-77 843 235	-73 972 510	-75 938 739	2,7	-76 698 167	1,0	-76 698 167	0,0
TOIMINTAKATE	-68 816 968	-66 334 420	-68 467 519	3,2	-69 077 522	0,9	-69 077 522	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	1 923 898	1 966 780	2 116 960	7,6	2 138 130	1,0	2 138 130	0,0
MAKSUTUOTOT	92	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 878	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	1 926 868	1 966 780	2 116 960	7,6	2 138 130	1,0	2 138 130	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-2 969 098	-2 909 740	-2 987 370	2,7	-3 017 247	1,0	-3 017 247	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-68 186	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
AVUSTUKSET	-150 071	-155 000	-140 000	-9,7	-141 400	1,0	-141 400	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 562 575	-1 457 930	-1 306 850	-10,4	-1 319 925	1,0	-1 319 925	0,0
TOIMINTAKULUT	-4 749 930	-4 522 670	-4 434 220	-2,0	-4 478 572	1,0	-4 478 572	0,0
TOIMINTAKATE	-2 823 062	-2 555 890	-2 317 260	-9,3	-2 340 442	1,0	-2 340 442	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	10 953 134	9 604 870	9 588 180	-0,2	9 758 775	1,8	9 758 775	0,0
Toimintakulut	-82 593 165	-78 495 180	-80 372 959	2,4	-81 176 739	1,0	-81 176 739	0,0
Toimintakate	-71 640 030	-68 890 310	-70 784 779	2,7	-71 417 964	0,9	-71 417 964	0,0

410 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoisen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	558 296	500 890	500 090	-0,2	510 090	2,0	510 090	0,0
MAKSUTUOTOT	1 416 909	1 434 330	1 270 330	-11,4	1 295 736	2,0	1 295 736	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	306 629	157 630	112 530	-28,6	114 780	2,0	114 780	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	13 587	15 090	12 580	-16,6	12 831	2,0	12 831	0,0
TOIMINTATUOTOT	2 295 421	2 107 940	1 895 530	-10,1	1 933 437	2,0	1 933 437	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-23 923 798	-22 722 549	-22 568 935	-0,7	-22 794 611	1,0	-22 794 611	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-18 634 350	-18 051 729	-18 084 285	0,2	-18 265 124	1,0	-18 265 124	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-5 289 448	-4 670 820	-4 484 650	-4,0	-4 529 487	1,0	-4 529 487	0,0
ELÄKEKULUT	-4 083 488	-3 725 925	-3 761 277	0,9	-3 798 887	1,0	-3 798 887	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 205 961	-944 895	-723 373	-23,4	-730 600	1,0	-730 600	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-3 528 608	-3 913 808	-3 837 880	-1,9	-3 876 281	1,0	-3 876 281	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-1 399 826	-1 470 170	-1 454 887	-1,0	-1 469 462	1,0	-1 469 462	0,0
AVUSTUKSET	-1 273 184	-1 424 160	-1 679 570	17,9	-1 696 366	1,0	-1 696 366	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-123 729	-81 890	-82 230	0,4	-83 050	1,0	-83 050	0,0
TOIMINTAKULUT	-30 249 145	-29 612 577	-29 623 502	0,0	-29 919 770	1,0	-29 919 770	0,0
TOIMINTAKATE	-27 953 724	-27 504 637	-27 727 972	0,8	-27 986 333	0,9	-27 986 333	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	677 548	699 050	700 420	0,2	707 425	1,0	707 425	0,0
MAKSUTUOTOT	-23	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	677 525	699 050	700 420	0,2	707 425	1,0	707 425	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-2 718 390	-2 723 650	-2 604 600	-4,4	-2 630 650	1,0	-2 630 650	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-64 749	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 775 713	-3 919 720	-3 872 340	-1,2	-3 911 067	1,0	-3 911 067	0,0
TOIMINTAKULUT	-6 558 852	-6 643 370	-6 476 940	-2,5	-6 541 717	1,0	-6 541 717	0,0
TOIMINTAKATE	-5 881 327	-5 944 320	-5 776 520	-2,8	-5 834 292	1,0	-5 834 292	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	2 972 946	2 806 990	2 595 950	-7,5	2 640 862	1,7	2 640 862	0,0
Toimintakulut	-36 807 997	-36 255 947	-36 100 442	-0,4	-36 461 487	1,0	-36 461 487	0,0
Toimintakate	-33 835 052	-33 448 957	-33 504 492	0,2	-33 820 625	0,9	-33 820 625	0,0

460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	72 258	65 180	213 110	227,0	217 373	2,0	217 373	0,0
MAKSUTUOTOT	161 711	175 350	229 136	30,7	233 721	2,0	233 721	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	259 335	223 840	218 100	-2,6	222 463	2,0	222 463	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	20 577	21 270	22 260	4,7	22 705	2,0	22 705	0,0
TOIMINTATUOTOT	513 880	485 640	682 606	40,6	696 262	2,0	696 262	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-2 234 491	-2 022 123	-2 312 550	14,4	-2 335 677	1,0	-2 335 677	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-1 607 540	-1 499 262	-1 747 868	16,6	-1 765 348	1,0	-1 765 348	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-626 951	-522 861	-564 682	8,0	-570 329	1,0	-570 329	0,0
ELÄKEKULUT	-523 181	-444 709	-494 910	11,3	-499 862	1,0	-499 862	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-103 770	-78 152	-69 772	-10,7	-70 467	1,0	-70 467	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-651 342	-567 640	-613 476	8,1	-619 613	1,0	-619 613	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-184 940	-200 920	-225 638	12,3	-227 901	1,0	-227 901	0,0
AVUSTUKSET	-28 000	-24 600	-128 060	420,6	-129 341	1,0	-129 341	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-41 350	-63 250	-62 224	-1,6	-62 847	1,0	-62 847	0,0
TOIMINTAKULUT	-3 140 122	-2 878 533	-3 341 948	16,1	-3 375 379	1,0	-3 375 379	0,0
TOIMINTAKATE	-2 626 241	-2 392 893	-2 659 342	11,1	-2 679 117	0,7	-2 679 117	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	3 087	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MAKSUTUOTOT	4 221	0	124 230	0,0	125 472	1,0	125 472	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 800	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	9 108	0	124 230	0,0	125 472	1,0	125 472	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-208 348	-212 110	-361 750	70,5	-365 369	1,0	-365 369	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-3 041	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-499 218	-487 600	-1 148 200	135,5	-1 159 684	1,0	-1 159 684	0,0
TOIMINTAKULUT	-710 607	-699 710	-1 509 950	115,8	-1 525 053	1,0	-1 525 053	0,0
TOIMINTAKATE	-701 499	-699 710	-1 385 720	98,0	-1 399 581	1,0	-1 399 581	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	522 988	485 640	806 836	66,1	821 734	1,8	821 734	0,0
Toimintakulut	-3 850 729	-3 578 243	-4 851 898	35,6	-4 900 432	1,0	-4 900 432	0,0
Toimintakate	-3 327 740	-3 092 603	-4 045 062	30,8	-4 078 698	0,8	-4 078 698	0,0

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	32 377	29 430	30 019	2,0	30 620	2,0	30 620	0,0
MAKSUTUOTOT	10 236	14 010	15 060	7,5	15 361	2,0	15 361	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	59 272	24 700	24 700	0,0	25 194	2,0	25 194	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	980	1 000	2,0	1 020	2,0	1 020	0,0
TOIMINTATUOTOT	101 884	69 120	70 779	2,4	72 195	2,0	72 195	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-265 508	-213 565	-213 354	-0,1	-215 488	1,0	-215 488	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-210 454	-170 897	-176 107	3,0	-177 868	1,0	-177 868	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-55 054	-42 668	-37 247	-12,7	-37 620	1,0	-37 620	0,0
ELÄKEKULUT	-41 761	-33 764	-34 849	3,2	-35 198	1,0	-35 198	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-13 293	-8 904	-2 398	-73,1	-2 422	1,0	-2 422	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-35 225	-26 850	-26 961	0,4	-27 230	1,0	-27 230	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-29 019	-15 430	-15 491	0,4	-15 645	1,0	-15 645	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 229	-680	-683	0,4	-690	1,0	-690	0,0
TOIMINTAKULUT	-333 982	-256 525	-256 489	0,0	-259 053	1,0	-259 053	0,0
TOIMINTAKATE	-232 097	-187 405	-185 710	-0,9	-186 858	0,6	-186 858	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	5 327	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MAKSUTUOTOT	1 705	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	7 032	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-32 965	-34 730	-29 180	-16,0	-29 472	1,0	-29 472	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-515	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-213 080	-214 060	-217 640	1,7	-219 816	1,0	-219 816	0,0
TOIMINTAKULUT	-246 560	-248 790	-246 820	-0,8	-249 288	1,0	-249 288	0,0
TOIMINTAKATE	-239 528	-248 790	-246 820	-0,8	-249 288	1,0	-249 288	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	108 916	69 120	70 779	2,4	72 195	2,0	72 195	0,0
Toimintakulut	-580 542	-505 315	-503 309	-0,4	-508 341	1,0	-508 341	0,0
Toimintakate	-471 625	-436 195	-432 530	-0,8	-436 146	0,8	-436 146	0,0

40 SIVISTYSPALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	662 930	595 500	743 219	24,8	758 083	2,0	758 083	0,0
MAKSUTUOTOT	1 588 855	1 623 690	1 514 526	-6,7	1 544 818	2,0	1 544 818	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	625 235	406 170	355 330	-12,5	362 437	2,0	362 437	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	34 164	37 340	35 840	-4,0	36 556	2,0	36 556	0,0
TOIMINTATUOTOT	2 911 185	2 662 700	2 648 915	-0,5	2 701 894	2,0	2 701 894	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-26 423 797	-24 958 237	-25 094 839	0,5	-25 345 776	1,0	-25 345 776	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-20 452 344	-19 721 888	-20 008 260	1,5	-20 208 340	1,0	-20 208 340	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-5 971 453	-5 236 349	-5 086 579	-2,9	-5 137 436	1,0	-5 137 436	0,0
ELÄKEKULUT	-4 648 429	-4 204 398	-4 291 036	2,1	-4 333 947	1,0	-4 333 947	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 323 024	-1 031 951	-795 543	-22,9	-803 489	1,0	-803 489	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-4 215 174	-4 508 298	-4 478 317	-0,7	-4 523 124	1,0	-4 523 124	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-1 613 785	-1 686 520	-1 696 016	0,6	-1 713 008	1,0	-1 713 008	0,0
AVUSTUKSET	-1 301 184	-1 448 760	-1 807 630	24,8	-1 825 707	1,0	-1 825 707	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-169 308	-145 820	-145 137	-0,5	-146 587	1,0	-146 587	0,0
TOIMINTAKULUT	-33 723 248	-32 747 635	-33 221 939	1,4	-33 554 202	1,0	-33 554 202	0,0
TOIMINTAKATE	-30 812 063	-30 084 935	-30 573 024	1,6	-30 852 308	0,9	-30 852 308	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	685 962	699 050	700 420	0,2	707 425	1,0	707 425	0,0
MAKSUTUOTOT	5 903	0	124 230	0,0	125 472	1,0	125 472	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 800	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	693 665	699 050	824 650	18,0	832 897	1,0	832 897	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-2 959 703	-2 970 490	-2 995 530	0,8	-3 025 491	1,0	-3 025 491	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-68 305	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 488 011	-4 621 380	-5 238 180	13,3	-5 290 567	1,0	-5 290 567	0,0
TOIMINTAKULUT	-7 516 019	-7 591 870	-8 233 710	8,5	-8 316 058	1,0	-8 316 058	0,0
TOIMINTAKATE	-6 822 355	-6 892 820	-7 409 060	7,5	-7 483 161	1,0	-7 483 161	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	3 604 850	3 361 750	3 473 565	3,3	3 534 791	1,8	3 534 791	0,0
Toimintakulut	-41 239 267	-40 339 505	-41 455 649	2,8	-41 870 260	1,0	-41 870 260	0,0
Toimintakate	-37 634 417	-36 977 755	-37 982 084	2,7	-38 335 469	0,9	-38 335 469	0,0

610 TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	460 616	596 570	588 170	-1,4	599 934	2,0	599 934	0,0
MAKSUTUOTOT	240 861	126 700	147 510	16,4	150 459	2,0	150 459	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	143 571	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 441 124	2 325 500	2 378 140	2,3	2 425 703	2,0	2 425 703	0,0
TOIMINTATUOTOT	3 286 171	3 048 770	3 113 820	2,1	3 176 096	2,0	3 176 096	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-5 258 777	-4 587 146	-4 768 481	4,0	-4 816 164	1,0	-4 816 164	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-3 823 013	-3 408 437	-3 549 908	4,2	-3 585 407	1,0	-3 585 407	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-1 435 764	-1 178 709	-1 218 573	3,4	-1 230 757	1,0	-1 230 757	0,0
ELÄKEKULUT	-1 195 305	-1 001 094	-1 077 733	7,7	-1 088 516	1,0	-1 088 516	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-240 459	-177 615	-140 840	-20,7	-142 241	1,0	-142 241	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-4 362 726	-4 496 540	-4 617 875	2,7	-4 664 070	1,0	-4 664 070	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-3 533 813	-3 536 900	-3 518 975	-0,5	-3 554 173	1,0	-3 554 173	0,0
AVUSTUKSET	-23 367	-63 000	-63 250	0,4	-63 883	1,0	-63 883	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-109 906	-102 760	-201 940	96,5	-203 960	1,0	-203 960	0,0
TOIMINTAKULUT	-13 288 589	-12 786 346	-13 170 521	3,0	-13 302 250	1,0	-13 302 250	0,0
TOIMINTAKATE	-10 002 418	-9 737 576	-10 056 701	3,3	-10 126 154	0,7	-10 126 154	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITITUOTOT	1 760 264	1 714 280	1 704 430	-0,6	1 721 475	1,0	1 721 475	0,0
MAKSUTUOTOT	10 067	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 608 491	7 552 720	6 988 460	-7,5	7 058 370	1,0	7 058 370	0,0
TOIMINTATUOTOT	9 378 823	9 267 000	8 692 890	-6,2	8 779 845	1,0	8 779 845	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-852 190	-824 270	-812 870	-1,4	-820 999	1,0	-820 999	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	114 446	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-233 119	-226 680	-222 386	-1,9	-224 611	1,0	-224 611	0,0
TOIMINTAKULUT	-970 863	-1 050 950	-1 035 256	-1,5	-1 045 610	1,0	-1 045 610	0,0
TOIMINTAKATE	8 407 960	8 216 050	7 657 634	-6,8	7 734 235	1,0	7 734 235	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	12 664 994	12 315 770	11 806 710	-4,1	11 955 941	1,3	11 955 941	0,0
Toimintakulut	-14 259 452	-13 837 296	-14 205 777	2,7	-14 347 860	1,0	-14 347 860	0,0
Toimintakate	-1 594 458	-1 521 526	-2 399 067	57,7	-2 391 919	-0,3	-2 391 919	0,0

691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoisen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNNTITUOTOT	50 320	78 380	78 240	-0,2	79 805	2,0	79 805	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 025	6 010	6 130	2,0	6 253	2,0	6 253	0,0
TOIMINTATUOTOT	53 345	84 390	84 370	0,0	86 058	2,0	86 058	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-29 172	-27 664	-30 039	8,6	-30 339	1,0	-30 339	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-24 132	-22 627	-24 824	9,7	-25 072	1,0	-25 072	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-5 040	-5 037	-5 215	3,5	-5 267	1,0	-5 267	0,0
ELÄKEKULUT	-3 694	-3 858	-4 225	9,5	-4 267	1,0	-4 267	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 346	-1 179	-990	-16,0	-1 000	1,0	-1 000	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-17 548	-37 980	-38 100	0,3	-38 482	1,0	-38 482	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-2 600	-1 300	-1 300	0,0	-1 313	1,0	-1 313	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-14 140	-11 600	-18,0	-11 716	1,0	-11 716	0,0
TOIMINTAKULUT	-49 321	-81 084	-81 039	-0,1	-81 850	1,0	-81 850	0,0
TOIMINTAKATE	4 024	3 306	3 331	0,8	4 208	26,3	4 208	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-1 628	-700	-700	0,0	-707	1,0	-707	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-586	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 810	-2 610	-2 600	-0,4	-2 626	1,0	-2 626	0,0
TOIMINTAKULUT	-4 024	-3 310	-3 300	-0,3	-3 333	1,0	-3 333	0,0
TOIMINTAKATE	-4 024	-3 310	-3 300	-0,3	-3 333	1,0	-3 333	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	53 345	84 390	84 370	0,0	86 058	2,0	86 058	0,0
Toimintakulut	-53 345	-84 394	-84 339	-0,1	-85 183	1,0	-85 183	0,0
Toimintakate	0	-4	31	-875,0	875	2722,6	875	0,0

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	879 681	971 210	926 230	-4,6	944 754	2,0	944 754	0,0
MAKSUTUOTOT	346 698	353 670	373 470	5,6	380 939	2,0	380 939	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 355	4 200	2 200	-47,6	2 244	2,0	2 244	0,0
TOIMINTATUOTOT	1 233 734	1 329 080	1 301 900	-2,0	1 327 937	2,0	1 327 937	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-1 404 678	-1 493 113	-1 438 502	-3,7	-1 452 884	1,0	-1 452 884	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-1 071 333	-1 181 586	-1 147 190	-2,9	-1 158 663	1,0	-1 158 663	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-333 345	-311 527	-291 312	-6,5	-294 221	1,0	-294 221	0,0
ELÄKEKULUT	-249 055	-250 257	-245 423	-1,9	-247 878	1,0	-247 878	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-84 289	-61 270	-45 889	-25,1	-46 343	1,0	-46 343	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-213 758	-255 470	-256 020	0,2	-258 584	1,0	-258 584	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-37 025	-55 010	-72 840	32,4	-73 570	1,0	-73 570	0,0
AVUSTUKSET	-25 847	-18 600	-18 670	0,4	-18 857	1,0	-18 857	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-66 111	-73 250	-78 700	7,4	-79 488	1,0	-79 488	0,0
TOIMINTAKULUT	-1 747 418	-1 895 443	-1 864 732	-1,6	-1 883 383	1,0	-1 883 383	0,0
TOIMINTAKATE	-513 684	-566 363	-562 832	-0,6	-555 446	-1,3	-555 446	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	667 014	667 130	653 310	-2,1	659 843	1,0	659 843	0,0
MAKSUTUOTOT	5 511	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	672 524	667 130	653 310	-2,1	659 843	1,0	659 843	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-110 843	-56 820	-40 170	-29,3	-40 572	1,0	-40 572	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-2 575	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-45 423	-43 940	-48 904	11,3	-49 394	1,0	-49 394	0,0
TOIMINTAKULUT	-158 840	-100 760	-89 074	-11,6	-89 966	1,0	-89 966	0,0
TOIMINTAKATE	513 684	566 370	564 236	-0,4	569 877	1,0	569 877	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	1 906 258	1 996 210	1 955 210	-2,1	1 987 780	1,7	1 987 780	0,0
Toimintakulut	-1 906 258	-1 996 203	-1 953 806	-2,1	-1 973 349	1,0	-1 973 349	0,0
Toimintakate	0	7	1 404	19957,1	14 431	927,8	14 431	0,0

60 TEKNISET PALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2018 - TA 2017 %	TS 2019	TS 2019 - TA 2018 %	TS 2020	TS 2020 - TS 2019 %
Ulkoinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	1 648 868	1 782 060	1 592 640	-10,6	1 624 493	2,0	1 624 493	0,0
MAKSUTUOTOT	705 751	576 460	520 980	-9,6	531 398	2,0	531 398	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	159 305	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 460 959	2 338 310	2 386 470	2,1	2 434 200	2,0	2 434 200	0,0
TOIMINTATUOTOT	4 974 884	4 696 830	4 500 090	-4,2	4 590 091	2,0	4 590 091	0,0
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-7 266 759	-6 567 433	-6 237 022	-5,0	-6 299 387	1,0	-6 299 387	0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-5 336 160	-4 956 025	-4 721 922	-4,7	-4 769 142	1,0	-4 769 142	0,0
HENKILÖSIVUKULUT	-1 930 599	-1 611 408	-1 515 100	-6,0	-1 530 245	1,0	-1 530 245	0,0
ELÄKEKULUT	-1 576 745	-1 353 455	-1 327 381	-1,9	-1 340 661	1,0	-1 340 661	0,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-353 854	-257 953	-187 719	-27,2	-189 584	1,0	-189 584	0,0
PALVELUJEN OSTOT	-4 832 963	-4 990 990	-4 911 995	-1,6	-4 961 136	1,0	-4 961 136	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	-3 674 453	-3 718 250	-3 593 115	-3,4	-3 629 056	1,0	-3 629 056	0,0
AVUSTUKSET	-164 034	-184 590	-81 920	-55,6	-82 740	1,0	-82 740	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-194 314	-267 730	-292 240	9,2	-295 164	1,0	-295 164	0,0
TOIMINTAKULUT	-16 132 523	-15 728 993	-15 116 292	-3,9	-15 267 483	1,0	-15 267 483	0,0
TOIMINTAKATE	-11 157 640	-11 032 163	-10 616 202	-3,8	-10 677 392	0,6	-10 677 392	0,0
Sisäinen tuloslaskelma								
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	2 462 142	2 381 410	2 357 740	-1,0	2 381 318	1,0	2 381 318	0,0
MAKSUTUOTOT	146 219	124 230	0	-100,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 608 496	7 552 720	6 988 460	-7,5	7 058 370	1,0	7 058 370	0,0
TOIMINTATUOTOT	10 216 858	10 058 360	9 346 200	-7,1	9 439 688	1,0	9 439 688	0,0
TOIMINTAKULUT								
PALVELUJEN OSTOT	-1 169 755	-1 090 850	-853 740	-21,7	-862 278	1,0	-862 278	0,0
AINEET, TARVIKKEET JA	107 141	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 392 635	-1 303 140	-273 890	-79,0	-276 631	1,0	-276 631	0,0
TOIMINTAKULUT	-2 455 249	-2 393 990	-1 127 630	-52,9	-1 138 909	1,0	-1 138 909	0,0
TOIMINTAKATE	7 761 608	7 664 370	8 218 570	7,2	8 300 779	1,0	8 300 779	0,0
Tuotot ja kulut yhteensä								
Toimintatuotot	15 191 741	14 755 190	13 846 290	-6,2	14 029 779	1,3	14 029 779	0,0
Toimintakulut	-18 587 773	-18 122 983	-16 243 922	-10,4	-16 406 392	1,0	-16 406 392	0,0
Toimintakate	-3 396 031	-3 367 793	-2 397 632	-28,8	-2 376 613	-0,9	-2 376 613	0,0

Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu ja talousarviotiedot TA 2018 – TS 2019-2020

Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio- ja suunnitelma. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Tavoitteet laaditaan merkittävimmille tytäryhteisöille, joissa kunnalla on määräysvalta.

TORNION ENERGIA OY	
TAVOITE	MITTARI
kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	korkotulo
sähkönsiirtotoiminnan siirtohinnot sijoittuvat Emv:n valtakunnallisessa tilastossa alimpaan neljännekseen	Emv:n tilasto
kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa alimpaan viidennekseen	Energiateollisuus Oy:n tilasto
verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen	investointitaso, rahoituksen kestävyys
minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tunti	käyttökatkosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi)
sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto	Emv:n laskelma

TORNION VESI OY	
TAVOITE	MITTARI
kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	korkotulo
vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen	valtakunnallinen tilasto
verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatkosten määrä minimoidaan	verkostohäiriöt lkm, vuotovesi m3, käyttökatkokset

TORNION VUOKRA-ASUNNOT OY	
TAVOITE	MITTARI
vuokra-taso pysyy kilpailukykyisellä tasolla	vuokrausaste ja alle vastaavan kokoisten lähikuntien keskiarvovuokrien
vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	vuokrausaste 93 %, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta joka ei palvele yhtiön toimintaa
vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	vuokrasaatavat 2,0 %, luottotappiot 0,2 %, luovutaan sellaisesta asuntokannasta joka ei palvele yhtiön toimintaa
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Kaupungin sosiaalitoimen tarpeet

TORNION OPPILASASUNTOLAT OY	
TAVOITE	MITTARI
Yhtiön talous saadaan tervehdyttämishohjelmalla tasapainoon	tilinpäätös, vaihtuvuus, tervehdyttämishohjelman toimenpide esitykset 30.3.2018 mennessä
vuokra-asuntojen vuokrausaste on yli 90 %	vuokrausaste, kesäkäyttöaste, toimenpide esitykset 30.3.2018 mennessä
vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta	vuokrasaatavat 2,0 %

TEAM BOTNIA OY	
TAVOITE	MITTARI
yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita	uudet yritykset ja yritysten nettolisäys
yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä	palvelussa mukana olevien yritysten määrä ja yrityksille hankittu kehittämistuki
Tornion yritysalueiden markkinointi	yritystonttikaupat ja -vuokrat, uudet toimitilarakennukset
Matkailualan kehittämissuunnitelman laatiminen	Tehdään kehittämissuunnitelman vuoden 2018 aikana yhteistyössä Tornion kaupungin ja olemassa olevien matkailuyritysten kanssa

TORNION TYÖVOIMALASÄÄTIÖ	
TAVOITE	MITTARI
säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	tilinpäätös, osavuosikatsaukset
säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikkönä	kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa
nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	nuorten jatkosijoittuminen, nuoristyöttömyys

Yhteisön nimi:	TORNION ENERGIA OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Tornion Energia Oy:n perustehtävä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamarkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa <u>halvimman neljänneksen</u> joukossa. Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä. Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla. Vuoden 2018 rahoitustarve on n. 173 000 e.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	11 868 908	11 507 243	11 513 868	11 614 063	12 461 557
Toimintakulut	-6 843 252	-7 933 190	-8 003 619	-8 466 716	-9 516 930
Toimintakate	5 025 656	3 574 053	3 510 249	3 147 347	2 944 627
Rahoituserät	-152 780	-294 503	-285 200	-265 266	-245 334
Poistot	-2 114 335	-2 168 854	-2 203 300	-2 257 654	-2 257 654
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	2 325 192	1 110 696	1 021 748	624 427	441 638
Tilinpäätössiirrot	-497 892	-500 000	-500 000	-500 000	-441 638
Verot	-368 470	-122 139	-104 350	-24 885	0
Tilikauden tulos	1 458 829	488 557	417 399	99 542	0
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Yhtiön strategia muodostuu eri osastojen strategioista Talous- ja hallinto kehitetään talouden seurantaan sekä asiakaspalvelua henkilöstön osalta noudatetaan laadittavaa työsuojelusuunnitelmaa sekä soveltuvin osin Tornion kaupungin konserniohjetta Verkko-osasto rakentamis- ja kunnossapitopalvelut tuotetaan tehokkaasti ja turvallisesti asiakkaiden tarpeet huomioiden. Verkonrakennustoiminta keskittyy pääasiassa oman verkoston, liittymisjohtojen, sekä liikenne- ja katuvalaistuksen rakentamiseen ja kunnossapitoon Käyttöosasto sähkönjakelussa keskeytykset pyritään minimoimaan niin, että niiden aiheuttamat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi sähkön siirron hintataso pidetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa neljänneksessä. Kaukolämpö kaukolämpöä tarjotaan asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan verrattuna muihin lämmitysmuotoihin kaukolämmön kuluttajahinnat pyritään säilyttämään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä kaukolämmön toimitusvarmuus pidetään hyvänä toteutetaan uusia ympäristöystävällisiä kaukolämpöratkaisuja.				

Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 841 839	1 828 764	2 317 321	2 734 720	2 834 262
Tilikauden tulos	1 458 830	488 557	417 399	99 542	0
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	10 681 741	9 635 933	8 590 125	7 544 317	6 498 509
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Markku Taramaa Helena Kristo, Marja-Liisa Husa, Lauri Nykänen, Kari Hietala, Pekka Isomäki				
Toimitusjohtaja	Timo Koskinen 31.12.2017 saakka, 1.1.2018 alk. Hannu Hietala				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Yhteisön nimi:	TORNION VESI OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Tornion Vesi Oy:n tehtävänä on toimittaa asiakkailleen riittävällä paineella hyvälaatuista vesijohtovettä sekä huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	- hyvänlaatuksen veden turvaaminen asiakkaille - häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	4 708 568	4 598 250	4 546 000		
Toimintakulut	-3 088 775	-3 261 351	-3 241 099		
Toimintakate	1 619 793	1 336 699	1 304 901		
Rahoituserät	-305 207	-317 100	-186 600		
Poistot	-1 028 370	-999 000	-1 101 000		
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	286 216	20 799	17 301		
Tilinpäätössiirrot	32 031				
Verot	-50 137				
Tilikauden tulos	268 110	20 799	17 301		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	-Verkoston suunnitelmallinen saneeraus -Vuotovesien vähentäminen				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Investoinnit 2018 -Verkoston uudisrakentamista suoritetaan Färimäen alueella. - Saneerauksia Kumpumäentie ja Karhutie, Pirkontie, Vesaisenkatu sekä Verkkotehtaankatu. Lisäksi vesijohtosaneeraus Raumolla, sekä Vääräputaan viemärisaneeraus. -Saneerataan 2kpl pumppaamoita Investoinnit 2019-2020 - Uudisrakentamista suoritetaan kaupungin kaavahankkeiden etenemisen mukaan. - Verkostojen suunnitelmallista peruskorjausta jatketaan saneerausohjelman mukaisesti. -Saneerataan saneeraustarpeessa olevia pumppaamoita				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000	1 008 000		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 118 355	1 386 465	1 407 264		
Tilikauden tulos	268 110	20 799	17 301		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	14 174 849	13 026 771	12 889 206		
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Arto Liikamaa Anne Kulju, Teemu Kalliokoski, Anne-Mari Korhola, Markku Salmi, Timo Keinänen				
Toimitusjohtaja	Juha Ylioinas				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Yhteisön nimi:	TORNION VUOKRA-ASUNNOT OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Vuokrataso pysyy kilpailukykyisellä tasolla, vuokra-asuntojen laatu säilyy kohtuullisena, vuokrasaatatavat 2 % liikevaihdosta ja luottotappiot 0,2 % liikevaihdosta.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	6 897 177	6 902 400	7 102 950	7 000 000	7 000 000
Toimintakulut	-4 557 211	-4 929 160	-4 994 780	-4 900 000	-4 900 000
Toimintakate	2 339 966	1 973 240	2 108 170	2 100 000	2 100 000
Rahoituserät	-424 055	-397 065	-343 040	-300 000	-300 000
Poistot	-1 409 600	-1 558 240	-1 687 030	-1 650 000	-1 630 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	506 311	17 935	78 100	150 000	170 000
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	506 311	17 935	78 100	150 000	170 000
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Kilpailukykyinen vuokrataso, vuokra-asuntojen kohtuullinen laatu, vuokrasaatatavat enintään 2 % liikevaihdosta ja luottotappiot enintään 0,2 % liikevaihdosta.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Tapiolantien 2 – 3 talon purku, Röyttäntie 4 peruskorjaus, Länsipohjankatu 16 käyttötarkoituksen muutos				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 463 608	2 463 608	2 463 608	2 463 608
Edellisten tilikausien voitto/tappio	2 343 831	2 341 014	2 358 949	2 437 049	2 587 049
Tilikauden tulos	506 311	17 935	78 100	150 000	170 000
Muut oman pääoman erät	1 163 055	1 163 055	1 163 055	1 163 055	1 163 055
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	25 480 334	24 611 100	27 120 600	28000000	27500000
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Ismo Urpilainen Arja Karhu, Arto Kanto, Eija Sunnari, Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Riikka Heikkuri				
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Tapiolantien 1 talon purku, Länsipohjankatu 16 käyttötarkoituksen muutos				

Hallitus käsitellyt 02.11.2017

Tavoitteisiin vuokrasaatavien ja luottotappioiden osalta tullaan pääsemään, vuokrausaste 95 % ei toteudu. Aravalainoitettujen asuntojen keskivuokra v. 2018 tulee olemaan 8,67 e/m²/kk (nyt 8,58 e/m²/kk), ARAn tilaston mukaan vastaava keskivuokra Pohjois-Suomessa v. 2016 oli 10,38 e/m²/kk ja vapaarahoitteisten keskivuokra Pohjois-Suomessa oli 10,88 e/m²/kk.

Yhteisön nimi:	TORNION KRUNNI OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:	Kiinteistö Oy Tornion Veljeskoti (40 asuntoa)				
Yhteisön toiminta-ajatus:	Kunnossapito- ja isännöintipalvelujen tuottaminen kuntakonsernin vuokrataloyhtiöille.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	597 387	638 170	634 050	640 000	640 000
Toimintakulut	-584 141	-615 980	-611 270	-620 000	-620 000
Toimintakate	13 246	22 190	22 780	20 000	20 000
Rahoituserät	-1 523	-1 550	-1 050	-900	-80
Poistot	-5 649	-5 000	-5 550	-5 500	-5 500
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	6 074	15 640	16 180	13 600	13 700
Tilinpäätössiirrot					
Verot	-1 215	-3 200	-3 400	-2 700	-2 700
Tilikauden tulos	4 859	12 440	12 780	10 900	11 000
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Isännöinti- ja remonttipalvelujen tuottaminen konsernin vuokrataloyhtiöille				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Ei merkittäviä investointitarpeita				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456	50 456	50 456	50 456
Edellisten tilikausien voitto/tappio	54 201	54 200	66 640	79 420	90 320
Tilikauden tulos	4 859	12 440	12 780	10 900	11 000
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	110 670	110 670	100 140	94 640	89 140
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Ismo Urpilainen Eija Sunnari, Lasse Jutila, Juhani Jaako, Minna Tarkka				
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Hallitus käsittelee 08.11.2017

Yhteisön nimi:	TORNION PALVELUASUNNOT OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	181 519	186 360	188 360	189 000	189 000
Toimintakulut	-114 320	-133 800	-132 660	-133 000	-133 000
Toimintakate	67 199	52 560	55 700	56 000	56 000
Rahoituserät	-2 848	-12 450	-9 530	-9 200	-8 900
Poistot	-64 158	-40 100	-46 120	-46 120	-46 120
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	193	10	50	680	980
Tilinpäätössiirrot					
Verot				-140	-200
Tilikauden tulos	193	10	50	540	780
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:					
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Etappitie 1:n ostaminen ja julkisivun ja parvekkeiden maalaus v. 2018				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Edellisten tilikausien voitto/tappio	647	647	840	890	1 430
Tilikauden tulos	193	10	50	540	780
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	1 901 721	1 895 160	1 888 600	1 867 530	1 846 450
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Pekka Tallgren Arja Karhu, Lasse Jutila, Pauli Pyykkö, Marja-Liisa Hentilä				
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Etappitie 1:n ostaminen Tornion Oppilasasuntola Oy:ltä				

Hallitus käsittelee 07.11.2017

Yhteisön nimi:	TORNION OPPILASASUNTOLA OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Vuokra-asuntojen tarjoaminen pääasiassa opiskelijoille.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Yhtiön talous saadaan tasapainoon, asuntojen vuokrausaste yli 90 % ja vuokrasaatavat enintään 2 % liikevaihdosta.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	690 717	847 390	809 860	659 000	650 000
Toimintakulut	-377 023	-502 080	-457 990	-366 000	-367 000
Toimintakate	313 694	345 310	351 870	293 000	283 000
Rahoituserät	-104 206	-88 900	-67 460	-59 000	-57 000
Poistot	-209 457	-255 950	-275 990	-234 000	-226 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	32	460	8 420	0	0
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	32	460	8 420	0	0
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Yhtiön talous saadaan tasapainoon, asuntojen vuokrausaste yli 90 % ja vuokrasaatavat enintään 2 % liikevaihdosta.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Kirkkokatu 2-4 parvekkeiden kunnostus ja julkisivun maalaus sekä kellarin kunnostus (väestösuoja, sauna, pyykkitupa)				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	25 228	25 228	25 228	25 228	25 228
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 563	-1 563	-1 103	7 317	7 317
Tilikauden tulos	32	460	8 420	0	0
Muut oman pääoman erät	43 443	43 443	43 443	43 443	43 443
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	6 601 155	4 937 499	5 341 600	4 010 300	3 943 000
Tornion kaupungin omistusosuus	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %
Tornion kaupungin äänivalta	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Ismo Urpilainen Aleksi Lalli, Virve Södervall, Virpi Lilja				
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Etappitie 1:n myynti Tornion Palveluasunnot Oy:lle				

Hallitus käsittelee 08.11.2017

Yhteisön nimi:	KIINTEISTÖ OY TORNION VELJESKOTI				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	40 asunnon vuokraus pääasiassa eläkeläisille				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	141 686	141 000	141 000	141 000	141 000
Toimintakulut	-105 885	-123 450	-118 710	-118 000	-118 000
Toimintakate	35 801	17 550	22 290	22 290	22 290
Rahoituserät	-482	-800	-290	-200	-100
Poistot	-15 694	-16 700	-13 340	-10 000	-10 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	19 625	50	8 660	12 090	12 190
Tilinpäätössiirrot	-19 600	-50	-8 650	-12 050	-12 150
Verot					
Tilikauden tulos	25	0	10	40	40
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:					
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Eteläpäädyn rapautuvan tiiliseinän kunnostus				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	25 228	25 228	25 228	25 228	25 228
Edellisten tilikausien voitto/tappio	12 887	12 887	12 910	12 920	12 940
Tilikauden tulos	25	0	10	40	40
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	50 000	44 170	25 000	15 000	15 000
Tornion kaupungin välillinen omistus-osuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Ismo Urpilainen Lasse Jutila, Saara Mantere, Erkki Kangas				
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Hallitus käsittelee 08.11.2017

Yhteisön nimi:	KIINTEISTÖ OY KISAKOTI				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen vuokraaminen mielenterveysasiakkaille.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	37 911	46 259	40 625		
Toimintakulut	-33 633	-27 760	-26 805		
Toimintakate	4 278	18 499	13 820		
Rahoituserät	-4 558	-4 296	-5 437		
Poistot	0	0	0		
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-280		0		
Tilinpäätössiirrot	280				
Verot					
Tilikauden tulos	0		0		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:					
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	21 023	21 023	21 023		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	243				
Tilikauden tulos	0		0		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	211 168		196 390		
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Anja Huhtanen Ulla Juntunen, Matti Puumala, Maritta Rytisalo				
Toimitusjohtaja	Mari Aula				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Yhteisön nimi:	LÄNSI-POHJAN HEVOSURHEILUKESKUS OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Talouden tasapainottaminen.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	18 571	22 400	29 500	29 500	29 500
Toimintakulut	-8 570	-22 400	-29 500	-29 500	- 29 500
Toimintakate	10 001	0	0	0	0
Rahoituserät	-3 342	-3 490	-3 460	- 3 460	- 3 460
Poistot	-30 937	-27 000	-16 600	-16 600	- 16 600
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-24 277	-30 490	-20 060	-20 060	-20 060
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	-24 277	-30 490	-20 060	- 20 060	-20 060
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Talouden tasapainottaminen.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Katsomorakennuksen keittiön ilmanvaihdon parantaminen, katsomorakennuksen Kemins puoleisen päädyn sisääntulon parantaminen ja katsomorakennuksen katonosan peruskorjaus.				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294	374 294	374 294	374 294
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-117 272	-157 517	-188 007	- 208 067	- 228 127
Tilikauden tulos	-24 277	-30 490	- 20 060	- 20 060	- 20 060
Muut oman pääoman erät		72 321	72 321	72 321	72 321
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	143 773	143 830	127 230		
Tornion kaupungin omistusosuus	90,54 %	90,54 %	90,54 %	90,54 %	90,54 %
Tornion kaupungin äänivalta	80600 os.	80600 os.	80600 os.	80600 os.	80600 os.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Matti Lankila Riitta Ahtiainen, Teemu Alatalo, Markus Kannala ja Matti Vaajoensuu.				
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Katsomorakennuksen keittiön ilmanvaihdon parantaminen, katsomorakennuksen ja Kemins puoleisen päädyn sisääntulon parantaminen.				

Yhteisön nimi:	TORNION KEILAHALLI OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Keilailu on koko perheen harrastus joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Tornion kaupungin liikuntatoimi ottaa myös keilailun huomioon liikuntatapahtumia järjestettäessä. Antaa koululaisille mahdollisuuden tutustua lajiin ja myöskin ikäihmisten liikuntapaikkana otetaan huomioon.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	16 527	16 200	16 200		
Toimintakulut	-7 477	-5 500	-5 500		
Toimintakate	9 050	10 700	10 700		
Rahoituserät	-1 940	-2 500	-2 500		
Poistot	-7 033	-8 200	-8 200		
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	77	0	0		
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	77	0	0		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Tornion kaupungin liikuntatoimi ottaa myös keilailun huomioon liikuntatapahtumia järjestettäessä. Antaa koululaisille mahdollisuuden tutustua lajiin ja myöskin ikäihmisten liikuntapaikkana otetaan huomioon.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	108 901	108 901	108 901		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	34 862	32 478	32 478		
Tilikauden tulos	77	0	0		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	143 600	123 600	128 200		
Tornion kaupungin omistusosuus	79,8 %	79,8 %	79,8 %	79,8 %	79,8 %
Tornion kaupungin äänivalta	79,8 %	79,8 %	79,8 %	79,8 %	79,8 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Riitta Kasala Markus Kannala, Heikki Keinänen, Pauli Ojanperä, Markku Taramaa				
Toimitusjohtaja					
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					

Yhteisön nimi:	BOTTENSVIKENS RENINGSVERK AB				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Jätevesien puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Jätevesien käsittely lupaehtojen mukaisesti. Voimassa olevista lupaehdoista odotetaan tarkennusta fosforin reduktiovaatimuksen osalta.				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 403 684	1 299 022	1 323 098		
Toimintakulut	-1 130 737	-885 931	-1 265 888		
Toimintakate	272 947	413 091	57 210		
Rahoituserät	-60 000	-61 809	-57 210		
Poistot	-324 421	-341 599			
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-111 474	9 683	0		
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	-111 474	9 683	0		
Arvio Tornion maksuosuudesta	Kurssi 9,50	Kurssi 9,7073	Kurssi 9,6138		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Laitoksen toiminnan vakiinnuttaminen uusien lupaehtojen mukaiseksi osin vanhentuneita koneita ja laitteita uusimalla.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:	Pääpumppaamolta laitokselle tulevan johtoyhteyden saneeraus.				
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	126 316	126 316	126 316		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 303 474	1 192 000	1 201 683		
Tilikauden tulos	-11 474	9 683	0		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020	1 369 158				
Tornion kaupungin omistusosuus	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %
Tornion kaupungin äänivalta	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Markus Kannala Markku Ponkala, Bengt Westman				
Toimitusjohtaja	Allan Fjellvind				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Pääpumppaamolta laitokselle johtava tulevan jäteveden putki uusitaan.				

Yhteisön nimi:	TEAM BOTNIA OY				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen, sekä matkailupalvelujen tarjoaminen.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018	Yhtiön toiminnan päätavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja sitä kautta uusien työpaikkojen syntyminen Tornioon. Yritystalo Team Botnia –Bothnian Business House Synergiaetujen hyödyntäminen yrityspalveluiden tuottamisessa. Yrittäjien teemoitettut aamukahvitilaisuudet. Yrityksen elinkaaren aikaiset neuvontapalvelut ja palveluohjaus - yritysasiakkaita 130 kpl - uusia yrityksiä 90 kpl - uusia työpaikkoja 100 kpl Yritys- ja toimitilarekisterin ylläpito Team Botnia pitää yllä Meri-Lapin yritys- ja toimitilarekisteriä. Matkailun kehittäminen ja matkailumarkkinointi - matkailupalvelujen tuotteistaminen ja paketointi - ajantasainen markkinointimateriaali kolmella kielellä - matkailun kasvuohjelman laatiminen Pohjoiskalotin rajaneuvonta - Yrityspalvelukokonaisuuden kehittäminen - 3-4 yrityksille suunnattua teematapahtumaa yhdessä Bothnian Business House toimijoiden kanssa - Rajaesteiden ratkaisuprosesseissa vaikuttaminen Sijoittumispalvelut: investointien houkuttelu ja Tornion yritysalueiden markkinointi - Teollisuustoimintaan suunnattujen ympäristöjen kehittäminen, markkinointi ja globaali sijoittautujan haku. - Uudet toimitilojen rakennushankkeet 12 kpl Kehittämishankkeet - logistiikka-alan yritysten toimintaympäristötukihanke - kaasutalouden kehittämishanke - omien kehittämishankkeiden kokonaisvolyymi 150 000 e				
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	646 115	696 700	794 981		
Toimintakulut	-620 902	-696 520	806 100		
Toimintakate	25 213	180	-11 119		
Rahoituserät	-56				
Poistot	-1 662				
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	23 495	180	-11 119		
Tilinpäätössiirrot					
Verot					
Tilikauden tulos	23 495	180	-11 119		
Arvio Tornion maksuosuudesta		445 000	447 081		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:	Team Botnian tavoitteena on olla vuoteen 2019 mennessä monipuolisen yrityspalvelutarjonnan omaava yritystalo koko Pohjoiskalotin alueella.				
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:					

Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643	181 643		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-90 371	-77 967	-77 787		
Tilikauden tulos	23 495	180	-11 119		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020					
Tornion kaupungin omistusosuus	73,7 %	73,7 %	73,7 %	73,7 %	73,7 %
Tornion kaupungin äänivalta	73,7 %	73,7 %	73,7 %	73,7 %	73,7 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen varapuheenjohtaja Hallituksen jäsenet Hallituksen varajäsenet Toimitusjohtaja	Auno Kimmo Ylitalo Mikko Herajärvi Tapio, Keskimäunu Maria, Luokkanen Terhi, Nousiainen Timo, Pohjanen Raimo Juntti Kimmo, Kaarlela Antti, Rantamaa Kari, Taramaa Markku, Välimä Risto Kujala Jukka				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018	Ei ole.				

Yhteisön nimi:	TORNION TYÖVOIMALASÄÄTIÖ SR.				
Yhteisön tytäryhtiöt:					
Yhteisön toiminta-ajatus:	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa.				
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio e	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 992 222	2 098 970	2 085 382		
Toimintakulut	-1 980 934	-2 081 400	-2 068 689		
Toimintakate	11 288	17 570	16 693		
Rahoituserät	703				
Poistot	-10 718	-17 090	-16 323		
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 272				
Tilinpäätössiirrot					
Verot	-511				
Tilikauden tulos	761	480	370		
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018–2020:					
Tärkeimmät investoinnit vuonna 2018–2020:					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja ja tunnuslukuja: mm.	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000	25 000		
Edellisten tilikausien voitto/tappio	26 333	27 094	27 574		
Tilikauden tulos	761	480	370		
Muut oman pääoman erät					
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet) 2016-2020					
Tornion kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tornion kaupungin äänivalta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Päivi Pukero Eija Kanto, Marja-Liisa Hentilä, Jouni Kurtio, Tenho Vaarala				
Toimitusjohtaja	Samuel Juntunen				
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 1.1.-31.12.2018					